

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Warszawa, 15.VII.1952 r. Nr 14 (224) R. IX

TREŚĆ NUMERU:

22 LIPCA

W. Morawski, z-ca generalnego dyrektora II Zespołu w Prezydium Rady Ministrów: O wyższy poziom pracy organizacyjnej w prezydiach rad narodowych

A. W. Zawadzki: Planowanie budżetów terenowych na rok 1953

M. Kwiecień: Rady narodowe a budownictwo w spółdzielniach produkcyjnych

Wł. Miłoś, przewodniczący Prez. Woj. RN w Poznaniu i **Fr. Szczerba**, sekretarz Prez. Woj. RN w Poznaniu: Przygotowanie planu pracy Prezydium Woj. RN w Poznaniu

Obowiązkowe dostawy zbóż

Zmiany w przepisach dekretu o podatku gruntowym

Nasi korespondenci piszą:

M. M.: Czyn melioracyjny w woj. białostockim

E. Wilczek, sekretarz Prez. Woj. RN w Opolu: Zaopatrzenie szkół na Opolszczyźnie

M. Bilewicz: Pomagać spółdzielniom produkcyjnym w pokonywaniu trudności i pilnować naprawienia stwierdzonych błędów

Z. Wojciechowska: Woj. RN w Lublinie docenia rolę wiejskiej spółdzielczości samopomocowej

J. Soroka, sekretarz Prez. MRN we Wrocławiu: O pracy Prez. MRN we Wrocławiu przed wydaniem dowodów osobistych

W. Clechalski, przewodniczący Komisji Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Kłodzku: Z działalności Referatu Upowszechnienia Wiedzy Rolniczej Prez. PRN w Kłodzku

Notatki z życia rad narodowych

Z działalności rad w ZSRR:

F. Chłystow: Praca delegata w okręgu wyborczym

L. Nikolski: Doskonalić formy pracy organizacyjno-masowej

Przegląd ustawodawstwa

Głosy prasy

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Okólnik Nr 4 Kancelarii Rady Państwa w sprawie uroczystych sesji rad narodowych w związku ze Świętem 22 Lipca 1952 r.

W tym numerze wkładka
PORADY PRAWNE

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Nr 14 (224)

Warszawa, 15 lipca 1952 r.

Rok IX

22 LIPCA

22 lipca 1944 r. — dzień Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego — rozpoczął nowy etap w historii narodu i państwa polskiego, rozpoczął etap charakteryzujący się pełnym narodowym i społecznym odrodzeniem Polski.

Wspaniałe zwycięstwa Armii Radzieckiej i walczącego u jej boku Odrodzonego Wojska Polskiego nad hitlerowskim najeźdźcą niosły umęczonej ziemi i ludowi polskiemu wyzwolenie.

W ogniu zacieklej walk, wśród straszliwych ruin i zniszczeń, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego obejmował władzę na wyzwolonym skrawku ziemi jako pierwszy w dziejach narodu rząd robotniczo-chłopski.

Manifest PKWN ustalał zasady ustrojowe Polski Ludowej, określał treść i zakres działania władzy, którą polska klasa robotnicza ze swą partią na czele, jako kierownicza siła narodu, przejęła w swoje ręce po to, aby w sojuszu z masami pracujących chłopów, wspólnie z postępową inteligencją, w nierozzerwalnej spójni i wierzchniej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim budować wolną, niepodległą, socjalistyczną Polskę.

W ciągu minionych 8 lat twardej, nieustępliwej walki władza ludowa zrealizowała programowe wskazania Manifestu Lipcowego. Wywłaszczyła obszarników i kapitalistów. Przekazała ziemię chłopom, zaspokajając ich odwieczne pragnienia, stwarzając warunki do pełnego materialnego i kulturalnego rozwoju; dała kopalnie, fabryki, koleje, transport, banki i handel zagraniczny w ręce prawowitego gospodarza kraju — mas pracujących. Stworzyła inteligencji pracującej warunki pełnego wykorzystania posiadanych przez nią kwalifikacji. Słowem, skupiła wokół klasy robotniczej i jej partii podstawowe siły narodu — masy ludowe, wyzwalaając je spod jarzma rodzimego i zagranicznego wyzysku kapitalistycznego.

Po wykonaniu pomyślnie zadań 3-letniego planu odbudowy gospodarczej realizujemy obecnie już trzeci rok 6-letniego planu budowy podstaw socjalizmu.

Bohaterskim wysiłkiem naszej wspaniałej klasy robotniczej, w oparciu o braterską i wszechstronną pomoc Związku Radzieckiego przyspieszamy z każdym rokiem wzrost produkcji przemysłu socjalistycznego. W porównaniu ze wzrostem produkcji przemysłowej przewidzianym w Planie 6-letnim w roku 1952 osiągniemy już produkcję przewidzianą pierwotnie na rok 1953, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca da wartość produkcji przeszło czterokrotnie wyższą niż w okresie przedwojennym. Zapewniliśmy przy tym niepodzielne niemal panowanie własności socjalistycznej w zasadniczej gałęzi gospodarki narodowej jaką jest przemysł, ponieważ udział przemysłu socjalistycznego wyniósł już w 1951 r. — 99,4% ogólnej wartości produkcji przemysłowej. Jednocześnie z przyspieszaniem rozwoju przemysłu

ciężkiego, z uruchamianiem nowych gałęzi produkcji niezbędnych do dalszego wzmocnienia tempa uprzemysłowienia, do wzrostu bezpieczeństwa i obronności, do umocnienia niepodległości i suwerenności kraju — produkujemy coraz więcej środków spożycia, w trosce o ludzi pracy budujemy setki nowych osiedli mieszkaniowych, nowe miasta socjalistyczne, Nową Hutę, Nowe Tychy, odbudowujemy socjalistyczną Warszawę z jej wspaniałą MDM, jej metrem. I w tej dziedzinie korzystamy coraz szerzej i pełniej z rad, doświadczeń i pomocy Wielkiego Związku Radzieckiego, której symbolem jest wspaniały dar dla Warszawy — Pałac Kultury i Nauki.

Równocześnie dzięki planowej gospodarce państwa ludowego, dzięki rozwojowi przemysłu i jego skutecznej pomocy dla wsi w nawozach, w maszynach, dzięki wzmocnieniu sojuszu robotniczo-chłopskiego, którego widowym wyrazem są 283 POM pracujące dziś na wsi, podnosi się i rozwija nasze rolnictwo, które przy mniejszej o 46% liczbie ludności zatrudnionej w gospodarce rolnej wytwarza mniej więcej tyleż płodów rolnych, co cała przedwojenna gospodarka obszarnicza i chłopska razem wzięta. Wzrasta ciężar gatunkowy i produkcja towarowa socjalistycznej gospodarki rolnej w naszych PGR i spółdzielniach produkcyjnych, opartych o nowoczesną organizację pracy, o ustawicznie potężniejącą bazę techniczną, o naukowe metody agro i zootechniki; gospodarstwa te korzystają w coraz szerszej mierze z doświadczeń, wzorów i pomocy przodującego na świecie rolnictwa radzieckiego. Wzrasta w rolnictwie ilość zasiewów, zmienia się ich struktura na korzyść kultur bardziej wydajnych i przemysłowych, wzrasta wydajność plonów z ha. W samych gospodarstwach indywidualnych wydajność plonów dla czterech zbóż z hektara wzrosła o 13,5% w stosunku do okresu przedwojennego. Zwiększa się również hodowla. Rośnie wreszcie poziom wiedzy rolniczej na równi ze wzrostem poziomu wiedzy ogólnej, co znalazło wyraz w likwidacji analfabetyzmu i we wzroście świadomości społeczno-politycznej szerokich rzesz pracujących chłopów.

W parze z rozwojem przemysłu i rolnictwa, z rozwojem całej naszej gospodarki narodowej wzrasta poziom życia materialnego i kulturalnego najszerzych mas pracujących.

Podsumowując nasz dorobek w dniu Święta Narodowego czynimy to nie tylko w poczuciu słusznej dumy narodowej i patriotycznej radości z dzieła już dokonanego, lecz także z troskliwością gospodarza swego kraju — którym dziś jest lud pracujący miast i wsi — z troskliwością o wykonanie dalszych, trudnych i napiętych zadań Planu 6-letniego, które są jednocześnie naszym wkładem do światowej walki o pokój.

Obecny etap walki o pokój i Plan 6-letni przebiega w naszym kraju w warunkach zaostrzającej się walki klasowej z elementami kapitalistycznymi,

szczególnie na wsi, i walki z przeżytkami kapitalizmu w świadomości mas.

Jednocześnie grabieżczy imperializm amerykański gorączkowo wznaga przygotowania do nowej rzezi światowej, rozpętuje histerię wojenną przeciwko Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej, stosuje ludobójcze metody masowej zagłady — broń bakteriologiczną i potworne zbrodnie wobec bezbronnych jeńców wojennych w Korei, z gorączkowym pośpiechem odbudowuje niemiecki Wehrmacht, wskrzesza japoński militarizm, narzuca satelickim rządów państw kapitalistycznych wyścig zbrojeń i wojenną ekonomikę kosztem nędzy i bezrobocia milionowych mas pracujących tych krajów, wprowadzając dla ich ujarznienia coraz pełniejszą faszyzację życia politycznego.

Ale równocześnie, jak o tym mówił na ostatniej sesji Światowej Rady Pokoju prof. Joliot-Curie „coraz bardziej rosną szeregi uczciwych ludzi, którzy uświadamiają sobie treść oszczerczych wystąpień kierowników polityki wojennej... W świadomości coraz większej liczby ludzi następuje zwrot na rzecz poparcia haseł pokojowych“.

Polska Ludowa stanowi ważne ogniwo w światowym obozie obrońców pokoju. W wyniku rewolucyjnych przeobrażeń politycznych i gospodarczych, w ogniu walki klasowej z wrogami, w wyniku ofiarnego trudu wyzwolonego ludu pracującego w ciągu 8 lat niepodległości „Polska przestała być krajem biednym, bezbronny i niezaradnym... Minął i nie wróci nigdy wrzesień 1939 roku, minęła i nie wróci nigdy hańba bezsilności naszego kraju wobec najeźdźców... Lud pracujący nigdy już nie da sobie wydrzeć władzy — a dobra własnego i dobra swej ojczyzny nauczył się bronić tak, jak tego wymaga najwyższa potrzeba. Polski lud pracujący potrafi swym żmudnym wysiłkiem stwarzać coraz lepsze środki zabezpieczające niewzruszalną moc i trwałość zdobyczy ludu jak również mienia i dobra ogólnonarodowego. Rękami tego jest rosnąca świadomość polskich mas pracujących.“

To stwierdzenie Prezydenta RP Bolesława Bieruta na VII Plenum KC PZPR podsumowuje osiągnięcia i zdobycze narodu w ciągu minionych 8 lat.

Te osiągnięcia utrwalone są w sformułowaniach projektu Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Konstytucja, nawiązując do najszybszych postępowych tradycji naszego narodu i wyzwolńczych walk polskiego ludu pracującego, stanowi wyraz historycznego zwycięstwa, które osiągnął nasz naród w walce o wyzwolenie społeczne i narodowe.

Konstytucja stanowi wielką kartę praw i obowiązków narodu budującego socjalizm, praw i obowiązków, które zostały omówione i przyjęte przez polskie masy pracujące w ogólnonarodowej dyskusji konstytucyjnej. Dyskusja konstytucyjna pogłębiła świadomość polityczną mas, zaktywizowała je w walce o wykonanie planów produkcyj-

nych, spotęgowała poczucie dumy z naszych wielkich osiągnięć, przyspieszając proces przeobrażenia się narodu polskiego w naród socjalistyczny.

Dlatego też 22 Lipca masy pracujące miast i wsi podsumowując swe osiągnięcia jeszcze silniej zewrą szeregi pod hasłami narodowego frontu walki o pokój i Plan 6-letni, rozwiniętymi i pogłębionymi w referacie Prezydenta RP Bolesława Bieruta na VII Plenum KC PZPR, pod hasłami wzmocnienia sojuszu robotniczo-rolniczego i spójni między miastem i wsią, rozwoju sił i obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, umocnienia naszej suwerenności i niepodległości, przyspieszenia budownictwa socjalizmu, wzmocnienia światowego obozu pokoju i postępu.

Szczególnie uroczyste i radośnie obchodzić będzie Święto Wyzwolenia nasza wspaniała młodzież, której najlepsi przedstawiciele, przodownicy pracy i nauki, w dniach od 20 do 22 lipca na Zlocie Młodych Przodowników - Budowniczych Polski Ludowej, w imieniu całego młodego pokolenia, zmanifestują swój gorący patriotyzm i przywiązanie do Ojczyzny Ludowej, swoją gotowość do jeszcze ofiarniejszej, pilniejszej i wytrwalszej pracy i nauki, zmanifestują swoją radość i dumę z osiągnięć Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w realizacji wielkich i śmiałych planów budowania lepszego, szczęśliwszego jutra dla całego młodego pokolenia.

W rewolucyjnym przekształcaniu naszego życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego niezmiernie ważną rolę odgrywa nasze państwo demokracji ludowej, państwo, które w odróżnieniu od poprzedniej burżuazyjnej struktury władzy odgórnej, posiada w formie rad narodowych swoją własną, szczególną strukturę władzy opartą na jak najściślejszym powiązaniu wszystkich ogniw aparatu państwowego z masami pracującymi.

Rady narodowe z Krajową Radą Narodową na czele powstały w ciemną noc okupacji jako organa władzy ludowej do walki z hitleryzmem i rodzimą reakcją.

W okresie od 22 lipca 1944 r. do reformy ustrojowej z 20 marca 1950 r. rady narodowe okrzepły, spełniając swoje podstawowe zadania społecznej kontroli działalności obciążonego w poważnym stopniu biurokratycznymi nawykami ówczesnego aparatu administracji rządowej i samorządowej, stając się dzięki temu poważną szkołą rządzenia dla szerokich rzesz ludzi pracy.

Dwuletni okres pracy rad narodowych jako terenowych organów jednolitej władzy państwowej wykazał, że mimo wszystkie braki i błędy tej pracy, masy pracujące z klasą robotniczą na czele potrafią spełniać rolę rzeczywistego gospodarza swego kraju.

Prezydium rad i same rady narodowe na sesjach, w pracach komisji i w działalności radnych w terenie zdobywają coraz większą umiejętność wnikliwego rozpatrywania i decydowania w sprawach

potrzeb ludzi pracy, wysłuchiwanie ich postulatów, badania trosk i niedociągnięć, uczą się uwzględniać wolę mas w bezpośrednim obcowaniu z nimi, wyzwalać i rozwijać ich twórczą inicjatywę.

Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w przepisach o radach narodowych utrwała i pogłębia ten rzeczywisty i bezpośredni udział mas pracujących w rządzeniu krajem. Projekt Konstytucji nie tylko potwierdza i utrwała rolę rad, ale wiążąc je z Sejmem w jednolity system władzy wprowadzając te same zasady wybieralności i odpowiedzialności przed wyborcami, konsekwentnie realizuje na wszystkich szczeblach zasadę pełnego ludowładztwa.

W. MORAWSKI

z-ca generalnego dyrektora
II Zespołu w Prezydium Rady Ministrów

○ wyższy poziom pracy organizacyjnej w prezydiach rad narodowych

Wskazania VII Plenum KC PZPR co do konieczności walki z biurokratyzmem, z tendencją odrywania się aparatu pracowniczego prezydiów rad narodowych i samych prezydiów od mas pracujących, wymagają podniesienia na wyższy poziom organizacyjny pracy prezydiów rad narodowych. Dotyczy to w szczególności planowania pracy, kontroli wykonania uchwał własnych i kierowania pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni, ponieważ w tej dziedzinie istnieje jeszcze wiele niedociągnięć.

W planowaniu pracy przez prezydium Woj. RN daje się zauważyć pewien postęp, wyrażający się m. in. w tym, że niektóre prezydiumy Woj. RN (Poznań, Olsztyn, Bydgoszcz) opracowują plany pracy w sposób problemowy, tj. ustalają przede wszystkim zadania stojące przed radami narodowymi i określają sposoby ich realizacji.

Na uwagę zasługuje plan pracy Prezydium Woj. RN w Poznaniu. Jest to plan pracy opracowany problemami, zgrupowanymi według poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej (finanse, oświata, sprawy bytowe itp.) z dokładnym określeniem etapów realizacji poszczególnych zadań. Np. Prezydium Woj. RN stawia sobie jako zadanie opracowanie planu gospodarczego i budżetu województwa na rok 1952, określając jednocześnie następujące etapy realizacji tego zadania: a) przekazanie Komisji Finansów, Budżetu i Planu oraz innym zainteresowanym komisjom projektów planu i budżetu — 1.IV br., b) zreferowanie planu i budżetu na posiedzeniu Prezydium Woj. RN — 8.IV br., c) wniesienie projektu na sesję celem podjęcia uchwały — maj. Ponadto określa się, kto przygotowuje materiały i kto jest odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych etapów zaplanowanego zadania. Częścią składową planu pracy jest zestawienie wynikających z niego narad i konferencji.

Plan pracy Prezydium Woj. RN w Olsztynie, jakkolwiek mniej dokładny od planu pracy Pre-

Przed radami narodowymi stoi obecnie zadanie nieustannego doskonalenia stylu i metod pracy, szczególnie pracy masowo - społecznej tak, aby, coraz silniej wiązały one wszystkie ogniwa władzy państwowej z ludem pracującym miast i wsi, przyciągając najszersze rzesze ludzi pracujących do udziału w rządzeniu państwem, aby skuteczniej niż dotąd walczyły z biurokratyzmem przez organizowanie szerokiej oddolnej krytyki i kontroli ze strony mas pracujących, aby w swej działalności wcielały w życie coraz pełniej wielkie zasady zawarte w projekcie Konstytucji, aby, wyrażając wolę ludu pracującego, coraz szerzej rozwijały jego inicjatywę twórczą i aktywność w celu pomnażania sił, dobrobytu i kultury narodu.

zydium Woj. RN w Poznaniu, jest również opracowany problemami z jednoczesnym określeniem sposobu wykonania poszczególnych zadań. Niezależnie od problemowego planu pracy opracowano kalendarz posiedzeń Prezydium z tematyką problemową.

Plan pracy Prezydium Woj. RN w Bydgoszczy, składa się z trzech części. W pierwszej części podane są terminy i problematyka sesji, druga część jest planem posiedzeń Prezydium, trzecia część planu przewiduje: a) współpracę z komisjami, b) udział członków Prezydium Woj. RN w sesjach prezydiów rad narodowych niższego stopnia itp.

Jednak plany pracy większości prezydiów Woj. RN sprowadzają się nadal do ułożenia kalendarzyka posiedzeń prezydium, z mniej lub bardziej dokładną tematyką obrad. Niektóre prezydiumy podają dodatkowo plany narad i konferencji (Gdańsk) lub terminy przyjmowania skarg i zażaleń (Katowice, Kraków). Plan pracy Prezydium Woj. RN w Łodzi składa się z dwóch części: pierwsza określa zadania poszczególnych wydziałów, druga zawiera terminarz i tematykę posiedzeń Prezydium. Również z dwóch części składa się plan pracy Prezydium Woj. RN w Katowicach. Pierwsza część zawiera terminy i zasadniczą tematykę posiedzeń Prezydium, druga część — tematykę pomocniczą.

Metoda planowania pracy większości prezydiów Woj. RN jest zatem jeszcze w stadium początkowym. Poza Prezydiami Woj. RN w Poznaniu, Olsztynie i Bydgoszczy, a ostatnio w m. st. Warszawie, które posiadają bardziej lub mniej dokładne kwartalne problemowe plany pracy, prezydium Woj. RN (z wyjątkiem Prezydium Woj. RN w Kielcach, którego plan pracy jest zbyt skomplikowany, z podziałem na dziewięć części) zadowolają się — po upływie dwóch lat od reformy terenowych władz — „planami“ pracy przeważnie w postaci kalendarzyka posiedzeń prezydium.

Rzecz jasna, że w tej sytuacji zagadnienie planowania własnej pracy i pomocy w ułożeniu planu pracy prezydiów rad niższych stopni staje się szczególnie ważne i pilne.

Kontrola wykonania własnych uchwał nie jest jeszcze postawiona przez prezydia na właściwym poziomie. W związku z tym zachodzą częste wypadki niewykonywania lub niedostatecznego wykonywania uchwał również prezydiów Woj. RN. I tak np. niedostateczny nadzór członków Prezydium Warszawskiej Woj. RN spowodował, że uchwała Prezydium, zobowiązująca Wydział Rolnictwa i Leśnictwa do zmobilizowania w terminie do 30.X. 1951 r. na terenie całego województwa maszyn omlotowych, przesłana została w teren do wiadomości i wykonania dopiero 7.XII. 1951 r.; że nie złożono sprawozdania z wykonania uchwały z 2.IV. 1951 r. w sprawie racjonalnej gospodarki pokładami torfowymi, mimo że termin wykonania określono jako „natychmiastowy“; z powodu braku nadzoru i kontroli uchwały tej nie wykonano na terenie siedmiu powiatów; że sprawozdanie z wykonania uchwały w sprawie realizacji w terminie do 15.V. 1951 r. zaległych opłat elektryfikacyjnych, złożone na posiedzeniu Prezydium Woj. RN 24.IX. 1951 r., przyjęte zostało do wiadomości bez zajęcia stanowiska, mimo że wykonanie do 15.IX. 1951 r. wyniosło zaledwie 3,4% i że niektóre prezydium PRN nie omówiły tej uchwały na posiedzeniach.

Prezydium Woj. RN w Rzeszowie w okresie od 1.I do 10.IV. 1952 r. podjęło ogółem 94 uchwały, natomiast w tym samym okresie wysłuchało i przyjęło sprawozdania z wykonania tylko siedmiu uchwał.

Niedoceniając przez prezydium Woj. RN konieczności ścisłej kontroli wykonania własnych uchwał powoduje, że badanie legalności i celowości uchwał prezydiów PRN i MRN przez prezydium Woj. RN i ich aparat — pomyślane jako praca systematyczna — w praktyce nie istnieje, a prezydium Woj. RN nieraz zbyt późno dowiadują się o tym, co się dzieje w prezydiach PRN.

Oto przykłady.

Prezydium PRN w Łobezie woj. szczecińskiego niedostatecznie kontrolowało i nie analizowało przygotowań do akcji siewnej w terenie. Prezydium GRN w Belczynie, w Starogardzie Łobeskim i w Żerzynie długi czas nie znały w ogóle uchwały Prezydium Rządu o wiosennej akcji siewnej w 1952 r. Na skutek tego w pow. Łobez zaniedbane zostało współzawodnictwo o przedterminowe wykonanie siewów, ponieważ zarówno ZSCh jak i prezydium rad narodowych wzajemnie oczekiwały opracowania zagadnienia.

Prezydium PRN w Jaśle woj. rzeszowskiego przy przyjmowaniu ustnych skarg do protokołu umieszczało w nim formułkę: „uprzedzony o skutkach karnych za fałszywe zeznanie“. Odstraszało to mieszkańców od wnoszenia skarg i zażaleń, a w jednym wypadku żaląca się odmówiła podpisania protokołu.

W Prezydium Woj. RN w Lublinie nie prowadzi się zupełnie kontroli uchwał prezydiów PRN. Wydział Prawny Prezydium Woj. RN w Rzeszowie, miał 10.IV. br. do przeanalizowania ponad 2 tysiące zaległych uchwał prezydiów PRN. W tych warunkach dopiero na posiedzeniu wyjazdowym Prezydium Woj. RN w dniu 18.III br. w gminie Żarczyn pow. Sanok wyszło na jaw, iż na 40 posiedzeń Prezydium GRN w Żarczynie zaledwie w dwóch posiedzeniach brali udział przedstawiciele Prezydium PRN w Sanoku.

Brak systematycznej i dokładnej kontroli uchwał prezydiów rad narodowych niższych stopni przez prezydium Woj. RN utrudnia im niejednokrotnie poznanie sytuacji w terenie.

Prezydium Warszawskiej Woj. RN np. dowiedziało się dopiero na naradzie z sekretarzami prezydiów PRN w dniu 17.VI. br., że komisje PRN w Przasnyszu zaprzestały w ogóle jakiejkolwiek działalności z chwilą ograniczenia wypłaty diet radnym, że w gminie Kamieńczyk pow. Radzymin nie są protokołowane posiedzenia Prezydium, że w gminie Marki pow. warszawskiego od kwietnia br. nie odbywają się posiedzenia Prezydium, a od stycznia br. nie odbyła się ani jedna sesja GRN.

Brak kontroli uchwał prezydiów PRN przez wiele prezydiów Woj. RN znajduje swoje odbicie w niedostatecznej znajomości sytuacji na terenie powiatów i gmin, w zbyt częstym tolerowaniu biurokratycznych form pracy aparatu pracowniczego prezydiów PRN i GRN.

Słaba kontrola przez prezydium Woj. RN uchwał prezydiów PRN i MRN powoduje, że podstawowe zagadnienie w pracy prezydiów rad narodowych — kolegalność pracy — w wielu wypadkach, szczególnie na stopniu gminnym, staje się fikcją.

Oto przykłady.

Prezydium MRN w Jeziornach pow. Reszel zwołuje posiedzenia od przypadku do przypadku, wszystkie sprawy załatwia jednoosobowo przewodniczący Prezydium, który nawet oświadczył, że Prezydium nie ma czasu zajmować się kolegalnie skargami i zażaleniami, wobec czego on sam załatwia wszelkie sprawy i bóleczki mieszkańców miasta „na ulicy“. W Prezydium GRN w Węgorzewie przewodniczący Prezydium mało zajmuje się pracą w Prezydium, zastępca przewodniczącego prowadzi Referaty Wojskowy i Ewidencji Ruchu Ludności, sekretarza Prezydium nie ma, a sprawy wynikające z kolegalnej działalności Prezydium załatwia referent rolny.

Analiza działalności Prezydium GRN w Boguszycach, przeprowadzona przez Prezydium Woj. RN w Łodzi, wykazała, że Prezydium GRN w Boguszycach nie przyswoiło sobie dotychczas kolegalnego stylu pracy społecznej. W większości wypadków posiedzenia tego Prezydium miały charakter odpraw. Sprawy referowane były przeważnie przez sekretarza Prezydium.

Zasadniczą przyczyną braku kolegalnej pracy prezydiów GRN są zdekompletowane składy prezydiów. Niezawsze wiedzą o tym prezydium Woj.

RN, a prezydium PRN przejawiają zbyt małe zainteresowanie. Dochodzi niekiedy do takich sytuacji, jaką nakreślił przewodniczący jednego z prezydiów GRN w woj. olsztyńskim: „Sekretarza Prezydium nie ma już od roku, zastępcy przewodniczącego od czterech miesięcy, a pracy coraz więcej. Nie można zrobić żadnego posiedzenia Prezydium, bo jedna osoba nie ma prawa podejmować żadnych uchwał. Sesji GRN nie ma komu przygotować. W mojej gminie panują czasy przedwojenne, jakby wójtostwo, rządzić trzeba jednoosobowo“.

Przewodniczący Prezydium GRN wielokrotnie alarmował o takiej sytuacji Prezydium PRN w Kętrzynie, napotykał jednak stale na obojętny, bezduszny stosunek Prezydium PRN do trudności w gminie; Prezydium PRN w Kętrzynie uważając jednoosobowe „Prezydium“ za rzecz normalną wystawiło sobie świadectwo, że nie rozumie, na czym polega wielka reforma terenowych organów władzy, dokonana ustawą z 20 marca 1950 r.

Podobna sytuacja istnieje w wielu gminach woj. olsztyńskiego. Jednak Prezydium Woj. RN w Olsztynie nie podjęło jeszcze kroków celem usunięcia tego anormalnego stanu rzeczy.

Kierowanie pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni odbywa się między innymi w formie narad z przedstawicielami prezydiów tych rad. Podkreślić jednak należy, że taka forma kierowania pracą spełni swą rolę tylko wówczas, gdy narady będą gruntownie przygotowane i gdy program ich nie będzie przeładowany.

W wielu wypadkach jest jednak jeszcze inaczej. Np. Prezydium Woj. RN w Szczecinie na konferencji 21 maja br. omawiało aż dziewięć punktów porządku dziennego, a mianowicie: 1. informacja o metodach i formach pracy delegatów ludu pracującego w ZSRR, 2. załatwianie skarg i zażaleń ludności, 3. sprawy etatów pracowniczych, 4. sprawy kadrowe, 5. umocnienie spółdzielni produkcyjnych, 6. zwalnianie chłopów indywidualnych z gospodarstw, 7. sprawy finansowe, 8. wczasy letnie, 9. spisy rolne. Konferencja trwała od godziny 10 do 20 m. 30. Przebieg konferencji budżci musi poważne zastrzeżenia co do jej celowości, ze względu na obciążenie jej zbyt wielu punktami porządku dziennego.

Kierowanie przez prezydium Woj. RN pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni nie powinno pomijać sprawy stosunku prezydiów MRN do komitetów blokowych, które mają stać się przedłużeniem ramienia MRN (DRN) na tereny bloków mieszkalnych. Ale i ta praca wiele pozostawia do życzenia. Prezydium MRN (i DRN) niezawsze rozumieją jak wielką rolę społeczną mają do odegrania komitety blokowe w Polsce Ludowej. Na wspólnym posiedzeniu Prezydium Woj. RN i MRN we Wrocławiu w maju br. ujawniono, że Prezydium MRN we Wrocławiu po powołaniu komitetów blokowych w całym mieście pozostawiło je własnemu losowi, nie interesuje się nimi i nie wykorzystuje ich do mobilizacji masowej inicjatywy społecznej celem poprawy warunków bytowych we własnym zakresie przez samych mieszkańców bloków. Z pro-

tożółu posiedzenia Komitetu Blokowego Nr 2 w Sopocie z 2.VI br. dowiadujemy się, że Prezydium MRN w Sopocie i jego komórki organizacyjne nie załatwiają żadnych wniosków komitetów blokowych, a pisma pozostawiają w ogóle bez odpowiedzi, że Prezydium MRN w Sopocie toleruje w swoim aparacie biurokracizm, bezduszność, kumoterstwo i nieżyciowe podejście do wielu spraw.

Planowanie pracy, kontrola wykonania własnych uchwał oraz kontrola uchwał podejmowanych przez prezydium rad narodowych niższych stopni, to ważne czynniki w walce z biurokracyzmem, w walce o wyższy poziom pracy prezydiów rad narodowych.

Byłoby rzeczą celową, aby prezydium Woj. RN wykorzystwały doświadczenia planowania pracy Prezydiów Woj. RN w Poznaniu, w Olsztynie i w Bydgoszczy, przestawiły się w pełni na planowanie problemowe w oparciu o szersze wykorzystanie komisji rad narodowych i aktywistów — radnych.

Kontrola wykonania własnych uchwał powinna być systematyczna i planowa, oparta na faktycznym wykonaniu uchwały w terenie, oceniając nie tylko termin i sposób, ale i jakość wykonania. Włączenie komisji rad narodowych do kontroli wykonania uchwał prezydium i rady, systematyczna ocena wykonania własnych uchwał na podstawie sprawozdań wydziałów i materiałów komisji pozwoli na uchwycenie jakości wykonania, a tym samym — społecznych rezultatów wykonania uchwały.

Przekazywanie komisjom rad narodowych spraw, związanych z kontrolą wykonania uchwał prezydium i rady i nałożenie na wydział (referat) organizacyjny obowiązku czuwania nad terminowością wykonania uchwał, stanowić będzie ważną pomoc w pracy prezydiów rad narodowych na tym odcinku.

Kierowanie pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni polega przede wszystkim na udzielaniu im pomocy w pracy nie tylko przez odprawy czy narady, lecz również przez ocenę podejmowanych przez nie uchwał.

Oceny uchwał prezydiów rad narodowych nie można jednak prowadzić za pośrednictwem jednego wydziału: organizacyjnego lub prawnego. Uchwały prezydiów rad narodowych niższych stopni powinny być oceniane przez resortowe wydziały, w zależności od tematyki. Ocena uchwał dokonywana przez resortowe wydziały prezydium rady narodowej, to jednocześnie ocena pracy resortowych członków prezydium rady narodowej niższego stopnia.

Wydział (referat) organizacyjny rejestruje otrzymane uchwały, przesyła je do resortowych wydziałów i czuwa nad terminowym otrzymaniem opinii o uchwałach. Opinia wydziałów o uchwałach, to ważny element do oceny pracy prezydiów rad narodowych, sygnalizujący o dobrym lub złym stylu ich pracy, wskazujący prezydium rady wyższego stopnia na kierunek pomocy, której należy udzielić, pozwalający niejednokrotnie widzieć w niedo-

ciągnięciach poszczególnych uchwał zasadniczy problem wymagający rozwiązania dla wszystkich prezydiów rad narodowych niższych stopni.

Aby kierować pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni, nie wystarczą sporadyczne i akcyjne narady z przedstawicielami tych prezydiów lub doraźne, od czasu do czasu, wyjazdy w teren na posiedzenia prezydium lub sesję rady. Dobrze kierować pracą prezydiów rad narodowych niższych stopni, to znać problematykę tych rad, znać zagadnienia, którymi zajmują się, widzieć braki i niedociągnięcia w ich pracy.

Ocena porządków dziennych posiedzeń prezydiów rad narodowych niższych stopni, dokonywana okresowo oraz analiza planów pracy tych prezydiów ułatwi prezydium rad narodowych wyższych stopni zorientowanie się, jakimi problemami

żyją prezydia rad narodowych niższych stopni, co pomijają w swej pracy i na co należy zwrócić im uwagę.

Analiza protokołów posiedzeń prezydiów daje w poważnym stopniu obraz sytuacji w prezydium, oświetla problem kolegalności pracy, stan ilościowy prezydium i zarazem jego styl i poziom pracy, pokazując kierunek, w jakim powinna iść pomoc dla danego prezydium ze szczebla wyższego.

Właściwe problemowe planowanie pracy prezydium, systematyczna kontrola wykonania własnych uchwał, kontrola i ocena uchwał prezydiów rad narodowych niższych stopni — to poważny oręż w rękach rad narodowych w walce z biurokratyzmem, w walce o wyższy poziom pracy w prezydiach rad narodowych.

A. W. ZAWADZKI

Planowanie budżetów terenowych na rok 1953

I.

Rady narodowe przystępują w roku bieżącym po raz trzeci do opracowania swoich budżetów.

Prace budżetowe, podobnie jak w latach ubiegłych, przebiegać będą w trzech podstawowych etapach:

1. opracowanie przez wszystkie rady narodowe projektów planów gospodarczych i budżetów i przedstawienie ich resortowo właściwemu ministerstwu, PKPG i Ministerstwu Finansów,
2. rozpatrzenie przez władze naczelne projektów terenowych planów gospodarczych i budżetów oraz włączenie ich do Narodowego Planu Gospodarczego i budżetu państwa,
3. w ramach limitów budżetowych określonych w ustawie budżetowej oraz wskaźników zadań Narodowego Planu Gospodarczego rady narodowe uchwalą swe terenowe plany gospodarcze i budżety.

Rady narodowe wkraczają obecnie w pierwszy etap prac budżetowych, który trwać będzie przez okres od lipca do września, a obejmować będzie prace związane z opracowaniem szczegółowych preliminarzy i bilansów łącznie z zestawieniem projektów budżetów terenowych. W pracach tych organa terenowe kierować się będą szczegółowymi wytycznymi władz resortowych i PKPG oraz ogólnymi zasadami planowania budżetowego przy uwzględnieniu zarządzeń Ministra Finansów z 30 czerwca 1952 r.

Ogólne zasady planowania budżetowego na rok 1953 nie wykazują większych zmian w stosunku do roku 1952. Wprowadzone na rok 1953 zmiany wiążą się raczej z usprawnieniem i uproszczeniem planowania budżetowego oraz z lepszym skoordynowaniem prac nad zestawieniem projektów planów gospodarczych i budżetów terenowych.

II.

Planowanie budżetowe w terenie opiera się na dwóch podstawowych założeniach:

- a) budżety terenowe powinny być opracowane w ścisłym powiązaniu z terenowymi planami gospodarczymi;
- b) zasada oddolnego opracowywania budżetów terenowych nie może stać w sprzeczności z ogólnymi wytycznymi władz naczelnych.

Zasady te zostały na rok 1953 jeszcze bardziej pogłębione przez wprowadzenie jednolitych form planowania na szczeblach (województwo, powiat, miasto, gmina, jednostka budżetowa).

Planowanie budżetowe na rok 1953 pogłębione zostało przez wprowadzenie tzw. liczb kontrolnych, które zostały ujęte na jednolitym formularzu dla całego budżetu państwa (wzór „L“). Liczby kontrolne obejmują elementy do planowania zarówno rzeczowego jak i finansowego i tym samym stanowią podstawę do skoordynowania oraz powiązania projektów budżetów terenowych z projektami terenowych planów gospodarczych. Liczby kontrolne zawierają następujące elementy planowania:

1. nazwa jednostki miary
2. wskaźnik budżetowy,
3. ilość etatów,
4. norma budżetowa ogólna,
5. limit na wydatki bieżące normowane,
6. limit na wydatki bieżące nie objęte normą ogólną,
7. limit na wydatki bieżące normowane i nie-normowane (5 + 6),
8. limit na wydatki majątkowe (inwestycje, kapitalne remonty),
9. ogólna suma limitu (7 + 8).

Liczby kontrolne ustalone są w zasadzie dla zadań objętych klasyfikacją poszczególnych rozdziałów budżetowych. Władze naczelne, w niektórych przypadkach, ustalają liczby kontrolne dla paru pokrewnych rozdziałów łącznie. Dla wydatków administracyjnych liczby kontrolne zestawione zostały przez Ministerstwo Finansów łącznie dla całego działu 10. Należy wreszcie zauważyć, że nie dla wszystkich rozdziałów budżetowych liczby kontrolne mogły być opracowane w oparciu

podane wyżej elementy. Są bowiem zadania, które nie dadzą się ująć jednostkami miary, np. rozdział 31 „Inna działalność oświatowa“.

Liczyby kontrolne opracowane przez poszczególne resorty ministerialne w porozumieniu z PKPG i z Ministerstwem Finansów przekazane zostały przez te resorty właściwym wydziałom prezydów Woj. RN. Ponadto Ministerstwo Finansów przekazało do wydziałów finansowych prezydów Woj. RN całość liczb kontrolnych dla zbiorczych budżetów województw oraz dla m. st. Warszawy i Łodzi.

W ramach otrzymanych liczb kontrolnych prezydów Woj. RN powinny dokonać ich podziału między jednostkowy budżet wojewódzki oraz zbiorcze budżety powiatów i budżety miast stanowiących powiaty. Prezydów PRN dokonują z kolei dalszego podziału liczb kontrolnych między jednostkowy budżet powiatowy oraz budżety poszczególnych gmin i miast nie stanowiących powiatu.

Liczyby kontrolne ustalone dla poszczególnych budżetów jednostkowych podlegają wreszcie podziałowi między poszczególne jednostki planujące.

Ustalone więc przez władze naczelne w sumach ogólnych liczyby kontrolne dla poszczególnych zbiorczych budżetów Woj. RN drogą szczegółowego ich podziału na niższych stopniach rad narodowych docierają do jednostek bezpośrednio planujących, które w ramach przyznanych im liczb kontrolnych mają obowiązek opracować własne preliminarze w szczegółowej klasyfikacji budżetowej i w oparciu o konkretne zadania terenowego planu gospodarczego.

III.

Przechodząc do praktycznego stosowania liczb kontrolnych zachodzi potrzeba, choć w zarysach, omówić znaczenie i rolę poszczególnych ich składników.

Pierwszym składnikiem liczb kontrolnych jest jednostka miary: służy ona do określenia wielkości planowanego zadania.

Wykaz jednostek miary dla zadań socjalno-kulturalnych podany został w klasyfikacji budżetowej. Dla rozdziałów wydatków administracyjnych jednostką miary jest etat pracownika. Dla wydatków pozostałych rozdziałów budżetowych jednostki miary zostały określone przez właściwe resorty. Np. dla rozdziału 1 działu 2 „Przedszkola miejskie“ jednostką miary jest osobodzień. Dla rozdziału 154 działu 6 „Szpitale powiatowe“ jednostką miary jest również osobodzień itd. Ale dla rozdziału 172 tegoż działu „Izby dworcowe“ jednostką miary będzie izba, a dla rozdziału 182 „Przychodnie matki i dziecka“ lekarzogodzina.

Wskaźnik budżetowy jest to liczba, która konkretnie określa w jakim zakresie ma być dane zadanie planowane, a równocześnie stanowi pewną ilość jednostek miar (np. wydział zdrowia ustala dla szpitala 70.000 osobodni szpitalnych, a dla danej przychodni matki i dziecka 1500 lekarzogodzin).

Ustalenie wskaźnika budżetowego wymaga dokonania przez wydział właściwych obliczeń w tych zwłaszcza przypadkach, w których wyznaczone jednostce planującej zadanie ma być w ciągu

roku budżetowego realizowane w sposób niejednolity. Np. przewiduje się, że dany szpital przez pierwsze trzy miesiące roku posiadać będzie stale 120 łóżek, przez następne pół roku 140 łóżek, a wreszcie w ostatnim kwartale — 160 łóżek. W przypadkach takich należy znaleźć średnią roczną łóżek szpitalnych, która będzie wyrażała się:

$$\frac{120 \times 3 + 140 \times 6 + 160 \times 3}{12} = 140$$

i pomnożyć przez przyjęte dla danego typu szpitali obłożenie (np. 350 dni w roku). Otrzyma się wówczas wskaźnik budżetowy dla danego szpitala w wysokości:

$$140 \times 350 = 49.000 \text{ osobodni szpitalnych.}$$

W szkole podstawowej jednostką miary jest np. oddział. Wydział Oświaty prezydium PRN planuje, iż w danej gminie w istniejących 5 szkołach podstawowych przez pierwsze 8 miesięcy nauka odbywać się będzie w 27 oddziałach, a przez dalsze 4 miesiące ilość oddziałów powiększy się o 6. Wskaźnik budżetowy dla szkół w tej samej gminie będzie wynosił:

$$\frac{27 \times 8 + 33 \times 4}{12} = 29 \text{ oddziałów}$$

Trzeci składnik liczb kontrolnych — ilość etatów — nie wymaga specjalnych wyjaśnień.

Następnym z rzędu elementem liczb kontrolnych jest norma ogólna czyli koszt jednostkowy (jednej jednostki miary) zadania objętego klasyfikacją danego rozdziału budżetowego. Normą będzie więc planowany koszt osobodnia szpitalnego, lekarzogodziny przychodni matki i dziecka, oddziału szkoły podstawowej, etatu administracyjnego itd.

W liczbach kontrolnych występować będą dwa rodzaje norm ogólnych: normy ogólne zbiorcze czyli obliczeniowe oraz normy ogólne — jednostkowe.

Norma ogólna obliczeniowa występować będzie w liczbach kontrolnych dla zbiorczych budżetów województw i powiatów oraz dla zbiorczych preliminarzy tych wydziałów, którym podlega szereg jednostek (zakładów, urządzeń) jednego typu i objętych jednym rozdziałem budżetowym. Np. normą ogólną obliczeniową będzie koszt osobodnia szpitala powiatowego, ustalony dla zbiorczego budżetu województwa. Norma ogólna jednostkowa określa natomiast planowany koszt jednostkowy tej jednostki, która bezpośrednio planuje swój preliminarz, np. koszt osobodnia ściśle określonego szpitala.

Norma ogólna obliczeniowa podlega zatem różniczkowaniu na poszczególne normy ogólne jednostkowe. W przykładowym podanym wyżej Ministerstwo Zdrowia ustala dla zbiorczego budżetu województwa normę ogólną obliczeniową, określając przeciętny koszt osobodnia szpitalnego dla wszystkich szpitali powiatowych w województwie. Z kolei prezydium Woj. RN normę obliczeniową ustaloną przez resort różniczkuje na poszczególne

powiaty, tzn., że poszczególnym powiatom określa różne normy ogólne, zależnie od stanu urzędzeń i potrzeb szpitali w poszczególnych powiatach z tym jednak, by koszt utrzymania wszystkich szpitali w województwie mieścił się w normie obliczeniowej ogólnej, ustalonej przez Ministerstwo Zdrowia. Prezydium PRN w ramach otrzymanej z prezydium Woj. RN normy obliczeniowej ogólnej (za pośrednictwem wydziału zdrowia) dokonuje dalszego jej różniczkowania, a w miarę potrzeby ustala dla poszczególnych szpitali w powiecie różne normy ogólne jednostkowe, bacząc jednak na to, by w sumie koszt osobodnia wszystkich szpitali powiatowych utrzymany był w normie ogólnej obliczeniowej, określonej przez prezydium Woj. RN.

Różniczkowanie norm obliczeniowych ogólnych na normy obliczeniowe ogólne budżetów niższych stopni, a te z kolei na normy ogólne jednostkowe stanowi poważny instrument w rękach władz terenowych przy elastycznym ustalaniu ram poszczególnych preliminarzy jednostkowych, zależnie od ich istotnych potrzeb, które jedynie oddolnie mogą być poznane i określone. Od właściwego różniczkowania norm ogólnych w dużej mierze zależy będzie treść opracowanych przez jednostki planujące preliminarzy. W pracach budżetowych na rok 1952 zdarzały się przypadki ustalania norm przez nadrzędne jednostki budżetowe w sposób mechaniczny bez uwzględnienia zamierzeń i potrzeb jednostek oddolnie planujących; w rezultacie niektóre jednostki opracowały swe preliminarze na normach wygórowanych, gdy tymczasem dla innych jednostek normy te okazały się zaniżone, powodując tym samym konieczność dokonywania zmian w trakcie wykonywania budżetu. Niedociągnięcia te powinny być wyeliminowane w pracach bieżących.

Omawiając zagadnienie norm ogólnych czyli kosztów jednostkowych zadań objętych w poszczególnych rozdziałach budżetowych, należy zauważyć, że przy planowaniu budżetowym pomocne będą również tzw. normy szczegółowe dla wydatków określonych poszczególnymi paragrafami lub pozycjami klasyfikacji budżetowej (np. norma na wyżywienie, na utrzymanie czystości, osobodnia szpitalnego). Niekiedy występować będą również tzw. normy złożone, pokrywające się z kosztem jednostkowym objętym kilkoma paragrafami, np. norma na wydatki osobowe. Dla wydatków administracyjnych obowiązywać będą nadal normy szczegółowe określone instrukcją Ministra Finansów Nr 4/52 w sprawie sporządzania preliminarzy jednostek administracyjnych na rok 1952. Normy szczegółowe i złożone z innych działów budżetowych w miarę potrzeby przekazane zostały w teren przez właściwe resorty.

Normy, rzecz prosta, określają górną granicę planowanych kosztów jednostkowych, a zatem w przypadkach, w których istnieją realne możliwości zaplanowania wydatku poniżej tej granicy, należy je skorygować przez obniżenie ich wysokości.

Piątym z kolei składnikiem liczb kontrolnych jest limit normowanych wydatków bieżących.

Stanowi on iloczyn wskaźnika budżetowego i normy ogólne. Np. przy wskaźniku budżetowym równym 50.000 osobodni szpitalnych oraz normie ogólnej wynoszącej zł 24,60 za osobodzień limit na wydatki bieżące normowane powinien wynosić $50.000 \times 24,60 = 1.230.000$ zł. Limit na normowane wydatki bieżące jest zatem ściśle powiązany ze wskaźnikiem zadań planu gospodarczego i realizuje zasadę jedności planu gospodarczego i budżetu.

Ostatnie składniki liczb kontrolnych zawierają limity na wydatki nie objęte normą ogólną np. na stypendia, dotacje, na wydatki majątkowe, jak inwestycje i kapitalne remonty. Następuje wreszcie określenie łącznego limitu finansowego zarówno dla wydatków normowanych jak i dla wydatków nie objętych normą ogólną.

IV.

Liczby kontrolne obejmujące podstawowe elementy powiązania planowanych zadań rzeczowych z kwotami limitów budżetowych stanowią zasadniczy materiał do planowania preliminarzy przez jednostki planujące. Poza liczbami kontrolnymi pomocne będą w planowaniu szczegółowe instrukcje władz naczelných opracowane dla właściwych resortowo wydziałów prezydiów Woj. RN. Instrukcje te, łącznie z wiadomościami zdobytymi na odpowiednich szkoleniach powinny stanowić dla wydziałów prezydiów Woj. RN materiał do opracowania i przekazania go podległym jednostkom planującym.

Przekazywanie materiału instruktorzowego organom i jednostkom podległym powinno być związane z organizowaniem odpraw szkoleniowych na wszystkich szczeblach. Odprawy te mają podwójne znaczenie. Powinny one przede wszystkim zapoznać jednostki podległe z metodyką podziału liczb kontrolnych i planowania budżetowego. Ponadto odprawy te powinny przyczynić się do lepszego zapoznania się nadrzędnych jednostek planujących z istotnymi oddolnymi potrzebami terenu, a także do bardziej celowego oraz właściwego podziału i ustalenia dla poszczególnych jednostek budżetowych wskaźników, norm i limitów.

Znaczną pomocą przy podziale liczb kontrolnych na jednostki niższego stopnia oraz przy szczegółowym planowaniu budżetowym przez te jednostki powinna być dokonana uprzednio szczegółowa analiza sprawozdań z wykonania planów gospodarczych i preliminarzy za I półrocze przy równoczesnym określeniu przypuszczalnego wykonania do końca roku. Chodzi tu bowiem o analizę łącznych kwot wykonania jak też o wyprowadzenie przewidywanych kosztów jednostkowych danych zadań.

Analiza taka ma duże znaczenie nie tylko dla nadrzędnych jednostek planujących przy ustalaniu wskaźników, norm i limitów dla jednostek podległych, ale również jednostki bezpośrednio planujące dzięki analizie własnych sprawozdań będą mogły ujawnić rezerwy możliwych do przeprowadzenia oszczędności oraz spowodować po-

prawienie norm przez ich obniżenie do rzeczywistych potrzeb. Dlatego też wszystkie jednostki planujące przed przystąpieniem do opracowania swych preliminarzy powinny obowiązkowo wypełnić rubryki formularza preliminarza (wzór Nr 2) odnoszące się zarówno do wykonania 1951 roku jak i przewidywanego wykonania w roku 1952.

Na podstawie otrzymanych liczb kontrolnych, instrukcji szczegółowych, oddolnych narad szkoleniowych oraz przeprowadzonej analizy wykonania planu rzeczowego i preliminarza jednostki planujące przystąpią do szczegółowego zestawienia swych preliminarzy wydatków i dochodów i wymaganych do nich załączników na rok 1953. Należy przy tym zauważyć, iż formularz preliminarza wydatków (wzór Nr 2), poza zestawieniem wydatków w klasyfikacji szczegółowej, podobnie jak to miało miejsce w pracach na rok 1952, zawiera na pierwszej stronie syntetyczne zestawienie wydatków w oparciu o wskaźnik budżetowy i normę. Umożliwia to skontrolowanie, czy jednostka planująca prawidłowo zestawiała swój preliminarz w oparciu o otrzymane liczby kontrolne.

Właściwe oddolne opracowanie preliminarzy zależy nie tylko od obowiązkowości i wnikliwości personelu jednostek bezpośrednio planujących, ale również w dużej mierze od jednostek nadrzędnych. Przede wszystkim należy dokonać wnikliwego i racjonalnego podziału liczb kontrolnych i to w sposób zapewniający najpełniejsze, najlepsze i oszczędne wykonanie zadań planowanych na rok 1953. W pracach tych należy opierać się na instrukcjach Ministra Finansów i resortów, a nadto wykorzystać doświadczenia z lat ubiegłych przez wyeliminowanie popełnianych niedociągnięć w okresach minionych, aby tym samym przyczynić się do udoskonalenia planów gospodarczych i budżetów terenowych w czwartym roku Planu 6-letniego.

Omówione wyżej ogólne zasady planowania budżetowego wiążą się z pierwszym okresem prac w terenie nad opracowaniem projektów budżetów.

Dalszy przebieg prac, w szczególności czynności polegających na łączeniu preliminarzy jednostkowych w zbiorcze oraz zestawienie jednostkowych i zbiorczych projektów budżetów, stanowi przedmiot szczegółowego trybu opracowania budżetów terenowych.

Rozważając przebieg prac budżetowych w terenie na obecnym etapie nie można również pominąć ważnej czynności, jaką jest właściwe ustalenie harmonogramów prac związanych z zestawieniem projektów budżetów jednostkowych i zbiorczych.

Instrukcja Ministra Finansów o trybie sporządzenia projektów budżetów terenowych ustala 3 podstawowe terminy prac budżetowych w terenie, a mianowicie:

1. do 16 sierpnia powinny być opracowane projekty budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatu,
2. do 6 września należy zestawić projekty jednostkowych i zbiorczych budżetów powiatów i miast stanowiących powiat,
3. do 4 października powinny być dostarczone do Ministerstwa Finansów projekty zbiorczych budżetów wojewódzkich oraz budżetów m. st. Warszawy i m. Łodzi; w tym też terminie resorty powinny otrzymać zbiorcze preliminarze właściwych wydziałów prezydium Woj. RN.

Nieodzownym warunkiem dotrzymania tych terminów przez poszczególne prezydium rad narodowych jest ustalenie harmonogramów prac budżetowych na wszystkich szczeblach i ścisłe ich przestrzeganie.

Harmonogramy prac budżetowych powinny być sporządzane w sposób dokładny, szczegółowy i realny. Powinny one koordynować przebieg prac nad budżetami i planami gospodarczymi poprzez wszystkie szczeble, prac składających się na ostateczne opracowanie projektów budżetów. Od realnie i wnikliwie sporządzonych harmonogramów zależy w dużej mierze porządek, rytmiczność i terminowość prac budżetowych w terenie.

Wszystkie siły do pracy nad umocnieniem i rozszerzeniem zdobyczy Konstytucji!

Umocnienie potęgi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
— to najważniejsze zadanie naszego pokolenia!

M. KWIECIEN

Rady narodowe a budownictwo w spółdzielniach produkcyjnych

Znaczna część naszych spółdzielni produkcyjnych ma już poważne osiągnięcia gospodarcze i organizacyjne. Niemniej w spółdzielniach słabszych, szczególnie w spółdzielniach słabszych, istnieją jeszcze poważne, niewykorzystane rezerwy wzrostu produkcji. W realizacji swych planów gospodarczych a zwłaszcza planów w zakresie produkcji zwierzęcej spółdzielnie produkcyjne napotykają na szereg trudności. Jedną z najważniejszych przyczyn hamujących rozwój zespołowej hodowli — tej podstawowej i najbardziej dochodowej gałęzi produkcji — jest brak odpowiednich zabudowań wskutek słabej realizacji planów inwestycyjnych, bądź niewłaściwe i niedostateczne wykorzystanie znajdujących się w gromadzie budynków.

U podstaw takiej sytuacji leży niedostateczna, bardzo często formalna, pomoc prezydiów rad narodowych i ich aparatu dla spółdzielni produkcyjnych przy opracowaniu i realizacji planów gospodarczych.

Koordynować pracę w zakresie pomocy spółdzielniom produkcyjnym

Trzeba powiedzieć, że często jeszcze prezydium rad narodowych nie widzą w gospodarce spółdzielczej gospodarki nowej, złożonej, wymagającej rozpatrywania poszczególnych jej elementów w powiązaniu ze sobą, w ścisłej wzajemnej zależności. Dlatego prezydium PRN i Woj. RN często niedostatecznie koordynują pracę poszczególnych wydziałów. Niepowiązanie pracy wydziałów budownictwa i rolnictwa zahamowało wykonanie inwestycji budowlanych w spółdzielniach w roku 1951 i hamuje nadal wykonywanie ich w roku 1952. Brak odpowiednich budynków może w rezultacie doprowadzić do niewykonania zaplanowanego rozwoju hodowli w 1952 r., a nawet w 1953 r., a tym samym zmniejszyć poważnie dochód spółdzielni produkcyjnych, osłabić tempo ich umacniania, zmniejszyć ich siłę oddziaływania na chłopów gospodarujących indywidualnie.

Niepokojącym sygnałem było, że spółdzielnie produkcyjne woj. wrocławskiego wykonały w roku 1951 plan inwestycji budowlanych w najniższym procencie spośród wszystkich województw.

W roku bieżącym nastąpił wyraźny przełom. Prezydium rad narodowych woj. wrocławskiego rozpoczęły kierować i koordynować pracę wydziałów rolnictwa i budownictwa. Z kolei wydziały zbliżyły się do spółdzielni, zaczęły wspólnie z coraz lepszym skutkiem analizować potrzeby budowlane spółdzielni na tle całego planu gospodarczego. Przyspieszyło to realizację planów budowlanych w spółdzielniach. Wydziały przechodzą coraz skuteczniej z formalnej pomocy na płaszczyznę pomo-

cy operatywnej spółdzielniom w wykonaniu planu, biorą na siebie odpowiedzialność za zabezpieczenie dla spółdzielni wszystkich warunków gwarantujących pomyślny ich rozwój. W wyniku takiej pomocy spółdzielnie produkcyjne w woj. wrocławskim wykonują swoje plany budowlane roku 1952 znacznie lepiej niż w roku ubiegłym, wyprzedzając poważną część innych województw. Praca aparatu rad narodowych woj. wrocławskiego nabiera cech stałej, systematycznej i operatywnej pracy ze spółdzielniami.

Wzmocnić kontrolę prezydiów rad narodowych nad instytucjami gospodarczymi zaopatrującymi spółdzielnie produkcyjne.

Drugą nie mniej ważną przyczyną opóźniania lub zaniżania wykonania inwestycji budowlanych w spółdzielniach produkcyjnych jest niedostateczna kontrola przez prezydium rad narodowych pracy instytucji gospodarczych zaopatrujących spółdzielnie produkcyjne.

Przykładów na ten temat można by przytaczać wiele. Poniżej podaję bardziej jaskrawe.

W woj. krakowskim 42 spółdzielnie prowadzące inwestycje budowlane otrzymały przydział 10 ton gwoździ. Dwie trzecie przydziału należało zrealizować do 15 lipca, tj. w okresie mniejszego nasilenia prac w polu. Tymczasem do 26 czerwca Rejonowa Hurtownia Artykułów Metalowych nie dostarczyła ani 1 kg gwoździ. Poskutkowało dopiero interwencją pracownika Ministerstwa Rolnictwa i z-cy przewodniczącego Prezydium Woj. RN. Przykład świadczy o obojętności hurtowni wobec potrzeb spółdzielni produkcyjnych i o braku dostatecznej, stałej i systematycznej kontroli ze strony Prezydium Woj. RN i prezydiów PRN.

Rejonowe hurtownie artykułów metalowych w innych województwach również wywiązują się źle ze swych obowiązków. Np. hurtownia w Gdańsku i hurtownia w Koszalinie do 3 lipca nie zaczęły jeszcze realizować zamówień spółdzielni na pierwsze półrocze.

Innym przykładem bezduszności i braku należytego zainteresowania się spółdzielniami produkcyjnymi jest postawa Delegatury Biura Sprzedaży Ceramiki w Lublinie. Idzie ona w parze z brakiem kontroli i z niezaradnością Prezydium Woj. RN. Zgodnie z przydziałem spółdzielnie produkcyjne tego województwa w pierwszym półroczu miały uzyskać z Biura Sprzedaży Ceramiki 800 000 sztuk cegły. Do końca czerwca otrzymały ok. 75 000 sztuk, tj. mniej więcej 10%. Do tych cyfr należy dodać, że spółdzielnie produkcyjne uzyskały przydział cegły w takich cegielniach, z których nie można było wywieźć cegły, a w żadnym przypad-

ku nie mogły tego uczynić spółdzielnie. Na skutek tego w woj. lubelskim nie buduje się dziesiątków budynków, nie ma pomieszczeń dla tysięcy planowanych sztuk inwentarza żywego, kilkadziesiąt spółdzielni nie wykona planu gospodarczego — szczególnie planu hodowli — dochód spółdzielców będzie zaniżony, wzrost funduszy niepodzielnych będzie zahamowany.

Dowodem biurokratyzmu i bezduszności innego rodzaju jest przykład z woj. szczecińskiego. Spółdzielnia produkcyjna Lutkowo pow. Stargard buduje oborę i owczarnię. Na ten cel potrzebuje około 100.000 sztuk cegły. Ponieważ na terenie spółdzielni znajdowały się zniszczone gospodarstwa, zgodnie z zarządzeniem Ministra Rolnictwa z kwietnia br., spółdzielnia mogła je otrzymać z Państwowego Funduszu Ziemi w wieczyste użytkowanie, a nieużyteczne budynki rozbierać i uzyskane w ten sposób materiały budowlane użytkować na budowę obory i owczarni. Nikt jednak nie pomógł spółdzielni w tej sprawie i budynki rozebrano w ramach „akcji rozbiórkowej”. Spółdzielnia zwróciła się do Biura Sprzedaży Ceramiki w Szczecinie o sprzedaż 100.000 sztuk cegły uzyskanej z rozbiórki. Biuro Sprzedaży Ceramiki wniosek spółdzielni załatwiło odmownie i przydzieliło jej do zakupu cegłę w odległości 40 km. Spółdzielcy mają powód do zmartwień i niezadowolenia, zmarnowany czas, zwiększony koszt i trudności. Prezydium PRN w Stargardzie oraz Prezydium Woj. RN w Szczecinie mogą jeszcze pomóc spółdzielni; trzeba zabezpieczyć spółdzielni nabycie materiału na miejscu. Robociznę do rozbiórki budynków spółdzielnia może dostarczyć we własnym zakresie.

Zabezpieczyć spółdzielniom fachową pomoc budowlaną

W myśl słusznych wytycznych rządu spółdzielnie produkcyjne powinny wykonywać inwestycje budowlane systemem gospodarczym i jak najtaniej, tj. mobilizując wszystkie miejscowe rezerwy materiałowe (rozbiórka budynków nieprzydatnych do zespołowej gospodarki, wytwarzanie i wydobywanie przez spółdzielnie materiałów budowlanych), wykorzystując własną robociznę niefachową oraz własne środki przewozowe.

W związku z tym przed spółdzielniami produkcyjnymi stoi trudne i nieznanne dla spółdzielców zagadnienie planowania budowy, zamawiania dokumentacji technicznej, obliczania potrzeb materiałowych, organizowania placu budowy itp. Zadanie trudne, wymagające pewnych wiadomości fachowych i umiejętności organizacyjnych. Spółdzielcy muszą uzyskać w tym zakresie radę i wartościową pomoc od wydziałów budownictwa prezydiów PRN.

Niestety w tym zakresie poważna część prezydiów rad narodowych nie zabezpiecza spółdzielniom właściwej pomocy. Dzieje się to wskutek

nieznajomości potrzeb spółdzielni, w skutek braku skoordynowanego planu pracy.

Wydziały rolnictwa nie opracowują założeń gospodarczych spółdzielni, a wydziały budownictwa nie opracowują na podstawie tych założeń planów budownictwa. Niektóre prezydja rad narodowych zaliczają inwestycje budowlane w spółdzielniach do ostatniej grupy spraw w hierarchii swych zadań. Ta postawa przejawia się w braku dostatecznej troski o kadry budownictwa wiejskiego w wydziałach budownictwa. W wielu powiatach ilość przyznaczonych referatów budownictwa wiejskiego etatów jest zbyt niska w stosunku do potrzeb, a często etaty są obsadzone przez słabych pracowników lub też nie obsadzone. Przykładem może tu być pow. Nysa woj. opolskiego, gdzie referat budownictwa wiejskiego jest nie obsadzony, wskutek czego na 50 spółdzielni, planujących w 1952 roku inwestycje budowlane, rozpoczęto budowę tylko w 15 spółdzielniach; w pow. Kołobrzeg woj. koszalińskiego zwolniono z pracy w referacie instruktorów budownictwa wiejskiego, wskutek czego na 48 zaplanowanych budynków rozpoczęto budowę zaledwie dwóch obiektów. Do takich powiatów zaliczyć można dalej: Słupsk, Pyrzyce, Miechów i wiele innych.

Sytuację pogarsza fakt, że w wielu powiatach szczupły personel techniczno-instruktorski wykorzystywany jest do innych prac, nie mających nic wspólnego z budownictwem w spółdzielniach. Przykładem mogą być: 1) pow. Kamień woj. szczecińskiego, gdzie technika oddelegowano na trzy miesiące do akcji siewnej i do akcji skupu mleka, 2) woj. lubelskie, gdzie sekretarz Prezydium Woj. RN oddelegował technika z Wydziału Budownictwa do akcji skupu mleka, nie licząc się z tym, że inwestycje budowlane w spółdzielniach produkcyjnych woj. lubelskiego przebiegają słabo. Jednym z powodów słabej pomocy i opieki aparatu technicznego dla spółdzielni produkcyjnych jest fakt, że liczne prezydja rad narodowych nie pokrywają kosztów podróży pracowników wydziałów budownictwa wyjeżdżających do spółdzielni. Aparat ten siedzi w biurze, budowa w spółdzielniach stoi, a prezydium i wydział ogólny czy finansowy gotów cieszyć się, że są oszczędności w wydatkach rzeczowych.

Występuje również zjawisko nieoperatywnego gospodarowania przez prezydja rad narodowych kadrami budownictwa wiejskiego w skali województwa. Niektóre powiaty mogłyby bez szkody dla prac budowlanych oddelegować na pewien czas jednego z pracowników do innych powiatów, w których w okresie większego nasilenia prac budowlanych w spółdzielniach obsada personalna referatu budownictwa wiejskiego jest zbyt szczupła.

Prezydium Woj. RN w Opolu nie stosuje tej zasady dlatego tylko, że nie może rozwiązać sprawy kosztów podróży dla oddelegowanych pracowników; nic też dziwnego, że stopień wykonania inwestycji budowlanych w tym województwie jest

bardzo niski. Przykładami dobrej gospodarki kadrami technicznymi mogą służyć prezydya Woj. RN w Gdańsku i we Wrocławiu, a skutki tego są widoczne. Plan budownictwa w spółdzielniach produkcyjnych woj. gdańskiego został wykonany w 1951 r. rzeczowo w 114% przy znacznych oszczędnościach finansowych. Stąd wniosek, że prezydya Woj. RN i PRN powinny szybko uzupełnić i wzmocnić kadry budownictwa wiejskiego oraz gospodarować nimi zgodnie z potrzebami spółdzielni produkcyjnych.

Również szczególnie mało uwagi rady narodowe poświęcają szkoleniu członków spółdzielni w zawodzie budowlanym. Budownictwo spółdzielcze, to właśnie fachowcy budowlani — spółdzielcy. O tym należy pamiętać przy realizacji planu w r. 1952 i projektowaniu planu na rok 1953.

Przykłady przytaczane nie wyczerpują wszystkich przypadków niewłaściwej pracy prezydiów rad narodowych i innych instytucji w zakresie budownictwa spółdzielczego. Celem artykułu jest zwrócenie uwagi prezydiów rad narodowych na najbardziej czułe a jednocześnie zagrożone odcinki pracy nad umacnianiem i rozwojem spółdzielni produkcyjnych.

Prezydent Bolesław Bierut na VII Plenum KC PZPR powiedział: „Istotnie, najwyższy czas, aby partia odrzuciła i potępiła jak najkategoryczniej zarówno szkodliwe sekciarstwo, jak i oportunistyczne niedocenywanie i lekceważenie, nie w słowach, lecz w czynach, tak decydującej i zasadniczej sprawy, jak rozwój i umacnianie socjalistycznych form gospodarki w rolnictwie. Najwyższy czas, aby zerwać z traktowaniem zadań i pracy w dziedzinie spółdzielczości chłopskiej w ogóle, a spółdzielczości produkcyjnej w szczególności, jako jednej z wielu akcji, która się w pewnym momencie rozpala jak fajerwerk i gaśnie“.

Analiza wykonania inwestycji budowlanych w pierwszym półroczu pokazuje, że wiele jest na tym odcinku do zrobienia. Mamy przed sobą jeszcze kilka miesięcy pracy. Trzeba, aby rady narodowe przyjrzały się bliżej sytuacji w budownictwie na swoim terenie, wyciągnęły właściwe wnioski i operatywnie podjęły odpowiednie działania.

Zniwa nie mogą być okresem przerwy w budownictwie, a w żadnym przypadku w przygotowaniu materiałów i prac pomocniczych.

Opracować plan pracy na III kwartał

Trzeci kwartał powinien być wykorzystany na przygotowanie planu inwestycji budowlanych na

rok 1953. W każdym powiecie i w każdym województwie należy z błędów popełnionych w latach ubiegłych i w roku bieżącym wyciągnąć odpowiednie wnioski i przystąpić do należytego opracowania poszczególnych elementów planu na rok 1953.

Prezydium Rządu zobowiązało władze gospodarcze do takiego przygotowania planu inwestycyjnego budownictwa w spółdzielniach produkcyjnych na rok 1953, aby wszystkie okresy wolne od prac w polu były w pełni wykorzystane przy pracach budowlanych.

W trzecim kwartale przed radami narodowymi stoi zadanie:

1. udzielenia pomocy w opracowaniu oraz zatwierdzenie projektu planu gospodarczego (w tym budownictwa) w spółdzielni na rok 1953;
2. zabezpieczenia opracowania do września 1952 roku dokumentacji nietypowej na rok 1953, aby w oparciu o zatwierdzony projekt planu na rok 1953 i dokumentację techniczną spółdzielnie mogły już we wrześniu dokonać zamówień na te materiały, które mogą być zwożone w IV kwartale br. i w I kwartale roku 1953;
3. opracowania planów mobilizacji wszystkich miejscowych rezerw materiałowych, a mianowicie planów wytwarzania i wydobywania materiałów budowlanych, planów rozbiórki budynków nieużytecznych w gospodarce zespolowej a znajdujących się na terenie wsi spółdzielczej;
4. uzupełnienia kadry pracowników referatów i oddziałów budownictwa wiejskiego do końca III kwartału, aby zabezpieczyć wykonanie planu na rok 1953.

Korzenie wszystkich wymienionych w sposób daleko jeszcze nie wyczerpujący braków tkwią w niewłaściwym stylu i metodach pracy prezydiów rad narodowych, w niedostatecznym uruchomieniu przez prezydya oddolnej kontroli i krytyki samych chłopów pracujących, członków spółdzielni produkcyjnych.

Stąd też pilnym zadaniem prezydiów rad jest: przeanalizowanie składu rad narodowych i ich komisji, spowodowanie wprowadzenia do nich przodujących chłopów pracujących i członków spółdzielni produkcyjnych, zwłaszcza do komisji rolnych, udzielenie im pomocy i instruktarzu, aby zapewnić systematyczną i wnikliwą kontrolę nad pracą prezydium i wszystkich ogniw jego aparatu w zakresie umacniania i rozbudowy spółdzielczości produkcyjnej.

**Pomagajmy w rozszerzaniu ruchu spółdzielczości produkcyjnej,
walczmy przeciwko kułackiemu wyzyskowi!**

WL. MIGOŃ

przewodniczący Prez. Woj. RN w Poznaniu

FR. SZCZERBAL

sekretarz Prez. Woj. RN w Poznaniu

Przygotowanie planu pracy Prezydium Woj. RN w Poznaniu

Podstawą dobrej pracy każdego prezydium rady narodowej jest przemyślany i właściwie skonstruowany plan pracy.

Trzeba przyznać, że nasze Prezydium przez długi okres czasu mowało się nad ustaleniem właściwych pod względem form i treści planów pracy. Pracowały również nad tym zagadnieniem niektóre prezydia PRN, a także niektóre wydziały i referaty. Na skutek jednak braku znajomości techniki planowania oraz braku praktyki w planowaniu pracy ustalenie właściwych planów nasywało poważne trudności.

Dotychczasowe plany Prezydium miały jeden podstawowy błąd: były one rejestrem spraw przewidzianych przez wydziały Prezydium do normalnego załatwienia w ciągu kwartału, przy czym sprawy te miały często charakter czysto administracyjny. Wskutek tego plan pracy Prezydium Woj. RN był rejestrem posiedzeń i stawianych na nich spraw, nierzadko nawet takich, które mogły być załatwione przez właściwy wydział.

Braki te powodowały powierzchowność i doraźność w pracy, omijanie problemów zasadniczych i załatwianie spraw mało istotnych.

Prezydium planując swoją pracę za mało uwzględniało powiązanie się z organizacjami masowymi, z komisjami rad narodowych i z szerokim aktywnym zgrupowaniem wokół rad. Jeśli nawet w praktyce to powiązanie istniało, to było ono w zasadzie niesystematyczne, niestałe, żywiołowe i improwizowane.

O tych naszych błędach w planowaniu mówił artykuł dyr. W. Morawskiego zamieszczony w dwutygodniku „Rada Narodowa“ (Nr 21 z 1.XI. 1951 r.).

Te plany — rejestry, które prowadziliśmy do końca 1951 r., ciążyły na stylu pracy tak Prezydium Woj. RN jak i prezydów rad niższych stopni.

Ten stan rzeczy wymagał podjęcia prób opracowania planu, który by podniósł na wyższy poziom pracę naszego Prezydium, włączył ogół pracowników do wykonania zadań realizowanych przez rady narodowe, związał naszą pracę z komisjami rad, z organizacjami masowymi i z szerokimi masami pracującymi.

Oporając się na wykazanych w omawianym artykule „Rady Narodowej“ błędach i zaniedbaniach oraz korzystając z doświadczeń rad delegatów ludu pracującego w Związku Radzieckim (z artykułów zamieszczonych w „Izwiestjach“ oraz poczynionych spostrzeżeń w czasie pobytu przewodniczącego Prezydium Woj. RN z delegacją rad narodowych w ZSRR) Prezydium Woj. RN przystąpiło do opracowania lepszego, problemowego, istotnego planu pracy.

Pracę po nowemu na odcinku planowania rozpoczęliśmy od narad z kierownikami wydziałów Prezydium, na których szeroko omówiono i przedyskutowano tematykę oraz formę planów pracy. Na naradach tych kierownicy wydziałów zgłosili szereg konkretnych wniosków do planu. Prezydium uogólniło wnioski kierowników wydziałów i poleciło Wydziałowi Organizacyjnemu opracowanie podstawowych założeń planu. Na tych naradach kierownicy wydziałów przedstawiali Prezydium problemy, które zdaniem ich powinny znaleźć miejsce w planie pracy Prezydium i które wynikały z zadań stawianych przed wydziałami. Prezydium poleciło kierownikom wydziałów uogólnione wnioski co do problematyki i techniki planowania postawić na kolegiach wydziałowych i przedyskutować na zebraniach wszystkich pracowników wydziałów.

W tym czasie sekretarz Prezydium odbył z przewodniczącymi komisji Woj. RN naradę, na której przewodniczący komisji zapoznani zostali z zaprojektowaną problematyką planu i na której zgłosili swoje własne wnioski co do planu.

Równolegle przed Wydziałem Organizacyjnym postawiono zadanie przeanalizowania planów pracy prezydów PRN i powiązania ich z planami pracy Prezydium Woj. RN. I tak np. zagadnienie bazy paszowej i łąk, zagadnienie stylu pracy prezydów rad narodowych zostały zaczerpnięte z planów pracy prezydów PRN. W ten sposób problematykę planu pracy Prezydium Woj. RN oparto o wytyczne i uchwały rządu, o plany pracy Woj. RN, o plany pracy wydziałów Prezydium Woj. RN i plany pracy prezydów PRN. Plan pracy Prezydium Woj. RN na II kwartał ujęty był problemowo i obejmował cztery grupy zagadnień.

Pierwszym problemem, który wynikał z uchwał rządu, było opracowanie zagadnień związanych z wykonaniem terenowego **planu gospodarczego i budżetu**. Zadaniem naszym było opracowanie planu gospodarczego i budżetu województwa na rok 1952. Z opracowaniem łączyła się potrzeba zapoznania się ze stanem produkcji materiałów budowlanych i ich dystrybucji na tle potrzeb inwestycyjnych i remontowych, uruchomienie rezerwy siły roboczej oraz ustalenie potrzeb inwestycyjnych województwa na rok 1952.

Drugą grupą problemów były zagadnienia **produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz umacnianie istniejących i zakładanie nowych spółdzielni produkcyjnych**. W tej grupie plan nasz przewidywał opracowanie takich problemów, jak akcja siewna, przygotowanie akcji żniwno-omłotowej, przygotowanie akcji planowego skupu zboża, zagadnienia bazy paszowej, przygotowanie sianokosów ze szcze-

gólnym uwzględnieniem zagospodarowania łąk, akcją walki ze stonką ziemniaczaną, walkę z chorobami zwierzęcymi oraz podniesienie produkcji zwierzęcej, jako wykonanie uchwały Prezydium Rządu w sprawie 2-letniego planu hodowli, rozwój i umacnianie spółdzielni produkcyjnych, plany społecznych czynów melioracyjnych i drogowych na rok 1952 oraz realizację akcji osiedleńczej.

Trzecia grupa problemów obejmowała **sprawy bytowe ludności**. W grupie tej znajdowały się następujące sprawy:

- 1) usprawnienie zaopatrzenia ludności w artykuły spożywcze z uwzględnieniem warzyw i owoców,
- 2) wykonanie remontów kapitalnych budynków mieszkalnych i uzyskanie nowych izb mieszkalnych,
- 3) analiza wykonania akcji sanitarno-porządkowej i zbiórki odpadków użytkowych. W tej grupie spraw umieszczono również analizę działalności Prezydium Woj. RN i prezydiów terenowych rad narodowych oraz ich wydziałów i referatów w zakresie załatwiania skarg i zażaleń.

Czwartą grupą problemów były zagadnienia oświatowe w województwie poznańskim. Tutaj umieszczono zarówno zagadnienie rozwoju oświaty jak i przygotowania do nowego roku szkolnego w świetle doświadczeń roku szkolnego 1951/52.

Ponadto w planie pracy znalazły również miejsce takie zagadnienia jak ocena działalności kolegiów orzekających w sprawach karno-administracyjnych, zagadnienie stylu pracy Prezydium Woj. RN, zagadnienie stylu pracy prezydiów terenowych rad narodowych.

Wiele trudności sprawiało nam właściwe opracowanie szkolenia. Ujęliśmy je w naszym planie pracy jako pomoc dla rad narodowych. Przewidzieliśmy szkolenie radnych oraz członków komisji PRN i MRN. Szeroko również uwzględniliśmy szkolenie ideologiczne członków Woj. RN oraz członków PRN.

Jako stałe zadanie Prezydium umieszczono w planie analizę wykonania uchwał Prezydium oraz okresowe narady z kierownikami wydziałów przeprowadzane raz lub dwa razy w miesiącu, m. in. w takich sprawach jak wykonanie planów pracy Prezydium i wydziałów, wykonanie uchwał Prezydium, współpraca z komisjami, zachowanie tajemnicy urzędowej, zagadnienie oszczędności, walki z marnotrawstwem materiałów i czasu itp. Uwzględniono również stały udział członków Prezydium w zebraniach kolegiów wydziałowych, a także konferencje i narady sekretarza Prezydium z przewodniczącymi komisji Woj. RN organizowane w celu omówienia zadań stojących przed komisjami, współpracy komisji z wydziałami, organizacji szkolenia członków komisji itp., narady sekretarza Prezydium z sekretarzami prezydiów PRN i MRN w sprawach form i metod ich pracy, pracy referatów organizacyjnych, instruktorów organizacyjnych, szkolenia radnych i członków komisji, współ-

pracy z komisjami i organizacjami masowymi. Powiązано również działalność Prezydium Woj. RN z organizacjami masowymi przez narady sekretarza Prezydium z przedstawicielami organizacji masowych.

A oto sposób opracowania planu na przykładzie realizacji jednego z najważniejszych zadań, jakie stoją przed Prezydium Woj. RN, **przygotowania akcji żniwno-omłotowej**.

Przygotowanie akcji żniwno-omłotowej rozpoczęto posiedzeniem Prezydium, na którym ustalono wytyczne oraz wyznaczono zespół kierujący przygotowaniem akcji.

Posiedzenie odbyło się już 13 maja. Zaproszono na nie Komisję Rolnictwa i Leśnictwa, przedstawicieli Zarządu Wojewódzkiego ZSCH, dyrektorów obydwóch okręgów PGR, dyrektora Centrali Rolniczej Spółdzielni Samopomoc Chłopska, dyrektora Państwowych Zakładów Zbożowych, kierownika Ekspozytury Wojewódzkiej POM, kierownika Samodzielnego Oddziału Zatrudnienia oraz wojewódzkiego komendanta straży pożarnej. Szeroko omówiono braki zeszłorocznej akcji żniwno-omłotowej, zwrócono uwagę na konieczność koordynacji akcji żniwno-omłotowej z planowym skupem zboża oraz podjęto uchwałę, która wytknęła zadania nie tylko dla aparatu rolnego, ale dla wszystkich organizacji i instytucji biorących udział w akcji żniwno - omłotowej.

Uchwała zawierała również harmonogram prac przygotowawczych do akcji żniwno-omłotowej i instrukcję agrotechniczną. Celem właściwego dopilnowania wykonania uchwały przewidziano w drugim etapie planu wysłanie grupy aktywistów z aparatu Prezydium Woj. RN do kontroli i pomocy prezydiom terenowych rad narodowych. W następnym etapie Prezydium odbyło naradę z przedstawicielami komisji rolnictwa i leśnictwa PRN. z powiatowymi prezesami ZSCH i z kierownikami wydziałów rolnictwa i leśnictwa prezydiów PRN, na której przedyskutowano przebieg przygotowań do akcji żniwnej. Zebrane na naradzie wnioski terenu wniesiono na sesję Rady stanowiącą dalszy etap w planie naszego Prezydium. Po sesji plan nasz przewidział posiedzenie Prezydium przeznaczone na opracowanie uchwały Woj. RN i sformułowanie praktycznych wytycznych dla terenu, zapewniających wykonanie tej uchwały. W posiedzeniu tym oprócz przedstawicieli wymienionych już instytucji i organizacji przewidziano udział całego zespołu kierującego akcją żniwno-omłotową oraz Wydziału Organizacyjnego i Wydziału Inspekcji.

W celu zmobilizowania społeczeństwa do akcji żniwno-omłotowej plan przewidywał zwołanie bezpośrednio po sesji narady z przedstawicielami organizacji masowych, w szczególności celem włączenia się do akcji Okręgowej Rady Związków Zawodowych, Związku Młodzieży Polskiej i Ligi Kobiet. Celem prawidłowego przeniesienia w teren uchwały Woj. RN po sesji zaplanowano również odprawę z przewodniczącymi prezydiów PRN łącznie z przewodniczącymi komisji rolnictwa i le-

śnictwa PRN oraz odprawę z przewodniczącymi prezydiów GRN, a następnie między 25 i 30 czerwca zebranie gromadzkie w terenie z udziałem robotników miejskich.

W planie pracy przewidziano również skontrolowanie między 20 i 28 czerwca przebiegu przygotowań do akcji żniwno-omłotowej przez członków zespołu kierującego i członków Prezydium Woj. RN. Zakończeniem planu pracy w II kwartale było posiedzenie Prezydium Woj. RN, przeznaczone na ocenę przebiegu przygotowań do akcji żniwno-omłotowej; wyznaczono je na 1 lipca.

Główną dyrektywą przy układaniu naszego planu pracy było jak najsilniejsze powiązanie pracy Prezydiów Woj. RN z terenem. Stąd też np. przy opracowaniu zagadnienia rozwoju i umacniania spółdzielni produkcyjnych przewidzieliśmy i przeprowadziliśmy szereg narad terenowych. I tak 24 kwietnia rozpoczęliśmy od narady z przewodniczącymi prezydiów PRN z udziałem kierowników zainteresowanych wydziałów i przewodniczących komisji Woj. RN. Następnie przeprowadziliśmy narady z przewodniczącymi spółdzielni produkcyjnych oraz naradę z przewodniczącymi komitetów założycielskich spółdzielni produkcyjnych. Te narady dały przewodniczącym sposobność do wypowiedzenia wielu cennych uwag i do udzielenia wskazówek praktycznych, jak umacniać istniejące spółdzielnie oraz jakimi drogami dążyć do zakładania nowych. Narady ujawniły równocześnie osiągnięcia i błędy naszego aparatu pracującego na odcinku spółdzielni produkcyjnych. 10 i 11 czerwca przeprowadzono naradę z przewodniczącymi prezydiów GRN i na podstawie wniosków, postulatów i życzeń przewodniczących spółdzielni i komitetów założycielskich przekazano im szereg nowych wytycznych.

Drugą dyrektywą przy układaniu planu pracy było jak największe powiązanie z masami pracującymi. Nasi kierownicy nie umieją jeszcze radzić się robotników, jak rozwiązywać trudne problemy.

W aparacie naszym istnieje jeszcze niechęć do narad z ludnością i omawiania pewnych zagadnień razem z ludźmi pracy, wielu kierowników wydziałów początkowo nie rozumiało i bało się tych narad. Po ich przeprowadzeniu nastawienie to uległo zasadniczej zmianie, gdyż aparat nasz zobaczył konkretne korzyści, wynikające z tej nowej formy pracy. Obserwowaliśmy to przy opracowaniu przez Prezydium problemu remontów kapitalnych. Narada przeprowadzona z robotnikami Zakładów im. Stalina w Poznaniu i robotnikami Pluszowni Kaliskiej przekonała kierownika

Wydziału do tej formy pracy, ponieważ przyniosła konkretne i poważne rezultaty. Robotnicy Zakładów im. Stalina nie tylko wskazali szereg braków w pracy Prezydium w zakresie remontów kapitalnych, na złą kontrolę wykonania remontów, ale sami zaoferowali się pomóc w przeprowadzaniu kontroli, a co najważniejsze ofiarowali własną bezinteresowną pracę przy wykonaniu remontów. Robotnicy Pluszowni w Kaliszu pokazali niedbałe przeprowadzenie remontów przez przedsiębiorstwa budowlane, ujawnili marnotrawstwo i kradzieże materiałów budowlanych, wskazując np., że zamiast papą, dachy pokrywa się workami zasmarowanymi smołą.

Jeden z robotników napiętnował komisję przyjmującą roboty. Komisja decydowała o przyjęciu remontów dachów stojąc na podwórzu i uznała za wyremontowany przeciekający nadal dach. Robotnicy zwrócili uwagę, że z powodu braku harmonogramu pracy przeprowadza się najpierw remonty zasadnicze, a po ich przeprowadzeniu wykonywa się inne prace instalacyjne, powodując zniszczenie poprzednio wykonanych robót.

Na innej naradzie robotnice Zakładów PZPO im. Komuny Paryskiej wskazały, że w wielu wypadkach przedsiębiorstwa drobnej wytwórczości pracują w oderwaniu od potrzeb terenu, źle ustalając asortymenty i produkując towary, które nie są wprawdzie zbędne, niemniej jednak w hierarchii potrzeb stoją na dalszym planie. Robotnice pokazały poważne braki w zaopatrzeniu w artykuły dla dzieci w wieku szkolnym, jak fartuszki, zarękawki, rękawiczki. Pokazały naszej drobnej wytwórczości, że należy produkować wiele artykułów gospodarstwa domowego, których brak jest na rynku, a które można wyrabiać w surowca i odpadków, będących w naszej dyspozycji.

W wyniku tej narady przebudowuje się wiele pozycji planu produkcyjnego drobnej wytwórczości.

Narady przekonały Prezydium i wydziały o korzyściach płynących z bezpośredniej łączności z masami pracującymi i usprawniły pracę tak Prezydium jak i jego aparatu.

Najistotniejszym dorobkiem narad było praktyczne zbliżenie się aparatu Woj. NR do mas pracujących, a tym samym wciągnięcie ich do współudziału w rządzeniu. Wydaje nam się, że plan, o którym napisaliśmy, zawiera jeszcze wiele błędów i usterek; niemniej stanowi on zaczątek właściwego planowania pracy Prezydium Woj. RN w Poznaniu, stanowi punkt wyjścia zbudowania jeszcze lepszego planu pracy na III kwartał.

Praca w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest sprawą czci i honoru, jest prawem i obowiązkiem każdego obywatela

Obowiązkowe dostawy zbóż

10 lipca 1952 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił ustawę o obowiązkowych dostawach zbóż. Ustawa ta jest zbudowana na podstawowych zasadach, które obowiązywały w planowym skupie zbóż w 1951 r., a jednocześnie wykorzystuje doświadczenia zeszłoroczne. Przepisy jej zastąpiły przepisy dotychczas obowiązującego dekretu z 23 lipca 1951 r. o planowym skupie zbóż.

1. Przedmiot obowiązkowych dostaw

Obowiązkowymi dostawami zbóż objęto nie tylko żyto, pszenicę, jęczmień i owies (które były na podstawie dotychczasowych przepisów objęte obowiązkiem sprzedaży), ale również **mieszankę zbożową**.

W powiatach i gminach, w których przeważa uprawa pszenicy, gospodarstwa rolne mogą być zobowiązane do dostarczenia **pszenicy** w określonym stosunku do pozostałych zbóż, objętych obowiązkiem dostawy. Obowiązek objęcia dostawami pszenicy w określonym stosunku wprowadza dla określonych powiatów i gmin Prezes Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

2. Indywidualne gospodarstwa rolne

W przeciwieństwie do dotychczasowych przepisów, które traktowały jako jedno gospodarstwo rolne ogólny obszar gruntów ornych objętych wspólną gospodarką, a położonych w jednym powiecie, nowa ustawa traktuje jako jedno gospodarstwo rolne ogólny obszar gruntów ornych, objętych wspólną gospodarką, a położonych w jednym województwie. Zmiana ta jest istotna ze względu na istniejącą progresję przy ustalaniu obowiązku dostawy zbóż.

3. Plany obowiązkowych dostaw

Państwowy plan obowiązkowych dostaw zbóż, z podziałem na województwa, ustala corocznie Rada Ministrów. Plany powiatowe zatwierdza na wniosek prezydium Woj. RN prezes CUSiK, a plany gminne — wojewódzcy pełnomocnicy CUSiK na wniosek prezydium PRN. Plan gminny obejmuje, podobnie jak dotychczas, osobno plan dla indywidualnych gospodarstw rolnych, osobno zaś dla spółdzielni produkcyjnych, zespołów uprawowych oraz innych uspołecznionych gospodarstw rolnych, z wyjątkiem podległych Ministrowi PGR.

4. Zasady ustalania obowiązkowych dostaw dla indywidualnych gospodarstw

Obowiązkowe dostawy zbóż ustala się, podobnie jak w roku 1951, przy pomocy norm gminnych, obliczonych dla poszczególnych grup gospodarstw na podstawie hektarów przeliczeniowych i wskaźników progresji. Nie uległa zmianie dotychczasowa tabela, na podstawie której ustala się hektary przeliczeniowe w zależności od zakwalifikowania

gruntu do jednej z sześciu klas oraz położenia w jednym z trzech rejonów rolniczych, na które dzieli się obszar państwa. Jedynie granice tych rejonów uległy pewnym zmianom. Natomiast zasadniczej zmianie uległa tabela wskaźników progresji: ilość wskaźników zredukowano z dotychczasowych 17 do 12 i zmieniono zasady zaliczenia gospodarstw do jednej z 15 grup. Tym samym silniej niż dotychczas zróżnicowano rozmiary obowiązkowych dostaw w zależności od wielkości poszczególnych gospodarstw. Ogólne podwyższenie rozmiaru obowiązkowych dostaw w skali krajowej o około 5 procent w porównaniu z rozmiarami obowiązkowej sprzedaży zbóż w roku ubiegłym jest mniejsze aniżeli osiągnięty wzrost urodzajów.

5. Technika wymiaru

Technika ustalania wysokości obowiązkowych dostaw pozostała w zasadzie niezmieniona, mianowicie:

- wysokość obowiązkowych dostaw ustala prezydium GRN (MRN) z udziałem gminnych delegatur CUSiK; dla gospodarstw, położonych na terenie dwu lub więcej gmin, właściwość prezydium rady narodowej określi się na podstawie położenia głównych zabudowań gospodarczych;
- wysokość obowiązkowych dostaw ustala się mnożąc ilość ha przeliczeniowych danego gospodarstwa przez normę przeliczeniową ustaloną dla grupy gospodarstw, do której dane gospodarstwo zostało zaliczone ze względu na obszary swych gruntów ornych;
- tabele norm dla poszczególnych grup gospodarstw w danej gminie ustala prezydium PRN na wniosek powiatowego pełnomocnika CUSiK; w szczególnie uzasadnionych przypadkach prezydium PRN, za zgodą wojewódzkiego pełnomocnika CUSiK, może ustalić dwie lub więcej tabel norm dla poszczególnych gromad tej samej gminy;
- prezydium PRN w celu ustalenia tabeli norm najbardziej odpowiadających warunkom gospodarczym danej gminy (bądź gromady), wybiera jeden z 3 lub 4 układów wskaźników progresji, które prezes CUSiK określił jako obowiązujące dla danego powiatu, wybrawszy jeden układ wskaźników dla poszczególnych grup gospodarstw, kolejno mnoży się przez wskaźnik odpowiadający poszczególnej grupie gospodarstw ogólną ilość ha przeliczeniowych wszystkich gospodarstw, zaliczonych do danej grupy (np. prezydium PRN wybrało dla danej grupy układ wskaźników progresji Nr 2, który dla gospodarstw grupy 5, tj. liczących 5 — 5,99 ha przeliczeniowych, przewiduje wskaźnik progresji 2; jeżeli wszystkie indywidualne gospodarstwa rolne w danej gminie, zaliczone do grupy 5, liczą w sumie 500 ha przeliczeniowych, to mnożymy 500 przez 2). Uzyskane dla po-

szczególnych grup gospodarstw wyniki sumuje się, a następnie sumę dzieli się przez ilość ton, jaka w planie obowiązkowych dostaw została ustalona dla danej gminy. Otrzymana liczba, mnożona przez kolejne wskaźniki, odpowiadające poszczególnym grupom gospodarstw, wyraża normę w kg z 1 ha dla indywidualnych gospodarstw w zależności od grupy, do której należą (np. otrzymaliśmy liczbę 40, przy pomocy której chcemy ustalić normę dla gospodarstwa o 5 ha przeliczeniowych, ponieważ z poprzedniego przykładu wiemy, że gospodarstwo to należy do grupy gospodarstw, dla której wskaźnik progresji wynosi 2, zatem mnożymy 40 przez 2 i uzyskana liczba 80 oznacza, że dla tego gospodarstwa norma wynosi 80 kg z 1 ha przeliczeniowego),

e) ustalone przez prezydium PRN tabele norm zatwierdza prezydium Woj. RN w porozumieniu z wojewódzkim pełnomocnikiem CUSiK.

6. Zwolnienia, wyłączenia i ulgi

Zwolnieniu od obowiązku dostaw zbóż podlegają nie tylko gospodarstwa rolne do 1 ha przeliczeniowego, ale również:

- 1) gospodarstwa do 2 ha przeliczeniowych, jeżeli w gospodarstwie nie ma członków rodziny zdolnych do pracy w wieku od 14 lat, a posiadacze tych gospodarstw: a) mają powyżej 60 lat, albo b) są inwalidami lub osobami dotkniętymi trwałą niezdolnością do pracy, albo c) odbywają służbę wojskową, a gospodarstwo prowadzi tylko jedna kobieta zdolna do pracy;
- 2) gospodarstwa do 3 ha przeliczeniowych, jeżeli posiadaczami tych gospodarstw są **osadnicy rybacki**, zatrudnieni w jednostkach gospodarki społecznej.

Wyłączeniu z obszarów, będących podstawą do ustalenia obowiązku dostaw, podlegają grunty pod zakontraktowanymi uprawami nie tylko, jak dotychczas, buraka cukrowego, rzepaku, rzepiku. Inu i konopi, ale ponadto również pod blisko 20 innymi uprawami, które określiła Rada Ministrów. Jednakże, jeżeli bez uzasadnionej gospodarczo przyczyny niedostarczono upraw zakontraktowanych z obszaru podlegającego wyłączeniu w całości lub w części, wówczas należy dokonać dla danego gospodarstwa dodatkowego ustalenia wysokości obowiązkowych dostaw z gruntów pod zakontraktowanymi uprawami.

Ulgi w postaci zwolnienia od miarki i odsypu zostały utrzymane w powiatach, w których plan obowiązkowych dostaw został w danym roku wykonany co najmniej w 90%. Jednakowoż na podstawie przepisów nowej ustawy z ulg tych nie będą korzystały wszystkie gospodarstwa na terenie danego powiatu, lecz tylko te, które swój obowiązek dostawy zbóż wykonały w całości. Natomiast nie są obecnie przewidziane specjalne ulgi w zakresie obowiązku dostawy zbóż względem dostawców trzody chlewnej.

Odłgi i niezagospodarowane użytki rolne, przydzielone do zagospodarowania po 1950 r., nie

są uwzględniane przy zaliczaniu gospodarstw do poszczególnych grup, co wydatnie wpływa na zmniejszenie normy obowiązkowych dostaw od tych gospodarstw.

Nowa ustawa utrzymuje ulgi, przewidziane w dotychczasowych przepisach w związku z zagospodarowaniem odłogów, przydzielonych przed 1952 r., oraz wyłącza w roku pierwszego zbioru od obowiązkowych dostaw grunty przydzielone w 1952 r. w ramach akcji zagospodarowania odłogów i innych użytków rolnych. Ulgi powyższe przyznaje się jednak pod warunkiem, że: a) użytki rolne własnego gospodarstwa będą w całości uprawione, b) zostanie zawarta z prezydium GRN (MRN) pisemna umowa o przydzieleniu gruntów do zagospodarowania. Jeśli umowy dotychczas nie sporządzono, można ją jeszcze sporządzić przez cały 1952 r.

Gospodarstwa rolne, przydzielone w ramach akcji osiedleńczej w 1952 r. zwolnione są od obowiązku dostaw zbóż przez 2 lata.

7. Wykonanie dostaw

Terminy wykonania obowiązkowych dostaw zbóż przez indywidualne gospodarstwa rolne ustalają prezydium GRN (MRN) na okres od 16 lipca do 30 listopada każdego roku.

Za dostarczone w ramach obowiązkowych dostaw zboże wypłaca się należność w gotówce, obliczonej wg. obowiązujących cen. Natomiast nie są obecnie przewidywane premie za przekroczenie obowiązkowej dostawy. Po wykonaniu obowiązkowych dostaw można **nadwyżki** zbóż **zbywać** na własną rękę.

Osoby, które nie wykonały obowiązku sprzedaży zbóż, nałożonego na podstawie dekretu z 23 czerwca 1951 r. o planowym skupie zbóż, w szczególności osoby, którym obowiązek ten **odroczone** na rok 1952, obowiązane są wykonać go w tym roku, niezależnie od dostaw bieżących.

Zakontraktowane płody rolne (których rodzaj ustaliło rozporządzenie wykonawcze do nowej ustawy) dostarczone od 1 czerwca do końca terminu wykonania obowiązkowych dostaw zbóż, zalicza się w danym roku gospodarczym na poczet obowiązkowych dostaw.

Za niewykonanie obowiązku dostaw zboża lub obniżenie jakości dostarczonych zbóż grozi w trybie karno-administracyjnym grzywna do 3.000 zł. W przypadku wykonania obowiązku przed zapadnięciem orzeczenia postępowanie nie musi być umorzone, jak przewidywały dotychczasowe przepisy, lecz kolegium orzekające wg swego uznania może je umorzyć.

*

Jak podkreślono w dyskusji w Sejmie Ustawodawczym nowa ustawa przyczyni się do dalszego umocnienia więzi między miastem i wsią. Doświadczenie ubiegłych lat, kiedy olbrzymia większość pracującej wsi wykonała w pełni swoje obowiązki i ze zrozumieniem odniosła się do planowych dostaw, daje pewność, że również tegoroczna akcja dostaw przebiegnie pomyślnie.

Zmiany w przepisach dekretu o podatku gruntowym

W dniu 10 lipca 1952 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił ustawę o zmianie dekretu o podatku gruntowym.

Nowa ustawa wprowadza następujące zasadnicze zmiany:

1. W związku ze wzrostem dochodowości gospodarki rolniczej oraz ze zniesieniem z dniem 1 stycznia 1952 r. obowiązku wnoszenia wkładów oszczędnościowych na Fundusz B. SFO podwyższono górną granicę stawki podatkowej z 25% do 48%. **Nowa progresja** stawek przychodowości realizuje zasadę ograniczania kułaka.
2. Zwiększono o 10% normy przychodowości, stanowiące podstawy opodatkowania dla gospodarstw w pobliżu wielkich ośrodków miejskich.
3. Wprowadzono niższe opodatkowanie dla różnych form zespołowej gospodarki, mianowicie zastosowanie **stałej stawki** podatkowej (w granicach do 10% podstawy opodatkowania) rozszerzono na:
 - a) zespoły wypasowe owiec, zorganizowane na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Ministerstwo Rolnictwa, którym prezydja rad narodowych wydzierżawiły będące w ich zarządzie grunty (pastwiska), wchodzące w skład Państwowego Funduszu Ziemi,
 - b) hale wypasowe, pastwiska gromadzkie i grunty należące do tzw. gmin urbarialnych.
 Ponadto zastosowano stałą stawkę podatkową w stosunku do przychodów, osiąganych przez posiadaczy gospodarstw rolnych z furmaństwa, aby w ten sposób uniknąć progresywnego opodatkowania tych przychodów.
4. Umożliwiono rewizję zobowiązań podatkowych **członków spółdzielni produkcyjnych**, od których spółdzielnia przejęła grunty, ale na gruntach tych nie dokonuje się zespołowych (wspólnych) żniw i nie zbiera plonów na rzecz spółdzielni.

Jeżeli po żniwach wyjdzie na jaw, że członkowie spółdzielni dokonali na całości lub części gruntów przekazanych do spółdzielni żniw indywidualnych i na własną rzecz, wówczas organ finansowy uprawniony jest w każdym czasie zmienić z urzędu poprzednio ustalone zobowiązania podatkowe.

5. Wprowadzono nowy przepis, że podział gruntów pomiędzy krewnymi powoduje uznanie części gruntów wydzielonych krewnemu za odrębną gospodarke rolną jedynie wówczas, jeżeli krewny ten prowadzi odrębne gospodarstwo i sam gospodaruje na części wydzielonej lub oddaje ją do gospodarowania osobie trzeciej, nie będącej jego krewnym lub powinowatym i nie pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym.

Dokonanie działów nie wpływa na obowiązek w tym okresie, w którym działów dokonano, lecz dopiero w roku następnym.

Nowy przepis pozwoli przeciwdziałać sztucznemu rozdrobieniu gospodarstw kułackich przez pozorne **działy rodzinne**.

6. Wprowadzono wyjątek od dotychczasowej zasady, że obowiązek podatkowy rozpoczyna się 1 stycznia tego roku, w którym nastąpiło objęcie gospodarstwa rolnego, a kończy się z upływem roku, w którym ustalo posiadanie gospodarstwa. Obecnie zasada powyższa obowiązuje jedynie wówczas, gdy objęcie nastąpiło **przed żniwami**, bądź posiadanie ustalo po dokonaniu żniw. W przypadku zmiany w ciągu roku w osobie właściciela (posiadacza) gospodarstwa rolnego zaliczki na poczet podatku gruntowego za dany rok podatkowy, uiszczone przez poprzedniego właściciela (posiadacza), nie podlegają zwrotowi, lecz ulegają zaliczeniu na podatek należny od osoby, na której ciąży obowiązek podatkowy z tytułu posiadania tego gospodarstwa za dany rok.

Stosowana dotychczas odmienna zasada, że obowiązek po stronie zbywcy wygasa z końcem tego roku, w którym ustalo posiadanie gospodarstwa rolnego, okazało się w praktyce nieuzasadnione, gdyż np. w przypadku przejęcia indywidualnego gospodarstwa rolnego przez PGR chłop musiał płacić podatek gruntowy, przypadający z gospodarstwa przejętego, chociażby przejęcie to nastąpiło w pierwszych miesiącach roku podatkowego, np. w lutym.

7. Włączono do przepisów ustawowych zasady, ustalone przez Prezydium Rządu w uchwałach: 1) Nr 723 z 13 października 1951 r. w sprawie ulg i pomocy dla osób przesiedlających się na Ziemię Odzyskane w toku planowej akcji w związku z wywłaszczeniem terenów na cele realizacji narodowych planów gospodarczych, 2) Nr 72 z 16 lutego 1952 r. w sprawie akcji osiedleńczej w 1952 r., 3) Nr 251 z 5 kwietnia 1952 r. w sprawie zagospodarowania odłogów i innych niezagospodarowanych użytków rolnych. W szczególności zwolnione są od podatku:
 - a) grunty nadane osobom osiedlającym się na obszarze Ziemi Odzyskanych w toku planowej akcji w związku z wywłaszczeniem terenów na cele realizacji narodowych planów gospodarczych — w całości w ciągu trzech lat, licząc od roku, w którym nastąpiło osiedlenie; zwolnienie stosuje się pod warunkiem, że osiedlenie nastąpiło w ramach akcji prowadzonej przez prezydja Woj. RN właściwych dla wywłaszczonych nieruchomości, po uprzednim przedstawieniu organowi finansowemu karty osiedleńczej;
 - b) grunty nadane przesiedlającym się w ramach **akcji osiedleńczej** w 1952 r. na tereny województw: białostockiego, gdańskiego, koszalińskiego, olsztyńskiego, opolskiego, szczeciń-

skiego, wrocławskiego, zielonogórskiego oraz w tych gminach województw: bydgoskiego, lubelskiego, poznańskiego i rzeszowskiego, w których istnieje odpowiedni fundusz ziemi — w całości w ciągu trzech lat, licząc od roku, w którym nastąpiło osiedlenie; zwolnienie stosuje się pod warunkiem, że osiedlenie nastąpiło w ramach akcji prowadzonej za pośrednictwem władz, po uprzednim przedstawieniu organowi finansowemu karty osiedleńczej

- c) grunty, leżące **odłogiem** co najmniej od dwóch lat, oddane do zagospodarowania na podstawie umowy, zawartej przez prezydium GRN — za rok, w którym nastąpił pierwszy zbiór, zwolnienie stosuje się pod warunkiem uprawiania w całości użytków rolnych we własnym gospodarstwie.

Ponadto zarówno grunty leżące odłogiem co najmniej od 2 lat, jak i inne niezagospodarowane użytki rolne, przydzielone osobom fizycznym lub zespołom uprawowym na okres co najmniej 3 lat na podstawie umowy, zawartej przez prezydium GRN, objęte są stałą stawką podatkową (do 10%).

Utrzymane zostały w mocy zwolnienia od podatku osób, które przejęły odłogi do zagospodarowania przed wejściem w życie nowej ustawy, jeżeli:

- 1) przejęcie nastąpiło za zgodą terenowych organów władzy państwowej,
 - 2) użytki rolne własnego gospodarstwa uprawiane są w całości,
 - 3) została albo zostanie zawarta umowa zagospodarowania.
8. Prezydium GRN (MRN) zostały upoważnione do zwalniania od podatku wchodzących w skład indywidualnych gospodarstw rolnych gruntów, w których mieszczą się **zbiorniki** służące do zaopatrzenia ludności w wodę oraz grunty **pod wałami przeciwpowodziowymi**. Grunty tego rodzaju, pozostające we władaniu jednostek gospodarki uspołecznionej są zwolnione od podatku z mocy ustawy.
9. Rozszerzono stosowanie ulg podatkowych z tytułu posiadania więcej niż czworga **dzieci**. Do-

tychczas stosowano je tylko do tych podatników, dla których łączna roczna podstawa opodatkowania przekraczała 7.800 zł., obecnie stosuje się do podatników, których podstawa opodatkowania nie przekracza 12.400 zł.

10. Decyzja w sprawie przyznania ulgi może być wydana wyłącznie w tym roku podatkowym, za który ulga się należy. Jeżeli okoliczności, uzasadniające udzielenie ulgi zaistniały w grudniu roku podatkowego, decyzja w sprawie przyznania ulgi może być wydana najpóźniej w styczniu roku następnego.

Powyższy przepis wprowadzony został ze względu na praktykę niektórych organów finansowych, które przyznawały **ulgi za lata wsteczne**, obchodząc w ten sposób przepisy o umorzeniu zaległości.

11. Minister Finansów może **przenosić** na podległe mu organa swoje **uprawnienia** do udzielania w poszczególnych latach podatkowych zwolnień oraz do obniżania podstawy opodatkowania niektórym grupom gospodarstw rolnych.

*

Nowa ustawa, zmieniając niektóre postanowienia dekretu o podatku gruntowym, nadała wyraz prawny doświadczeniom, uzyskanym w ubiegłych okresach przy wymiarze i poborze podatku gruntowego. Charakteryzując ogólnie wymienione powyżej zmiany, należy stwierdzić, że nowa ustawa:

- 1) wyciąga konsekwencje ze wzrostu dochodowości gospodarki rolnej oraz ze zniesienia wkładów na Fundusz B,
- 2) pogłębia opiekę nad interesami chłopstwa pracującego, wywiązującego się sumiennie z obowiązków wobec państwa,
- 3) przeciwdziała nadużyciom, zwłaszcza ze strony kułaków,
- 4) zapewnia uprzywilejowane traktowanie różnych form gospodarki zespołowej,
- 5) umożliwia bliższą więź z terenem przy ocenie indywidualnego położenia podatników.

Nasi korespondenci piszą

CZYN MELIORACYJNY W WOJ. BIAŁOSTOCKIM

Czyn melioracyjny jest sprawą szczególnej wagi w woj. białostockim. Województwo na obszarze liczącym ponad 400.000 ha łąk i pastwisk musi zbierać plony lepsze jakościowo i ilościowo.

Ażeby urzeczywistnić to zamierzenie, zaproszono na XII sesji Woj. RN wszystkich sołtysów

i najlepszy aktyw terenu. Na sesji sprawa melioracji omówiona była w referacie wygłoszonym przez profesora Wyższej Szkoły Rolniczej oraz wyświetlono dwa krótkometrażowe filmy naukowe: jeden radziecki, poświęcony walce o wodę, drugi polski, nakręcony w Białostocczyźnie, poświęcony walce z bagnami.

Odpowiadając na uchwałę Prezydium Woj. RN z 20 maja mało i średniorolni chłopcy podjęli w czynie melioracyjnym zobowiązania wartości 39.000.000 zł z terminem wykonania do 7.VI.

Wartość zobowiązań jest wysoka w porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym zobowiązania wynosiły zaledwie 2.600.000 zł. Jeżeli jednak wykorzystamy wszystkie możliwości naszego województwa, tzn. jeżeli zobowiązania podejmą wszystkie gromady w liczbie 3.600, to wartość czynu melioracyjnego możemy podwyższyć, a nawet przy większym wysiłku i dobrej organizacji pracy podwoić jeszcze w bieżącym roku.

Charakterystyczne są różnice wartości zobowiązań podjętych przez poszczególne powiaty:

Bielsk	13.000.000 zł
Grajewo	10.000.000 „
Augustów	9.000.000 „
Łomża	1.200.000 „
Białystok	1.000.000 „
Sokółka	458.000 „
Suwałki	71.000 „
Ełk	18.000 „

Na sesji wykryto przyczynę tych różnic. Otóż wiele prezydiów PRN oraz wielu aktywistów terenowych nie potrafiło właściwie podejść od strony organizacyjnej do tak ważnego zagadnienia jak czyn melioracyjny.

W dyskusji niektórzy członkowie prezydiów i aktywiści tłumaczyli, że mniejsza wartość zobowiązania świadczy o tym, iż zobowiązanie jest bardziej konkretne. Niektórzy tłumaczyli, że większe zobowiązania są nierealne. Takie twierdzenia są z gruntu fałszywe. Pomyślnie wyniki zależą bowiem przede wszystkim od dobrej pracy organizacyjnej. Jeżeli organizacja jest niedołężna, to wróg natychmiast różnymi sposobami zwiększa swój nacisk, stosuje nowe formy walki, sieje defetyzm. I często wrogowi udaje się unieruchomić poważne siły mało i średniorolnych chłopów w walce o nowe wartości materialne. „Po co będziecie rów kopać lub oczyszczać kułakowi“ podszeptuje wróg. Taki właśnie chwyt ujawniła sesja Woj.RN. Wielu aktywistów twierdziło, że w gromadzie nie można przeprowadzać melioracji, bo właśnie w tym miejscu, gdzie należałoby przeprowadzić rów, jest łąka kułaka, a kułak nie przystąpi do czynu melioracyjnego. Wobec tego gromada nie podjęła zobowiązań. Aktywiści nie zawsze umieli pokazać, w jaki sposób zebranie gromadzkie podejmując zobowiązanie może zmusić kułaka i jego zauszników do udziału w pracach melioracyjnych.

Wykonanie zobowiązań dopiero rozpoczęto. Trudno więc powiedzieć, jakie będą ostateczne wyniki. Dotychczasowe wyniki w poszczególnych powiatach są następujące: Bielsk — 5.141.000 zł, Łomża — 2.110.000 zł, Grajewo — 2.110.000 zł, Augustów — 921.000 zł, Wysokie Mazowieckie — 871.000 zł, Sokółka — 89.000 zł. Nie przystąpiły do prac melioracyjnych powiaty Goldap i Ełk.

W pow. ełckim można dużo zrobić przy konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych.

Ogólna wartość wykonanych dotychczas zobowiązań wynosi 16.500.000 zł.

W pracach melioracyjnych na wyróżnienie zasługuje Spółdzielnia Produkcyjna Chraboby pow. Bielsk, która do prac melioracyjnych przystąpiła w sposób zorganizowany, opierając się na doświadczeniu, że łąka odpowiednio nawodniona i pielęgnowana może dać z jednego hektara 50, a nawet i więcej, kwintali dobrego siana.

M. M.

ZAOPATRZENIE SZKÓŁ NA OPOLSZCZYŹNIE

Prezydium Woj. RN w Opolu na posiedzeniu 3 maja 1952 r. rozpatrywało sprawę organizacji roku szkolnego 1952/1953.

W podjętej uchwale podkreślono konieczność zaktywizowania w tym celu całego aparatu nauczycielskiego, komitetów rodzicielskich i opiekuńczych, komisji oświaty i kultury rad narodowych oraz wszystkich zainteresowanych pośrednio urzędów i instytucji.

W wykonaniu uchwały w okresie od 24 maja do 3 czerwca br. przeprowadzono zjazdy powiatowe nauczycielstwa z udziałem przedstawicieli partii i stronnictw politycznych, organizacji społecznych, komitetów rodzicielskich oraz zainteresowanych urzędów i instytucji.

W zjazdach uczestniczyli członkowie Prezydium Woj. RN, przedstawiciele Okręgowego Zarządu ZNP i Wydziału Oświaty Prezydium Woj. RN

Frekwencja na zjazdach wynosiła od 125 do 161 osób.

W ożywionej dyskusji uczestnicy zjazdów omówili osiągnięcia poszczególnych powiatów w zakresie szkolnictwa, wskazali istniejące jeszcze braki i postawili szereg konkretnych zadań, których wykonanie przyczyni się do postawienia szkolnictwa na właściwym poziomie.

Pomyślnie wyniki w zaopatrzeniu szkół zawdzięczać należy w znacznej mierze ofiarnej pracy niektórych aktywnych komitetów rodzicielskich. Np. w gromadzie Sowczyce, pow. Oleśno komitet rodzicielski ogroził plac szkolny, ufundował dla szkoły aparat radiowy, odnowił częściowo szkołę. Inne komitety przyczyniły się do remontu szkół systemem gospodarczym, zaopatrzyły je w opał itd.

Obok tych niewątpliwych zdobyczy wskazano jednocześnie cały szereg braków, których usunięcie konieczne jest, aby zapewnić szkołom możliwości należytego funkcjonowania.

Uczestnicy zjazdów zwrócili uwagę, że niejednokrotnie budżety terenowe przewidują zbyt szczupłe limity na dokonywanie koniecznych remontów.

Niektóre przedsiębiorstwa uspołecznione nie wykonują w terminie remontów szkół i pobie-

rają opłaty niewspółmierne do wartości wykonanych robót.

W toku dyskusji zwrócono również uwagę na konieczność większej dbałości o warunki bytowe nauczycieli. W dwóch wypadkach (Biedrzychovice i Walce) nauczyciele musieli zwolnić się z pracy, ponieważ Prezydium GRN nie postarało się o mieszkania dla nich.

Gminne spółdzielnie często nie wykazują należytej troski o zaopatrzenie nauczycieli i ich rodzin w artykuły pierwszej potrzeby. Np. nie sprzedają nauczycielom węgla tłumacząc się brakiem zarządzeń, nauczyciele — mają trudności w otrzymywaniu mleka dla swych dzieci itp.

Na zjazdach przewodniczący prezydiów GRN i przedstawiciele komitetów rodzicielskich nawoływali do współzawodnictwa w dziedzinie terminowego zaopatrzenia materiałowego szkół.

Składano również meldunki o wykonaniu podjętych uprzednio zobowiązań. Np. komitet współzawodnictwa gm. Śmicz w Ścinawie Małej zobowiązał się przeprowadzić remont szkół i mieszkań nauczycieli, zaopatrzenie szkół i nauczycieli w opał, dostarczyć potrzebnych pomocy naukowych. Budżet gminny preliniuje na ten cel kwotę 9.950 zł, pozostałe koszty w kwocie 52.246 zł pokryte zostały z funduszy społecznych.

Przewodniczący komitetu rodzicielskiego szkoły Nr 2 w Nysie zameldował o wykonaniu przez komitet zobowiązań wartości 6.000 zł.

Uczestnicy zjazdów proponowali, by tego rodzaju narady społeczne organizować również na terenie gmin i w ten sposób wciągnąć do pracy ogół mieszkańców.

Na zjazdach wyrażono uznanie przodującym nauczycielom, którzy wyróżniają się w pracy zawodowej i społecznej. Podkreślono wkład pracy poszczególnych nauczycieli przy organizowaniu spółdzielni produkcyjnych, wykonaniu akcji politycznych i gospodarczych na terenie wsi itd.

Stwierdzić należy, że zjazdy powiatowe osiągnęły zamierzony cel.

W szczególności zaznajomiły one dokładniej ze sprawami szkolnictwa partię i stronnictwa polityczne, organizacje społeczne, podniosły w terenie autorytet nauczyciela przez pokazanie jego pracy nad wychowaniem młodzieży i pracy społecznej na wsi, wykazały troskę o sprawy bytowe nauczyciela. Wszystko to stanowić będzie dla nauczycielstwa zachętę do dalszej ofiarnej pracy i zwiększenia wysiłków.

Dzięki szerokiej dyskusji i oddolnej krytyce Prezydium Woj. RN i prezydium PRN poznały na zjazdach wiele braków i niedociągnięć na odcinku szkolnictwa, co powinno przyczynić się do ich systematycznego usuwania.

E. Wilczek

sekretarz Prez. Woj. RN
w Opolu

POMAGAĆ SPÓŁDZIELNIOM PRODUKCYJNYM W POKONYWANIU TRUDNOŚCI I PILNOWAĆ NAPRAWIENIA STWIERDZONYCH BŁĘDÓW

„Trzeba, aby rady narodowe, a przede wszystkim prezydium wojewódzkiej i powiatowej rady narodowej, poczuwały się do pełnej odpowiedzialności za pracę nad umocnieniem istniejących spółdzielni produkcyjnych i za dalszy rozwój spółdzielczości produkcyjnej na ich terenie.

Trzeba, aby spółdzielnie produkcyjne widziały w Prezydium PRN swego kierownika, opiekuna i doradcę przy wszystkich większych trudnościach gospodarczych i przy decydowaniu większych planów na przyszłość“. (Z referatu sekretarza KC PZPR Romana Zambrowskiego na odprawie sekretarza KW i przewodniczących prezydiów Woj. RN).

Dla zilustrowania, jak w codziennej pracy prezydiów rad narodowych realizowany jest ten postulat, warto przytoczyć kilka charakterystycznych faktów.

Na posiedzeniu Prezydium Warszawskiej Woj. RN 16.VII.1951 r. w sprawozdaniu oddziału POM zasygnalizowano, że spółdzielnie produkcyjne w małym procencie wykorzystywały kredyt na inwentarz martwy i zachodziła poważna obawa niewykorzystania tego kredytu. Obawa okazała się słuszna, gdyż kredyty zostały wykorzystane tylko w 54%.

Jakie są przyczyny tego zjawiska?

W tym samym sprawozdaniu oddział POM wymienił szereg niepokojących faktów, które spowodowały niski procent wykorzystania kredytów. Ministerstwo Rolnictwa przydzieliło maszyny i narzędzia rolnicze, polecając rozprowadzić je do spółdzielni produkcyjnych. Po rozprowadzeniu ich do PZGS i przy odbiorze ich przez spółdzielnie produkcyjne stwierdzono, że:

1. Młocarnie MSC - 6 są dla spółdzielni produkcyjnych za małe, gdyż wydajność ich wynosi tylko do 40 q dziennego omlotu. Ponadto jakość ich wykonania budzi poważne zastrzeżenia. W spółdzielniach produkcyjnych Borkowo Kościelne i Woźniki maszyny zepsuły się natychmiast po uruchomieniu, ponieważ wiązania drzewne wykonane były z mokrego drzewa i rozluźniły się.

2. Spółdzielnie zgłaszają zapotrzebowania na siewniki zbożowe szerokości 3 m, a przydzielono im siewniki szerokości 1,5 m.

3. Spółdzielnie zamówiły silniki elektryczne o mocy 10 i 12 kV, natomiast przydzielono im silniki o mocy 4,5 — 5 kV, które mogą być użyte do motopomp i siewczarni motorowych, nie mogą natomiast obsłużyć młocarni.

4. Zamówione przez spółdzielnie wozy gospodarcze zwykłe lub półtoraki nie nadeszły, przydzielono natomiast wozy ciężkie, o wysokich kołach i szerokim rozstawie osi, które nie nadają się do użycia ze względu na warunki terenowe.

Wiele takich maszyn zmagazynowano dla woj. warszawskiego, a członkowie spółdzielni przed ode-

braniem maszyn nie mogą zapoznać się z ich konstrukcją i wydajnością. Po odbiorze okazuje się, że są one dla spółdzielni nieodpowiednie.

Wydawałoby się, że dowiedziawszy się o takich faktach Prezydium Woj. RN powinno się nimi zainteresować i interweniować w Ministerstwie Rolnictwa, by w planowaniu przydziałów dla spółdzielni uwzględniać zapotrzebowania i warunki terenowe.

W aktach Prezydium brak śladów takiej interwencji.

Inwestycje w spółdzielniach produkcyjnych woj. warszawskiego planowane były w 1951 r. często bez głębszej analizy i przemyślenia. Planowane inwestycje były często zbyt duże, czasami wręcz niemożliwe do wykonania przy obecnym stanie organizacyjnym i gospodarczym danej spółdzielni. W pewnych wypadkach nie były one powiązane z planem gospodarczym spółdzielni.

W rezultacie spółdzielnie występowały kilkakrotnie o zmianę planów, co oczywiście odbiło się na ich wykonaniu.

Czy prezydium PRN pomogły spółdzielniom w tych trudnościach?

Prezydium nie wykazały dostatecznego zainteresowania tym zagadnieniem, o czym świadczą wyniki.

Nadzór i pomoc prezydiów PRN dla POM pozostawia wiele do życzenia. Np. w spółdzielni produkcyjnej Wilhelmów, pow. Grójec, POM nie wywiązał się z obowiązków, wynikających z zawartej ze spółdzielnią umowy i do końca maja br. nie dokonał omlotów. Maszyny pozostawione przez POM w spółdzielni niszczały wskutek niedostatecznego zabezpieczenia.

Do spółdzielni produkcyjnej Koszajec, pow. Grodzisk, w okresie wiosennej akcji siewnej POM przysłał jeden traktor uszkodzony, który konie spółdzielni musiały ciągnąć codziennie rano, bo nie chciał zapalić. Drugi traktor w czasie największego nasilenia pracy musiał wracać do Grodziska po pas.

Jak Prezydium PRN zareagowało na takie fakty sygnalizowane przez członków spółdzielni? Samokrytyczne przemówienie przewodniczącego nie zmienia obecnego stanu rzeczy (Rada Narodowa Nr 12 str. 16). W takich wypadkach poza stwierdzeniem winy konieczne jest konkretne działanie.

Na przykładzie tych kilku faktów pragnę wykazać, że po omówieniu spraw i podjęciu uchwał prezydium muszą pilnować ich wykonania i kontrolować, czy stwierdzone błędy zostały naprawione.

Wykazując zainteresowanie większymi i mniejszymi trudnościami w istniejących spółdzielniach rady narodowe przyczynią się do ich umocnienia, a tym samym do dalszego rozwoju spółdzielczości produkcyjnej na swym terenie.

M. Bilewicz

WOJ. RN W LUBLINIE DOCENIAJĄ ROLĘ WIEJSKIEJ SPÓŁDZIELCZOŚCI SAMOPOMOCOWEJ

21 i 22 czerwca br. odbyła się sesja Woj. RN w Lublinie. Jednym z punktów porządku obrad było sprawozdanie dyrektora oddziału okręgowego CRS w Lublinie z pracy na odcinku zaopatrzenia wsi.

Postawienie sprawy zaopatrzenia wsi na sesji Woj. RN świadczy o tym, że Prezydium Woj. RN należycie oceniło rolę wiejskiej spółdzielczości samopomocowej jako jednego z ważnych czynników pogłębienia spójni gospodarczej między miastem a wsią.

Cyfry podane w sprawozdaniu świadczą o znacznym rozwoju spółdzielczości wiejskiej i ogromnej poprawie na odcinku zaopatrzenia wsi w masę towarową. W szczególności obroty w detalu, które w 1948 r. wynosiły 345.600.000 zł w 1951 r. osiągnęły sumę 858.356.000 zł. Wartość masy towarowej, przypadającej na jedną osobę, wynosi w 1951 r. 643,30 zł. Ilość punktów sprzedaży detalicznej z 1025 w 1948 r. wzrosła do 2409 w 1951 r.

Mimo tych niewątpliwych osiągnięć, sprawozdanie i dyskusje na sesji wskazały na cały szereg braków w pracy PZGS i GS, z którymi walczyć musi aparat CRS w oparciu o pomoc terenowych rad narodowych.

Najbardziej niepokojącym zjawiskiem są wyniki gospodarcze działalności PZGS i GS. W 1951 r. pracowało z zyskiem 13 PZGS i 63 GS, natomiast ze stratami 1 PZGS i 157 GS.

W rezultacie straty netto w zbiorczym bilansie wojewódzkim wyniosły 18.366.740 zł. W sumie tej mieszczą się straty wynikłe z nadużyć pracowników, sięgające sumy 2.859.567 zł.

Dyrektor CRS w swym sprawozdaniu podał wiele obiektywnych przyczyn tego zjawiska, jak wzrost kosztów transportu i załadunku towarów, wzrost funduszków płac, śnieżyce i zawieje porażające transport itd. Tego rodzaju tłumaczenie spotkało się ze słuszną krytyką przewodniczącego Komisji Handlu Woj. RN i innych radnych. Zwrócili oni uwagę na to, że w znacznym stopniu za deficytową gospodarkę w PZGS i GS ponosi odpowiedzialność kierownictwo. Wysunięto słuszne i rzeczowe zarzuty jak: brak ewidencji man, nienależyta kontrola nad księgowością GS, niedocenaenie dyscypliny finansowej, przekraczanie limitów na płace i koszty podróży służbowych.

Jeden z radnych podał charakterystyczny przykład „walki z mancami“.

Magazyniera GS w Końskowoli, u którego stwierdzono manco na 60.000 zł awansowano na kontrolera.

Oceniając pozytywnie postawienie zagadnienia spółdzielczości samopomocowej na sesji stwierdzić należy, że jest to dopiero początek długofalowej pracy na tym odcinku. Rady narodowe wszystkich szczebli muszą sobie w pełni uświadomić, że

mogą one odegrać poważną rolę w usprawnieniu pracy CRS i w ślad za tym w usprawnieniu zaopatrzenia wsi w artykuły przemysłowe.

Zadania rad narodowych na tym odcinku sprowadzają się do planowego i systematycznego organizowania kontroli i pomocy zwłaszcza na szczeblu gminnym. Trudno byłoby podać wyczerpująco wszystkie formy pracy. Spróbuję jednak w oparciu o przykłady ze sprawozdania wykazać jak rady narodowe powinny realizować swe zadania na tym odcinku.

Powiatowe i gminne rady narodowe powinny co pewien czas wysłuchiwać sprawozdań komisji rewizyjnych i komitetów członkowskich.

Wnikliwa analiza tych sprawozdań, poddanie ich krytyce na sesjach przyczyni się niewątpliwie do podniesienia poziomu pracy komórek kontroli samorządowej CRS. Komisje Handlu PRN i GRN powinny umieścić w swych planach pracy przeprowadzenie kontroli w komórkach CRS. Oczywiście kontrola skuteczna będzie tylko wtedy, jeśli wyniki jej będą dokładnie analizowane jeśli komisja wystąpi z odpowiednimi wnioskami do prezydium i jeśli prezydium dopilnuje, by zauważone błędy i niedociągnięcia były natychmiast usunięte.

Jedną z ważnych form kontroli będzie wnikliwe rozpatrywanie przez prezydium rad narodowych skarg i zażaleń na braki i nadużycia na odcinku zaopatrzenia i dystrybucji towarów.

O tym, że właściwe ustosunkowanie się do skarg i zażaleń na braki i nadużycia na odcinku uzdrowienia stosunków świadczą następujące fakty: Na skutek zażalenia mieszkańca grom. Krzeszów, pow. Lublin, ujawniono nadużycia popełnione w GS przez sklepową i komitet członkowski.

Sklepową zwolniono z pracy, a komitet członkowski rozwiązano.

Mieszkańcy grom. Komarów, pow. Tomaszów Lub., skarżyli się na złe zaopatrzenie ludności przez miejscową GS. Zarzuty okazały się słuszne. W wyniku przeprowadzonej kontroli zwolniono z pracy dyscyplinarnie 6 pracowników GS.

Dużą pomoc mogą okazać powiatowe rady narodowe w właściwym przeprowadzeniu wyborów do zarządów GS. W sprawozdaniu wskazano na szereg wypadków, w których kliki kulaków i spekulantów usiłowały przeforsować do zarządów GS swoich reprezentantów. Fakty te miały miejsce w GS Łomazy, pow. Biała Podlaska, GS Wisznice, pow. Włodawa i in.

Gminne rady narodowe winny zainteresować się akcją wyborczą, pomóc władzom spółdzielczym w wytypowaniu kandydatów, zmobilizować aktywnych gminy i gromad do czynnego udziału w akcji.

Formy kontroli i pomocy ze strony rad narodowych podane zostały tylko przykładowo. W zależności od sytuacji i potrzeb na tym odcinku, pomoc i opieka mogą być zrealizowane w najrozmaitszych formach, dyktowanych przez życie.

Ostrzec tylko należy przed komenderowaniem i podrywaniem autorytetu władz spółdzielczych oraz naruszaniem zasady samorządu spółdzielczego.

Charakterystyczny jest przykład niewłaściwej „pomocy“, okazanej przez przewodniczącego Prezydium GRN w Zakrzewie. Przewodniczący ten w biurze GS uderzając pięścią w stół rozkazywał bezpośrednio pracownikom GS, nie porczumiewając się przedtem z zarządem.

Przypuszczać należy, że sesja Woj. RN w Lublinie, na której rzeczowo i wnikliwie omówiono pracę CRS na terenie województwa, zwróci uwagę terenowych rad narodowych na konieczność uwzględnienia w swym planie długofalowej, systematycznej pracy nad usprawnieniem spółdzielczego aparatu handlowego na wsi.

Będzie to duży wkład rad narodowych w realizację zadań wytyczonych na VII Plenum KC PZPR.

Zofia Wojciechowska

O PRACY PREZ. MRN WE WROCŁAWIU PRZED WYDANIEM DOWODÓW OSOBISTYCH

We Wrocławiu do zbierania ankiet oraz informowania o ich właściwym wypełnianiu i dołączaniu odpowiednich dokumentów powołano 3.810 aktywistów komitetów blokowych. Aktyw przeszkolono, a po przeprowadzeniu seminarium podzielono na zespoły, którym przydzielono poszczególne bloki odpowiadające terenowo biurom meldunkowym. We Wrocławiu działa 257 komitetów blokowych. Blok obejmuje przeciętnie około 1200 mieszkańców. Siedzibą komitetów są biura administracji budynków mieszkalnych, gdzie raz na tydzień odbywają się posiedzenia komitetów i gdzie trzy razy tygodniowo członkowie komitetów pełnią dyżury celem załatwiania spraw mieszkańców.

Okres przygotowawczy, poświęcony opracowaniu szczegółowego planu organizacyjnego, przygotowaniom technicznym, a przede wszystkim powołaniu i przeszkoleniu aktywów społecznego, zakończył się 30 kwietnia. W tym dniu rozplakatowano zarządzenie Prezydium Woj. RN o obowiązku składania ankiet przez mieszkańców Wrocławia. Opracowanie planu akcji jak również prace przygotowawcze i ich przeprowadzenie w terenie odbywały się pod kontrolą trójek koordynacyjnych, powołanych na szczeblu miejskim i dzielnicowym.

Celem podzielenia się z aktywem społecznym oceną przeprowadzonej akcji, a także oceną pracy aktywistów Prezydium MRN zwołało na 24 maja zebranie uczestników akcji ankietowej. Zebranie to miało również na celu utrzymanie więzi między aktywem społecznym a Prezydium MRN.

Program zebrania obejmował referat sekretarza Prezydium MRN, zawierający ocenę przeprowadzonej akcji ankietowej, rozdanie dyplomów uznania i nagród pieniężnych oraz część artystyczną z udziałem artystów miejscowych teatrów. Na strój zebranych i ich reakcja na ocenę wyników pracy aktywistów potwierdziły fakt, że Prezydium MRN znalazło właściwą drogę do jeszcze ściślejszej

szego powiązania się z mieszkańcami miasta. Aktywiści nie tylko spełniają swój obowiązek obywatelski, ale jednocześnie szkolą się w pracy społecznej i biorą udział w rządzeniu co stwarza nowy typ człowieka, przygotowanego do roli budowniczego nowego ustroju społecznego, ustroju socjalistycznego.

Już 2 maja o godzinie 8 wszyscy aktywiści stawili się w komitetach blokowych. Po krótkiej odprawie każdy aktywista otrzymał wykaz mieszkańców oraz potrzebną ilość ankiet, teczkę tekturową, papier i ołówek. Każdy miał z góry określoną normę dzienną do wykonania. Ilość osób, które nie stawily się, była znikoma i nie przekraczała ułamka procentu, nieobecność usprawiedliwiano najczęściej niemożnością opuszczenia miejsca pracy.

Już w pierwszych dniach organizowano współzawodnictwo między poszczególnymi zespołami w blokach, potem w poszczególnych dzielnicach, a na koniec między poszczególnymi dzielnicami.

„Jestem przewodniczącym komitetu blokowego — mówił ob. Jan Zajac na zebraniu w dniu 24 maja — Blok jest zamieszkały w 90% przez robotników. Już w pierwszym dniu zostałem przewodnikiem, gdyż dostarczyłem 32 ankiety. Mając 54 lata wyprzedziłem młodych. Trzeba było dużej pomysłowości, żeby ankiety odebrać wraz z dokumentami. Pomagali mi w tym sami mieszkańcy, gdy zauważyli, że zachodziłem trzy i czterokrotnie do jednego mieszkania, nie mogąc zastać nikogo. Ob. Maria Skołecka zobowiązała się powiadomić 2 sąsiadów. Ob. Bieniaszowa samorzutnie powiadamiała sąsiadów, żeby nie wychodzili z domu, bo są zbierane ankiety. Byli wśród mieszkańców i tacy, którzy stale przypominali sąsiadom, żeby nie zwlekali z oddaniem ankiet i nie utrudniali w ten sposób pracy. Mój blok wybił się na pierwsze miejsce w dzielnicy, bo skończył akcję 7 maja, co zawdzięczamy współzawodnictwu aktywistów i uświadomieniu mieszkańców“.

A oto inny przykład pracy aktywistów blokowych. W pierwszych dniach zbierania ankiet wysunęła się na czoło V Dzielnicą. Poruszyło to ambicję aktywistów IV Dzielnicą i postanowili oni wprowadzić współzawodnictwo między blokami swojej dzielnicy. W wyniku tego współzawodnictwa IV Dzielnicą pierwsza ukończyła pracę już 8 maja o godzinie 23.30.

W czasie zbierania ankiet aktyw społeczny działał sprawniej aniżeli w poprzednich akcjach i, korzystając z własnych doświadczeń, organizował planowo swoje czynności, był bardziej stanowczy, a jednocześnie przez właściwe podejście do obywateli uzyskiwał pomoc w pracy i należyte zrozumienie.

Pracę koordynowały tzw. trójki. Trójki przeanalizowały trudności, z jakimi spotykali się aktywiści w czasie pracy, dzięki czemu Prezydium MRN mogło dopomóc i ułatwić pracę. Do tych trudności w pierwszym rzędzie należało niedołączanie do ankiet odpowiednich dokumentów. Prezydium MRN zorganizowało dwa biura do poświadczania

bezpłatnie odpisów dokumentów. Chcąc przyjąć aktywowi i mieszkańcom z pomocą, Prezydium MRN zorganizowało akcję uświadamiającą za pośrednictwem prasy, radia i kina. W prasie umieszczano komunikaty oraz aktualne reportaże zbierania ankiet. Aktualne komunikaty podawano przez radiowęzły. W kinach również wyświetlano odpowiednie przezrocza i podawano komunikaty. Zbieranie ankiet zakończono we Wrocławiu 9 maja, tj. na cztery dni przed wyznaczonym terminem. W akcji popełniono pewne błędy organizacyjne. Początkowo ustalono zbyt małą ilość osób do pracy, co spowodowało konieczność uzupełnienia składu przed szkoleniem i zbyt późno przystąpiono do popularyzowania akcji.

Oceniając organizację akcji i jej wyniki, Prezydium MRN we Wrocławiu doszło do wniosku, że należy spisywać dobre i złe wyniki pracy aktywu społecznego, aby w przyszłości nie popełniać tych samych błędów przy werbowaniu ludzi, otoczyć troskliwą opieką blokowy aktyw społeczny i wysuwać wyróżnionych do awansu społecznego, szkolić aktywistów społecznych, przede wszystkim pod względem politycznym, a następnie fachowym, propagandę organizować tak, by towarzyszyła ona każdej akcji od momentu jej rozpoczęcia, włączając do każdej akcji masowej członków MRN i komisji, co pozwoli na ściślejsze powiązanie się MRN z aktywem społecznym i wreszcie, ponieważ ściślej współpracą Prezydium MRN i aktywu społecznego Wrocławia z Milicją Obywatelską dała pozytywne wyniki przy zbieraniu ankiet, należy tę współpracę nawiązać i w innych akcjach, szczególnie w walce ze spekulacją i w postępowaniu karno-administracyjnym.

J. Scroka

sekretarz Prezydium MRN
we Wrocławiu

Z DZIAŁALNOŚCI REFERATU UPOWSZECHNIENIA WIEDZY ROLNICZEJ PREZYDIUM PRN W KŁODZKU

Po okresie zimowym wzmożła się propaganda wiedzy rolniczej, wzrosła ilość wygłoszonych pogadanek i ogólna liczba słuchaczy. W kwietniu i w maju wygłoszono 70 pogadanek na temat: „Stonka ziemniaczana“ i „Jak uzyskać dobre siano“. Rozprowadzono 340 plakatów o stonce ziemniaczanej i 3.200 broszur pt. „Jak uzyskać dobre siano“. W rozpowszechnieniu broszur dopomógł Referatowi Powiatowy Zarząd ZSCH i Powiatowy Komitet PZPR. W akcji propagandowej wykorzystano miejscowe radiowęzły: w Kłodzku, Nowej Budzie i w Kudowie, przez które nadawano informacyjne komunikaty o stonce ziemniaczanej, słodyszku rzepakowym i pchełce lnianej.

Dzięki pomocy Powiatowego Zarządu ZSCH do akcji odczytowej został włączony aparat gminny i gromadzki ZSCH. W gromadach wygłaszano re-

feraty i pogadanki ilustrowane filmami. Dzięki współpracy z ZSCh obsłużono wszystkie gromady pow. kłodzkiego.

Staraniem Referatu założono 38 poletek doświadczalnych i pokazowych: 8 w spółdzielniach produkcyjnych, 5 przez koła miczurinowskie i 25 w gospodarstwach indywidualnych. Założono 8 poletek doświadczalnych pokazujących dodatkowe zapylenie gryki, 3 poletka traw, 2 poletka soi, 4 poletka sorga, 4 poletka beru graniastego, 4 poletka beru syberyjskiego i 4 poletka prosa japońskiego. Zakładanie poletek doświadczalnych traw i gryki nie natrafiało na większe trudności. Natomiast napotymano na trudności przy zakładaniu poletek kukurydzy. Wiadomość, że pow. kłodzki został zwolniony od obowiązku dostawy kukurydzy, nie była, rzecz jasna, zachętą do podejmowania nowych doświadczeń nawet w małej skali poletka doświadczalnego. Chcąc wciągnąć do akcji młodzież Referat w porozumieniu z Powiatowym Zarządem ZMP jeszcze raz zaproponował sprawę uprawy kukurydzy na poletkach doświadczalnych w różnych gromadach powiatu kłodzkiego. W wyniku akcji założono 15 poletek. Niestety, nieoczekiwane mrozy w maju zniszczyły kukurydzę. Trawy natomiast powschodziły dobrze i przetrwały pomimo mrozów. Również udały się poletka z soją. Poletka doświadczalne dodatkowego zapylenia gryki założone zostały w indywidualnych gospodarstwach, w których z ogólnego arealu gryki wydzielono poletka do przeprowadzenia doświadczeń. W kilku gromadach za-

łożono również poletka gniazdowego sadzenia ziemniaków.

Doświadczalnicy korzystają ze wskazówek jedynego w woj. wrocławskim Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Narożnie gminy Bożków. Dotychczas miejscowe społeczeństwo zbyt mało interesowało się pracą i dorobkiem naukowym tutejszej placówki badawczej. W bieżącym roku postanowiono zmienić ten stan rzeczy. Na sesji PRN kierownik naukowy Instytutu ob. dr Horodyński wygłosił referat o pracy Instytutu. W czerwcu Komisja Rolnictwa i Leśnictwa PRN przeprowadziła w Instytucie posiedzenie z udziałem przewodniczących komisji rolnych GRN, a w końcu maja w Instytucie odbyło się inauguracyjne posiedzenie przewodniczących kolekt miczurinowskich połączone ze zwiedzeniem poletek doświadczalnych i uprawy polowej Instytutu. Pracownicy naukowcy Instytutu udzielali fachowych wyjaśnień i informacji o swych osiągnięciach. Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, aby również spółdzielnie produkcyjne w powiecie nawiązały bliższy kontakt z Instytutem. Wycieczki zarządów spółdzielni, jeśli już nie wszystkich spółdzielców, przyczynią się do zwiększenia wydajności z hektara i zwiększenia dniówki obrachunkowej, a także do zwiększenia spółdzielczości na wsi. Instytut powinien również dążyć do nawiązania łączności ze spółdzielniemi.

W. Ciechalski

przewodniczący Komisji Rolnictwa i Leśnictwa PRN w Kłodzku

Notatki z życia rad narodowych

NASI KORESPONDENCI ZAWIADAMIĄ

Nasi korespondenci piszą o odbywających się w terenie przygotowaniach do Zlotu Młodych Przedowników — Budowniczych Pałki Ludowej.

Ob. Romuald Rappe, sekretarz Prezydium PRN w Łańcucie: Komisje Współzawodnictwa Złotowego powołane na terenie powiatu są bardzo ruchliwe i wciągnęły szeroki aktyw do współpracy. Radni, komisje, członkowie prezydium, a także i sołtysi chętnie spieszą młodzieży z pomocą. Wyznacza się place pod przyszłe boiska sportowe, dopomaga młodzieży w uzyskaniu potrzebnego materiału, jak drewno, drut, gwoździe itp. Przewodniczący prezydium osobiście dopilnowują wy-

konania zobowiązań. Na sesjach rad narodowych radni podają krótkie informacje o przygotowaniach do Zlotu w ich gromadach“.

Ob. Antoni Mrozek, instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Brzesku: „Komisje współzawodnictwa przedzłotowego wspólnie z prezydiami rad narodowych organizują zebrania gromadzkie młodzieży i kół ZMP z udziałem miejscowej ludności. Na zebraniach omawiane są sprawy związane z przygotowaniem młodzieży do Zlotu, celem tych zebrań jest zainteresowanie mieszkańców gromad sprawami Zlotu i zaznajomienie z pracą i zadaniami ZMP. Do przygotowań przedzłotowych włączyły się komisje rad narodowych: przeprowadzają kontrole i czuwają nad sprawnym przebiegiem przygotowań. Z ZMP współpracują nie tylko rad-

ni, członkowie komisji, ale i sołtysi. Prezydium PRN w Brzesku oddelegowało w teren najlepszy aktyw pracowniczy, który dopomaga w organizowaniu i rozwijaniu współzawodnictwa i w przygotowaniach przedzłotowych“

Ob. Kazimierz Błaszczak, instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Gostyninie: „Koło ZMP przy Prezydium PRN w Gostyninie wybrało mnie jako delegata na Zlot. Jako instruktor organizacyjny Prezydium PRN w Gostyninie i delegat na Zlot zobowiązuje się zwiększyć opiekę nad młodzieżą pracującą w radach narodowych naszego powiatu i nawiązać łączność z prezydiami GRN w celu zorganizowania w lipcu i w sierpniu przeszkolenia młodzieży wchodzącej do rad i komisji. Do podejmowania podobnych zobowiązań wzywa instruk-

torów organizacyjnych wszystkich powiatów“.

Ob. Marian Cebula, instruktor organizacyjny Prezydium MRN w Krakowie: „W zakładach pracy, w szkołach, w urzędach, w kołach ZMP młodzież Krakowa podejmuje zobowiązania przedzlotowe. Młodzieży pospieszyło z pomocą Prezydium MRN w Krakowie, zapewniając sprzęt do pracy i kierownictwo fachowe przy pracach przeprowadzanych przez młodzież na terenie miasta. Młodzież pracuje przy budowie nowej linii tramwajowej Kraków — Nowa Huta, nowego dworca PKS, mostu Dębnickiego, zieleńców itp. Prezydium PRN w porozumieniu z ZMP zorganizowało dla młodzieży zebranie informacyjne, na którym omówiono możliwości i zadania młodzieży pragnącej studiować na wyższych uczelniach. Na tym zebraniu młodzież podejmowała wiele indywidualnych zobowiązań oraz uchwaliła rezolucję odpracowania jednego dnia w czynie społecznym. 1.VII zgłosiły się 102 osoby, 2.VII — 64, a 3.VII — 204 osoby. Praca młodzieży zaplanowana jest na letnie miesiące, tj. na lipiec i na sierpień“

Nasi korespondenci piszą również o wielu innych sprawach.

W kwietniu w czasie rejestracji przedpoborowych prezydium PRN i MRN w woj. katowickim zapoczątkowały **współzawodnictwo o tytuł najlepszej komisji rejestracyjnej**. Wyróżniły się komisje na terenie powiatów: Będzin, Rybnik i Cieszyn oraz w miastach: Katowice, Czeladź i Bielsko.

Prezydium MRN w Gdańsku i w Gdyni przeprowadziły rejestrację przedpoborowych w stocznicach w Gdańsku i w Gdyni po godzinach pracy, dzięki czemu uniknięto odrywania pracowników od produkcji zaoszczędzając 10.428 roboczogodzin.

Prezydium MRN w Toruniu opiekuje się komitetami blokowymi. W bieżącym roku powołano w Toruniu 163 komitety blokowe. W skład komitetów wchodzi 1.200 osób, w tym 479 kobiet. Prezydium MRN zwoluje co miesiąc odprawy szkoleniowe przewodniczących komitetów. W naradach tych biorą udział wszyscy

członkowie Prezydium MRN z przewodniczącym Prezydium ob. Wardachem na czele. Komitety mają już znaczne osiągnięcia. Np. Komitet Blokowy na Stawkach wyremontował drogę, dostarczając bezpłatną robociznę w ilości 1.000 roboczogodzin.

Korespondenci piszą również o działalności niektórych przewodniczących prezydiów rad narodowych. Przewodniczący Prezydium PRN w Pszczynie ob. Pudełko umieścił na drzwiach swego gabinetu napis: „niepowołanym wstęp wzbroniony“. Spowodowało to, że nikt nie zgłaszał się do przewodniczącego ze skargami i zażaleniami. Sprawą tą zajęło się Prezydium Woj. RN w Katowicach. Przewodniczący Prezydium GRN w Czerniewicach pow. rawskiego, pomimo że posiada własne krowy, nie dostawiał mleka i wspólnie z kierownikiem zlewni oszukiwał chłopów przy dostawach mleka, tendencyjnie obniżając procent tłuszczu. Kierownik zlewni został usunięty z zajmowanego stanowiska, a przewodniczący Prezydium GRN zostanie odwołany na najbliższej specjalnie zorganizowanej sesji, w której wezmą udział chłopi okolicznych gromad.

Ob. Edmund Kopczyński z Grodziska Mazowieckiego pisze o przygotowaniach do akcji żniwno-omłotowej w gminie Helenów pow. Pruszków. 28 czerwca Prezydium GRN w Helenowie zorganizowało naradę roboczą z udziałem przedstawiciela ZSch, inspektora cukrowni Józefów, przedstawicieli GS, Koła Gospodyń Wiejskich i sołtysów. Na naradzie omówiono przygotowanie maszyn i sprawę pomocy sąsiedzkiej. Gromada Moszna wezwała do współzawodnictwa pozostałe gromady.

Ob. Stefan Mioduszewski, sekretarz Prezydium GRN w Dobroszycach pisze o walce ze stonką ziemniaczaną. GRN w Dobroszycach wyznaczyła spośród radnych pełnomocników gromad w celu udzielania pomocy sołtysom przy organizowaniu walki ze stonką ziemniaczaną. Członkom Prezydium i Komisji Rolnej powierzono zadanie przeprowadzania kontroli w terenie.

W związku z notatką zamieszczoną w Nr 5 „Rady Narodowej“ (str. 24) o **opiece nad młodzieżą i walce z chuligaństwem ob. B. Kawecki, pracownik Prezydium MRN w Szczecinie, pisze,** że zorganizowane z inicjatywy Komisji Oświaty i Kultury MRN 3 osobowe komitety nie działają należycie i praca ich nie daje konkretnych rezultatów. Przedstawiciele ZMP i MKKF, pomimo że powinni być najbardziej zainteresowani w tej sprawie, nie przejawiają żadnej aktywności.

Zajmując się tym samym zagadnieniem **ob. Czesław Jański, pracownik Prezydium PRN w Kępnie,** donosi, że Komisja Oświaty i Kultury PRN stwierdziła „niedostateczną opiekę i kontrolę nad stroną moralną i wychowawczą młodzieży ze strony wychowawców“ w Liceum Ogólnokształcącym w Kępnie.

Ob. Edward Appel, członek PRN w Żarach, pisze o Komisji Porządku Publicznego PRN w Żarach. „Komisję powołano na pierwszej tegorocznej sesji. Komisja składa się z przewodniczącego oraz pięciu członków.

Początkowo Komisja nie przejawiała prawie żadnej działalności. Członkowie znajdowali się na kursach, urlopach itp. Planu pracy na I kwartał nie opracowano, ponieważ nie orientowano się, czym Komisja ma się zajmować, a nikt w Prezydium PRN nie potrafił poinformować, jakie są właściwie zadania nowopowstałej Komisji. Z pomocą przyszła „Rada Narodowa“. W Nr 22 z r. 1951 znajduje się artykuł krytycznie omawiający pracę i trudności Komisji Porządku Publicznego w Koźlu. Autor porusza cały szereg zagadnień dotyczących pracy i działania komisji.

Artykuł dopomógł Komisji Porządku Publicznego w Żarach, która w połowie kwietnia br. opracowała plan pracy na II kwartał. W końcu kwietnia Komisja przeprowadziła kontrolę Referatu Społeczno - Administracyjnego i przedstawiła Prezydium PRN konkretne wnioski dotyczące usprawnienia pracy Referatu. Korzystając ze wskazań artykułu

Komisja zajęła się rodzinami cyańskimi“.

Ob. E. Rolof, pracownik Prezydium PRN w Czarnkowie, podaje, że w Czarnkowie prowadzi się wykazy obecności członków komisji PRN na posiedzeniach komisji i na kontrolach przeprowadzanych w terenie. „Członkowie komisji — pisze korespondent — skwapliwie przeglądają wykazy i interesują się aktywnością kolegów, prowadzą ożywioną krytykę i przeprowadzają samokrytykę“.

PRZYGOTOWANIA DO ŻNIW W GM. DOBROSZYCE

Chcąc uniknąć błędów popełnianych w roku ubiegłym Prezydium GRN w Dobroszycach rozpoczęło przygotowania do akcji siewnej już 28 maja. Wysłuchano sprawozdania kierownika ośrodka maszynowego w Dobroszycach i prezesa Gminnej Spółdzielni o przygotowaniu maszyn do żniw i omłotów, o zaopatrzeniu sklepów Gminnej Spółdzielni w artykuły pierwszej potrzeby i o dokonaniu zmiany godzin otwarcia sklepów w dostosowaniu do potrzeb mieszkańców.

Prezydium GRN zobowiązało kierownictwo ośrodka maszynowego do wyremontowania maszyn w terminie do 15 czerwca i do przedstawienia Prezydium rozdzielnika maszyn przydzielonych poszczególnym gromadom.

W roku ubiegłym remont maszyn przeprowadzono powierzchownie i po kilku godzinach pracy w polu maszyny psuły się ponownie.

W roku bieżącym Komisja położyła szczególny nacisk na dokładny i fachowy remont.

Komisja przeprowadziła kontrolę w ośrodkach maszynowych i stwierdziła, że 75% młocarni jest niezdatnych do użytku. Okazało się, że nie ma potrzebnych części i że za mała jest obsługa remontowa.

Prezydium GRN zwróciło się do POM w Oleśnicy o przydzielenie odpowiednich części zamiennych do młocarni lub o przerzucenie młocarni z innych

gmin, a także o przysłanie ekipy remontowej.

Jednocześnie Komisja Rolna stwierdziła, że wśród załogi gminnego ośrodka maszynowego jest rozluźniona dyscyplina pracy, bo pracownicy załatwiają w czasie pracy prywatne sprawy. Na wniosek Komisji Prezydium GRN zwróciło się do POM w Oleśnicy o zapoznanie pracowników w Dobroszycach z ustawą o socjalistycznej dyscyplinie pracy i o wyciągnięcie odpowiednich konsekwencji w stosunku do winnych.

Prezydium GRN zobowiązało również Zarząd Gminnej Spółdzielni w Dobroszycach do złożenia sprawozdania o zaopatrzeniu sklepów w towary pierwszej potrzeby, narzędzia rolnicze, jak również o otwieranie sklepów w takim czasie, by podczas żniw rolnicy mogli swobodnie zaopatrzyć się w potrzebne artykuły.

Jednocześnie Komisja Rolna stwierdziła, że sklepy GS nie są otwierane w wyznaczonych godzinach, za co ponoszą winę sklepowi, i przed sklepami tworzą się kolejki.

Dzięki interwencji Prezydium GRN wypadki te nie powtarzają się obecnie.

St. Mioduszewski
sekretarz Prezydium GRN
w Dobroszycach

W GMINIE KARCZMISKA TRZEBA PRZYSTĄPIĆ DO OPRACOWANIA PLANÓW POMOCY SĄSIEDZKIEJ

Przewodniczący GRN w Karczmiskach, pow. Puławy, ob. Modrzejewski ze spokojem stwierdza, że plany pomocy sąsiedzkiej są realizowane w 100%. Ze sprawozdania wynika, że w ub. roku z pomocy sąsiedzkiej korzystało 223 gospodarstwa małorolne i 13 średniorolnych. Ogółem przepracowano 1.356 dniówek konnych, 1.824 pieszych. Siewniki przepracowały 198 dni, inny sprzęt rolniczy — 378. W ramach pomocy sąsiedzkiej obsiano 678 ha.

Opierając się na tym sprawozdaniu można by przypuszczać, że dekret rządu o pomocy sąsiedzkiej jest tu stosowany w całej rozciągłości. Jednak sprawozda-

nie musi być poparte dowodami, a tych niestety GRN w Karczmiskach nie potrafi przytoczyć. Sprawdzając w kilku gromadach nie można było stwierdzić, że sprawozdanie było zgodne z prawdą. Spostrzeżenia potwierdzają sołtysi poszczególnych gromad, twierdząc, że w praktyce pomoc sąsiedzka w myśl dekretu nie istnieje. Skąd więc GRN wzięła tak szczegółowe dane i czym je uzasadniła? Po prostu orientując się w przybliżeniu ile i jakich gospodarstw jest na terenie gminy dodano do tego odpowiednie cyfry i... sprawozdanie gotowe. Tak było w ub. roku, a jak przedstawia się sprawa w bieżącym?

Przewodniczący GRN oświadczył, że plany pomocy sąsiedzkiej zostały opracowane z góry na cały rok. Zasadniczo powinny być one rozbite na poszczególne pory roku, gdyż inna jest praca na wiosnę, inna w czasie żniw, a inna w jesieni. W każdej porze roku używa się przecież innych narzędzi i innych środków pomocniczych. Potraktowanie tych zagadnień zbiorowo, siłą rzeczy sprowadza realność tych planów do zera. Były to jednak błąd do naprawienia, gdyby w ogóle taki plan był sporządzony. Niestety, mimo zapewnień i gorączkowych poszukiwań, plany gdzieś „zapodziały się“. Dopiero w przystępie szczerości jeden z pracowników GRN wyznał, że „widział kilka planów nadesłanych przez sołtysów, ale gminnego to nie ma“. Nic więc dziwnego, że w GRN nikt nie umie odpowiedzieć, ile jest w gminie prywatnych żniwiarek, jak rozplanowano ich pracę, jakie poczyniono przygotowania do akcji żniwno-omłotowej.

W podobny sposób potraktowali sprawę pomocy sąsiedzkiej sołtysi.

Sołtys gromady Kowala, Franciszek Szarpak, nie sporządził w ogóle planu. W jego gromadzie jest jedna czynna żniwarka i 2 wymagające remontu, stojące bezczynnie od kilku lat, bo nie ma kto zająć się kupnem części wymiennych. W gromadzie Kowala jest około 40 gospodarstw nie posiadających koni, jednak

jak stwierdza sołtys, pomoc sąsiedzka w ub. roku nie była tam stosowana. Wprawdzie wyznaczono kilku, jak np. Wacława Pawłowskiego, posiadającego 9 ha, by użyzyć pomocy małorolnemu chłopu Okoniowi, ale do wykonania nie doszło, bo Pawłowski „nie chciał“.

W gromadzie Kraczewice - Prywatne jest 11 gospodarstw bez koni. Sołtys Szlachetka opracował dla nich plan pomocy, wyznaczając im małorolnych takich, jak Wacław Chęć, który posiada 3 ha i innych. Natomiast takich, jak Jan Kęcik posiadający 16 ha, Klemens Lenart — 10 ha, Feliks Pajdowski — 10 ha pominięto. Nie można posadzać sołtysa Szlachetkę o kumanie się z bogaczami, bo m. in. sam siebie wystawił na listę udzielających pomocy, ale świadczy to o niezrozumieniu sensu dekretu. Ob. Szlachetka nie wie jeszcze widocznie o tym, że do świadczeń w ramach dekretu o pomocy sąsiedzkiej zobowiązani są przede wszystkim bogacze. Znajdujące się 7 żniwiarek prywatnych, sołtys Kraczewic - Prywatnych nie ujął w planie i, jak zresztą stwierdza w ub. roku, też nikt nie korzystał z nich w ramach pomocy sąsiedzkiej.

Podobnie sprawa przedstawia się w innych gromadach. W nadchodzących żniwach wszyscy liczą na 2 żniwiarki GOM-u, dla których też jeszcze nie opracowano planu. Ostatnia uchwała Prezydium Rządu nakłada na rady narodowe obowiązki należytego przygotowania do akcji żniwno-omłotowej i wykorzystania posiadanych maszyn. Tymczasem GRN w Karczmiskach w tej dziedzinie nic jeszcze nie zrobiła. Zaniedbanie to musi być szybko odrobione. GRN musi bezzwłocznie przystąpić do spisu posiadanych w swojej gminie żniwiarek i młocarń, zobowiązując sołtysów do natychmiastowego opracowania planów pomocy sąsiedzkiej z pełnym uwzględnieniem miejscowych warunków i potrzeb, opracować zbiorczy plan pomocy sąsiedzkiej dla całej gminy i czuwać nad tym, aby był wprowadzony w życie. Zbliży się bowiem dzień gotowości do żniw i omłotów i GRN będzie musiała zdać sprawozda-

nie, ale nie takie jak w ub. roku tylko poparte konkretnymi faktami.

GRN W BRZESZCZACH DYSKUTUJE NAD ROZBUDOWĄ SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH

Na sesji GRN w Brzeszczach, pow. Oświęcim, która odbyła się w II kw. br., ob. Giełdoń, zast. przewodniczącego Prezydium zreferował zagadnienie rozbudowy spółdzielczości produkcyjnej. Ten nadzwyczaj aktualny i ważny temat wywołał żywą dyskusję.

Ob. Szymon Cembala, aktywny członek rady stwierdza, że każdy radny powinien jak najszybciej zaznajomić się ze statutami spółdzielni. W tym celu Prezydium GRN powinno dostarczyć te statuty każdemu radnemu. „Z rolnikami — mówi ob. Cembala — trzeba mówić szczerze, wytrwale im tłumaczyć, jakie korzyści daje spółdzielczość produkcyjna“.

Ob. Franciszek Stawowczyk, sołtys i jednocześnie przewodniczący Komisji Rolnej GRN, ma o czym mówić, dba bowiem dobrze o gromadę, w której w szybkim tempie przeprowadzana jest melioracja pól i gdzie projektowana jest budowa wspólnych śpichlerzy i chlewów.

Ob. Zemta, sołtys gromady Wilczkowice, mimo że ma już 62 lata, pracuje z zapalem.

Na sesji opowiada Radzie, co zrobił w ciągu ostatnich 3 miesięcy. Oto pracuje w swojej gromadzie nad założeniem spółdzielni produkcyjnej, buduje świetlicę, dba o oświetlenie, naprawę dróg, sprawne przeprowadzenie sianokosów. Ob. Zemta dobrze zna gromadę, wie dokładnie, ile pola zasiano a ile zasadzono, ile młodzieży uczy się w szkołach itp. Rada w dowód uznania za ofiarną pracę udzieliła mu pochwały.

Sesja wzmocniła w radnych poczucie odpowiedzialności za przebudowę wsi. Nasi radni w najbliższym czasie zaznajomią się ze statutami spółdzielni produkcyjnych, a wówczas będą śmieiej przystępować do zakładania nowych spółdzielni.

J. Klimczak
członek GRN w Brzeszczach
pow. Oświęcim

TROSKA RAD NARODOWYCH POW. MIELEC O REALIZACJĘ OBOWIĄZKOWYCH DOSTAW MLEKA

Prezydium PRN w Mielcu, wykorzystując doświadczenia nabyte na jesieni ub. roku w toku realizacji zobowiązań finansowych i towarowych, z chwilą ukazania się dekretu o obowiązkowych dostawach mleka natychmiast przystąpiło do pracy.

Na naradzie aktywu miejscowego szczegółowo omówiono zadania, które w terenie miały być wykonane. Z kolei aktyw, w którym nie zabrakło zarówno członków PRN jak i pracowników zgłaszających się nawet dobrowolnie na wyjazd w dni wolne od pracy, udał się do gmin i gromad, aby wyjaśnić znaczenie planowych dostaw mleka. Ogólne zebrania odbyły się we wszystkich gromadach w niedzielę 9 czerwca. Wykorzystano odbywające się sesje budżetowe GRN i MRN, mobilizując radnych do wzmocnienia propagandy uświadamiającej wśród najszerszych mas chłopskich. W niektórych okolicach ludność nie była należycie uświadomiona i np. na sesji GRN w Radomyślu Wielkim radni prosili o dokładniejsze wyjaśnienia, jakie ulgi przysługują z tytułu hodowli cieliczek.

Akcja uświadamiająca dała o tyle dobre wyniki, że chłopi małego i średniorolni masowo sprzedają mleko.

Natomiast kulacy ociągają się z dostawą. Trzeba również stwierdzić, że pod wpływem kulaków byli niektórzy sołtysi, jak np. sołtys Roman Bąk z gromady Górki, gminy Borowa, sołtys z gromady Orłów tej samej gminy oraz sołtys z gromady Wadowice.

Na zebraniach gromadzkich rolnicy zwrócili uwagę na właściwe organizowanie zlewni mleka. I tak np. w dużej gromadzie Jaślany gm. Tuszów Narodowy był czynny tylko jeden punkt odbioru mleka i to przed godz. 5 rano, podczas gdy mleko można odwieźć do Mielca pociągiem dopiero o godz. 7.20. Nie zatroszczono się tam także o wystarczającą ilość baniek na mleko:

6 czerwca 5 kobiet wróciło z mlekiem do domu, bo nie było go w co zlać. Wydaje się, iż te braki miały swe źródło w tym, iż kierownik punktu gminnego w Tuszowie Narodowym, Skowroński — jak to oświadczyli obywatele na zebraniu gromadzkim — więcej zagląda do kieliszka, aniżeli zajmuje się swymi obowiązkami, a prowadzący zlewnię w Jaślanach, Trela, z powodu osobistych zatargów nie może się dogadać z Józefem Krempą, pracownikiem stacji w Jaślanach, co do usprawnienia transportu baniek.

A oto inny przykład z innej części powiatu: Jakub Nosal z gromady Janowiec gminy Racomyśl Wielki dostarczył za zgodą filii zlewni w Janowcu 2 kg masła oseklowego zamiast mleka. Masło to „zdążyło“ w ciągu 2 tygodni przywędrować z powrotem do Nosala, bo było — według orzeczenia pracownika filii — zrobione z kwaśnej śmietany. Nosal, członek GRN, omówił tę sprawę na sesji.

i wreszcie trzeci przykład. W gromadzie Wola Mielecka pracuje w zlewni mleka Władysław Wnuk, a jego żona codziennie odnosi prywatnie mleko do miasta. Okoliczni rolnicy wiedząc, że Wnuk miał do niedawna tylko jedną krowę, a procent tłuszczu w dostarczonym przez nich mleku wydawał im się za niski, postanowili zbadać sprawę komisyjnie.

Takie komisje powołano również i w innych gromadach.

Fr. Radzik

pracownik Prez. PRN
w Mielcu

Zapytujemy, jak Prezydium PRN w Mielcu reaguje na ujawnione braki, a w szczególności, czy realizuje wnioski powołanych komisji. (przyp. Red.)

DWIE KOMISJE

Codziennie już o ósmej rano w biurach Prezydium GRN w Łambinowicach, w pow. niemożlińskim, można zastać licznych interesantów, chłopów małorolnych i średniorolnych, a także robotników z pobliskich zakładów pracy, którzy przychodzą tu ze swoimi bolączkami, z troskami, z prośbą o załatwienie im różnych spraw. Pracownicy pre-

zydium GRN, ze swym przewodniczącym Zygmuntem Szymankiewiczem na czele, nie szczędzą wysiłku, by przyjść z pomocą mieszkańcom gminy i służyć im zawsze życzliwą i dobrą radą. Dzięki temu na terenie gminy usunięto wiele niedociągnięć, na które skarżyli się mieszkańcy, rozwiązano wiele trudnych i zawiłych problemów. Ogromnie wzrósł autorytet prezydium GRN wśród chłopów, którzy z pełnym zaufaniem zwracają się do niego po radę i pomoc.

Komisja rolna przy GRN w Łambinowicach składa się z 6 chłopów: 2 małorolnych i 4 średniorolnych. Przewodniczącym komisji rolnej ob. Władysława Wróbla znają w całej gminie. Często bowiem, mimo sioły, można go spotkać na nieodłącznym rowerze w drodze do poszczególnych gromad. Zagląda do spółdzielni produkcyjnych, do PGR. Wraz z członkami komisji — Mazurkiewiczem, Józwiakiewiczem i innymi dokonuje kontroli przebiegu poszczególnych akcji; mimo pilnych niekiedy prac w swoich gospodarstwach — zawsze znajdują oni czas spełnić swój społeczny obowiązek. Każdy ich wyjazd w teren — to zlikwidowanie jakiegoś niedociągnięcia, to usprawnienie pracy w PGR, czy spółdzielni produkcyjnej, to pozyskanie dla kontraktacji roślin i trzody chlewnej nowych zwolenników.

O ich sumiennej i aktywnej pracy świadczy gruba teczka wypchana poukładanymi w niej według dat plikami protokołów z kontroli terenu i sprawozdań z działalności komisji rolnej. Protokoły te stanowią ogromną pomoc dla aktywu GRN; na podstawie stwierdzonych w nich faktów GRN stara się oddziaływać na poszczególne gromady — spieszyć im z pomocą, usuwać niedociągnięcia.

W wyniku aktywnej pracy komisji rolnej plan kontraktacji w gminie podniósł się znacznie.

Przewodniczący komisji Wróbel otrzymuje z prezydium GRN pomoc w pracy i wskazówki. Dla członków komisji organizowane są narady, zaś na poszczególnych posiedzeniach prezydium

omawiane są wnioski komisji rolnej. Nie we wszystkich gminach praca komisji rolnej stoi na właściwym poziomie. Jakże inaczej, niż w Łambinowicach pracuje np. komisja rolna przy GRN w Komprachcicach, w pow. opolskim.

Pracowniczka GRN musiała długo szukać w szufladzie pełnej beładnie rozrzuconych papierów, zanim znalazła jakikolwiek ślad po pracy komisji rolnej. Były to dwa krótkie protokoły z przeprowadzonej kontroli przygotowań do sianokosów w miejscowym Gminnym Ośrodku Maszynowym. Protokoły te zawierały tylko suche stwierdzenie, że „wszystko jest w porządku“.

Komisja składa się zaledwie z trzech członków. Przewodniczącym jest Alfred Obstuj, inżynier rolny przy GRN, a członkami średniorolny chłop Piotr Klak i małorolny Jan Neuman. Komisja ta nie zwołuje posiedzeń i nie bierze żadnego udziału w pracy w terenie.

— To się i tak nie opłaca — stwierdza przewodniczący komisji tow. Obstuj. — Członkowie komisji są radnymi i biorą udział w posiedzeniach sesji GRN, a tam i tak wszystkie sprawy omawia się szczegółowo...

Praca komisji rolnej ani razu nie była omawiana na posiedzeniach prezydium GRN.

Porządek obrad sesji GRN jest najczęściej przypadkowy, nie obejmuje on często istotnych bolączek terenu.

Nic więc dziwnego, że w realizacji planu poszczególnych upraw gmina pozostaje daleko w tyle. Na zaplanowanych 15 ha lnu — zakontraktowano zaledwie 1 ha i 65 arów, buraków na 20 ha — zakontraktowano tylko 13 ha. Podobnie jest z innymi uprawami.

Komentarze są oczywiście zbyteczne.

Można jedynie stwierdzić, że Prezydium GRN w Komprachcicach nie troszczy się o jak najściślejsze powiązanie z masami chłopskimi, poprzez aktywne pracujące komisje. Oto jest jedna z przyczyn tego, że GRN nie jest w stanie zmobilizować chłopów do spełnienia ich obowiązków wobec państwa.

**KOMISJA ROLNICTWA
I LEŚNICTWA WOJ. RN
W LUBLINIE
SKONTROLOWAŁA PRACĘ
POM W KUROWIE**

Plan pracy Komisji Rolnictwa i Leśnictwa Woj. RN w Lublinie został zatwierdzony przez Woj. RN na sesji 5 maja br.

Na pierwsze miejsce w planie Komisji wysunęła się spółdzielczość produkcyjna. Plan przewiduje ponadto szereg innych problemów: praca i osiągnięcia PGR, przygotowania do akcji żniwno-omłotowej, szereg wyjazdów do spółdzielni produkcyjnych, POM, PGR do gmin, gromad. Tematyka posiedzeń Komisji jest ściśle związana z poprzedzającymi posiedzeniami wyjazdami zespołów kontrolnych, utworzonych z członków Komisji.

Komisja Rolnictwa i Leśnictwa odbyła posiedzenie wyjazdowe 9 maja w POM w Kurowie (pow. Puławy). Temat posiedzenia brzmiał: jak POM w Kurowie pracuje nad umocnieniem istniejących spółdzielni produkcyjnych oraz nad budową nowych spółdzielni produkcyjnych.

Celem zdobycia materiałów potrzebnych na posiedzenie zespół Komisji wyjechał uprzednio do spółdzielni produkcyjnej w Łanach gminy Markuszów, by na miejscu zapoznać się z pracą POM.

Z posiedzenia można wyciągnąć szereg wniosków co do sposobów przygotowania posiedzeń i ich prowadzenia. Poważnym brakiem tego posiedzenia była stosunkowo mała ilość zebranych wiadomości o pracy POM, wiadomości zaczerpniętych od strony spółdzielni. Brakowało informacji o pomocy POM dla chłopów gospodarujących indywidualnie. Brakiem posiedzenia było również i to, że w posiedzeniu nie wzięli udziału wszyscy przewodniczący spółdzielni produkcyjnych. Mimo tych braków posiedzenie Komisji dało bogaty materiał rzeczowy, który posłużył Komisji do postawienia całego szeregu wniosków, dotyczących POM w Kurowie, ekspozytury POM w Lublinie, pra-

cy prezydiów GRN i pracy spółdzielni produkcyjnych.

W wyniku narady okazało się, że POM zbyt małą uwagę przywiązuje do wprowadzenia dniówek obrachunkowych. Poważnym brakiem Wydziału Polit. POM jest niedostateczna praca polityczna z członkami spółdzielni oraz słabe powiązanie pomocy gospodarczej, której udziela POM spółdzielniom, z pracą polityczną. Ten poważny brak powoduje szereg innych braków w spółdzielniach, jak złą pracę zarządów spółdzielni, niezбиieranie się członków na ogólne zebrania itp.

Następne wnioski Komisji dotyczyły werbunku nowych członków spółdzielni, walki o podniesienie hodowli, o zwiększenie pomocy agronomów POM dla spółdzielni, powiązanie pracy prezydiów GRN i gminnych instruktorów rolnych z pracą POM. Komisja wyciągnęła szereg wniosków dotyczących bieżących prac spółdzielni. Np. konieczność zmiany buhaja w spółdzielni Buchałowice, pomoc spółdzielni Buchałowice, pomoc spółdzielni w uzyskaniu żerdzi na budowę okólników dla bydła, konieczność pomocy w budowie chlewni, zwiększenie troski o wykorzystanie stawów rybnych w szeregu spółdzielni itp.

Dorobek POM w Kurowie wyraża się w trosce o ludzi, o sprzęt, o wykonanie przedterminowe prac wiosennych, o wczesne przygotowanie maszyn do akcji żniwno-omłotowej, wprowadzenie przez racjonalizatorów z POM ulepszeń w maszynach, a wreszcie i ofiarną pracę załogi nad wykonaniem planów.

Konferencja ujawniła brak łączności pracowników naukowych Instytutu w Puławach z agronomami POM. Naukowcy przyjeżdżają bardzo rzadko do spółdzielni produkcyjnych i w ogóle nie nawiązali łączności z POM.

B. Nazimek

członek Komisji Rolnictwa
i Leśnictwa Woj. RN
w Lublinie.

**PRACA KOMISJI RADY
W RADOMSKU**

9 komisji Rady Narodowej w Radomsku przystąpiło w bieżącym roku do pracy w terenie. Jak świadczą wyniki działalności za I kwartał większość komisji radnych jest istotną pomocą dla Prezydium Rady Narodowej.

Tak na przykład Komisja Zdrowia przeprowadziła szereg inspekcji w piekarniach, masarniach i sklepach kontrolując stan sanitarny pomieszczeń, jak też higienę produkcji i sprzedaży. Skontrolowano również szpitale w Radomsku i w Gidlach.

Największą liczbę kontroli przeprowadziła Komisja Finansów, która dokonała 15 inspekcji rachunkowości w poszczególnych prezydiach GRN.

Szczególnie aktywne były komisje: Komunikacyjna oraz Rolnictwa, które w czasie licznych wyjazdów w teren przyczyniły się do szybkiej likwidacji wielu niedociągnięć m. in. niewłaściwej gospodarki cementem oraz braków w zaopatrzeniu rolników w niezbędne artykuły przemysłowe.

Słaba natomiast była działalność Komisji Handlu oraz Budownictwa, mimo licznych i poważnych bolączek na tym odcinku. Zarówno praca niektórych GS jak też niedbalstwo czynników gminnych w sprawach budowlanych wymagają często wglądu ze strony komisji.

Komisja Handlu odbyła dotąd 2 kontrole GS oraz dość powierzchowną lustrację gospód. Natomiast Komisja Budownictwa po złożeniu kilku protokołów i to spóźnionych, nie wykazała żadnego zainteresowania sprawami budownictwa.

**O PRACY KOMISJI GRN
W BIAŁOWIEŻY**

Praca poszczególnych komisji GRN w Białowieży przedstawia się niezbyt zadowalająco. Niektó-

rzy członkowie komisji swą działalność ograniczają jedynie do obecności na posiedzeniach

Najbardziej czynną komisją jest Komisja Oświaty i Kultury. Komisja ta lepiej pracuje od listopada 1951 r., kiedy na przewodniczącego został powołany ob. Jan Kościelecki. Po dokooptowaniu nowych członków Komisja zaczęła interesować się życiem kulturalnym wsi. Członkowie Komisji zakupili 30 książek, opracowali gazetkę ścienną, zakupili materiały dekoracyjne i dostarczyli je do świetlicy w gromadzie Budy. Komisja kilkakrotnie odwiedzała gromadę Budy interesując się pracą świetlicy i dając wskazówki co do dalszej pracy świetlicy.

Komisja Oświaty i Kultury przeprowadziła lustrację w szkołach podstawowych, w Technikum Leśnym, w Domu Dziecka i w przedszkolu. Komisja interesowała się wynikami w nauce i opieką nad dziećmi ze strony personelu wychowawczego. Komisja zgłaszała odpowiednie wnioski do Prezydium GRN.

Komisja zgłosiła również wnioski dotyczące remontów szkół w roku 1952, wskazując gdzie remonty są najkonieczniejsze. Komisja brała udział w przygotowaniach do otwarcia gminnej świet-

licy, które odbyło się dnia 20.IV. 1952 r.

Praca Komisji oparta jest na szczegółowym planie pracy. Posiedzenia odbywają się raz na miesiąc. Członkowie Komisji biorą udział w posiedzeniach rady pedagogicznej i komitetów rodzicielskich.

Komisja Urządzenia Osiedli, choć słabiej zorganizowana, potrafiła już nawiązać łączność z terenem, interesuje się sprawami mieszkaniowymi świata pracy i estetycznym wyglądem osiedli.

Idąc za przykładem dwóch najaktywniejszych komisji pozostałe komisje zaczęły lepiej pracować, nawiązały łączność z ludnością. Na posiedzenia zapraszają przedstawicieli zainteresowanych organizacji, a nawet przedstawicieli poszczególnych gromad. Prezydium GRN postanowiło przeprowadzać raz na miesiąc naradę z przewodniczącymi komisji celem zaznajomienia się z planami pracy oraz na posiedzenia Prezydium zaprasza wszystkich członków tej komisji, którą interesuje omawiane zagadnienie.

A. Chilecki

przewodniczący Prez. GRN
w Białowieży

JAK UDAŁA SIĘ SESJA MRN W ŚWIERADOWIE ZDROJU

Będąc w Świeradowie Zdroju skorzystałem z ogłoszonego przez radiowęzeł zaproszenia Prezydium MRN w Świeradowie na sesję budżetową, która miała się odbyć 11 maja br. o godz. 15 w Domu Ludowym.

Na sesję przybyło sporo wczasowiczów oraz młodzież szkolna.

Niestety po przeszło godzinnym oczekiwaniu przewodniczący Prezydium zmuszony był przeprosić zebranych, że sesja nie może się odbyć, ponieważ na ogólną liczbę 16 radnych przybyło zaledwie 6. Nie przybyli też przedstawiciele komisji, którzy mieli wygłosić koferaty.

Pracownicy Prezydium przygotowali i ubrali salę obrad. Młodzież przybyła, aby złożyć meldunek o wykonaniu swych zobowiązań. Szkoda, że radni zlekceważyli swój obywatelski obowiązek.

Czyja to wina, że sesja nie mogła się odbyć?

Prezydium PRN w Lwówku Śląskim ustaliło nieodpowiednią porę na sesję, gdyż radni o godz. 15 znajdowali się w pracy zawodowej.

J. Mańczyk

kier. Ref. Org. Prez. PRN
w Wadowicach

Z działalności rad w ZSRR

PRACA DELEGATA W OKRĘGU WYBORCZYM (Tłumaczenie materiału nadesłanego Redakcji)

Rostów nad Donem pod względem administracyjnym podzielony jest na 8 dzielnic miejskich. Ogółem do Rady Miejskiej i rad dzielnicowych wybrano 1484 delegatów. Prawie $\frac{1}{2}$ delegatów wybranych zostało po raz pierwszy.

Kto są ci delegaci? Komu okazali swe zaufanie mieszkańcy miasta, kogo wybrali do miejscowych organów władzy państwowej?

Wśród delegatów prawie $\frac{1}{2}$ — to robotnicy przedsiębiorstw przemysłowych. Dużą grupę delegatów stanowi inteligencja radziecka, pedagodzy, lekarze, nauczyciele, inżynierowie, architekci, pracownicy nauki, urzędnicy. Wśród delegatów jest

dużo działaczy partyjnych i związkowych, działaczy gospodarczych, gospodyń domowych i rencistów. Wszyscy oni zdobyli zaufanie wyborców dzięki swej wzorowej pracy produkcyjnej, braniu czynnego udziału w pracy organizacji społecznych, stałej trosce o rozkwit rodzinnego miasta.

Jeden z ważniejszych wymogów stawianych przez naród radziecki delegatom do rad — to pozostawanie w stałej łączności ze swymi wyborcami, znajomość ich potrzeb i życzeń, przedsięwzięcie skutecznych środków zmierzających do wykonania nakazów i wniosków wyborców. Żądanie to jest wykonalne tylko wówczas, gdy delegat w okresie całej swej kadencji będzie pozostawał w ścisłej łączności z mieszkańcami okręgu wyborczego, w którym został wybrany.

Doświadczenie wysunęło wiele różnych form pracy delegata w okręgu wyborczym. I tak, sprawozdania delegatów wobec ludności zarówno ze swej pracy jak i pracy rady, odwiedzanie przez delegata mieszkań swych wyborców, osobiste przyjęcia wyborców i szereg innych.

Niedawno Miejska Rada w Rostowie ponownie omawiała sprawę wykonania nakazów wyborców. Stałe komisje Oświaty, Zdrowia, Budownictwa Mieszkaniowego, Handlu, Kultury oraz inne przeprowadziły przy udziale delegatów i aktywną wstępną kontrolę realizacji wniosków wyborców. W przeciągu tylko jednego roku w Rostowie uruchomiono 20 sklepów, 6 zakładów żywienia zbiorowego oraz jeszcze jeden bazar. Dodatkowo otwarto kilka klas w istniejących szkołach, 2 kluby robotnicze i kino. Rozszerzono sieć tramwajową, lepiej zaczęły pracować instytucje komunalne. Po posiedzeniu Rady delegaci opowiadali w swoich okręgach o tym wszystkim wyborcom. Sprawozdania w bec wyborców podnoszą organizacyjną rolę delegatów oraz ich aktywność przy rozstrzygnięciu zadań budownictwa gospodarczego i kulturalnego.

Wyborcy Dzielnicy Woroszyłowskiej w Rostowie z dużym uznaniem wypowiadają się o spotkaniach ze swoim delegatem—nauczycielką Krasawiną. Spotkania te odbywają się w lokalu administracji domu, a często w lokalach mieszkańców — wyborców w cieplej przyjacielskiej atmosferze. Delegat Krasawina opowiada wyborcom jak pracują szkoły miejskie, jakie środki są przedsiębrane przez Radę Miejską i Wydział Oświaty celem dalszego podniesienia poziomu pracy naukowo-wychowawczej i postępów uczącej się młodzieży. Ludność otrzymuje od swego delegata szczegółowe i wyczerpujące odpowiedzi na interesujące ją sprawy.

Okręg wyborczy delegata do Rady Miejskiej — Starikowa — położony jest na przedmieściu w znacznym oddaleniu od centrum miasta. Delegat Starikow, wykonując nakaz swych wyborców, uzyskała decyzję Komitetu Wykonawczego o utworzeniu klubu dla mieszkańców swojego okręgu. Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej przeznaczył na klub jeden z nowobudowanych budynków. Obecnie klub posiada bibliotekę, czytelnię, systematycznie odbywają się odczyty i pogadanki, pracują amatorskie kółka artystyczne.

Delegaci uważają osobiste przyjmowanie obywateli za jeden z ważniejszych działań swej pracy w okręgu wyborczym. Delegaci Andriewskiej, Kirowskiej, Ordżonikidzewskiej oraz innych dzielnicowych rad w Rostowie przyjmują systematycznie wyborców co 10 dni.

Wyborcy przychodzą na przyjęcia do swoich delegatów nie tylko po decyzję w sprawach osobistych, po otrzymanie pomocy lub rady, ale często wysuwają wobec delegatów zagadnienia, mające duże znaczenie społeczne.

I tak, na przyjęciu u delegata Kolejowej Rady Dzielnicowej, K'isielewej, wyborcy wypowiedzieli

się co do ulepszenia połączeń dwu dzielnic miasta. Zaproponowali oni otwarcie nowego przejazdu przez tor kolejowy oraz zmianę trasy linii autobusowej. Delegat podał do wiadomości Komitetu Wykonawczego życzenia wyborców. Sprawa ta, jako dotycząca interesów wyborców dużej dzielnicy, poddana została pod obrady Komitetu Wykonawczego i załatwiona pozytywnie. W miejscu wygodnym dla mieszkańców urządzony został przejazd przez plant kolejowy, wyasfaltowana i oświetlona została droga, po której obecnie systematycznie kursują autobusy. Wszystko to stworzyło duże udogodnienia dla mieszkańców dzielnicy.

Komitety wykonawcze rad miejskich i dzielnicowych okazują ludziom pomoc przy wykonywaniu przez delegatów ich obowiązku utrwalenia łączności delegatów z wyborcami.

Komitet Wykonawczy Rostowskiej Miejskiej Rady Delegatów Ludu Pracującego przeprowadza systematyczne narady z delegatami na temat pracy w okręgach wyborczych, organizuje dla nich odczyty i wykłady o budownictwie radzieckim, w porę podaje im główne zagadnienia, które stają przed Radą Miejską.

Wszystko to sprzyja wzrostowi aktywności delegatów i pomaga im rozszerzać i umacniać łączność z narodem.

F. Chłystow

DOSKONALIĆ FORMY PRACY ORGANIZACYJNO-MASOWEJ

(Tłumaczenie artykułu z „Izwestii“ Nr 108
z 8. V. 1952 r.)

Siła rad polega na tym, że opierają się one w swej wielostronnej działalności na szerokich masach ludu pracującego, wciągając je do rządzenia państwem. W miarę tego, jak komplikują się zadania stojące przed radami, formy ich pracy organizacyjno-masowej powinny się doskonalić.

W naszym obwodzie bardziej systematycznie zaczęły się odbywać sesje rad. Na przykład w roku ubiegłym na ogólną liczbę 39 rad — 34 rady rejonowe przeprowadziły po 6 sesji. W większości rejonów sesje rad stoją na wysokim poziomie rzeczowym i ideowo-politycznym. Osiągnęto to jest dzięki temu, że w przygotowaniu sesji bierze udział większa liczba delegatów. Wszyscy delegaci zawczasu na siedem do dziesięć dni zawiadamiani są o mającej się odbyć sesji i o tym, jakie sprawy Komitet Wykonawczy zgłasza do rozpatrzenia na sesji.

Tajszecki, Ust-Udiński, Tułupski, Tyrecki i inne Komitety Wykonawcze Rad Rejonowych oraz Miejskie Komitety Wykonawcze Czeremchowski i Usolski wciągają do prac przygotowawczych do sesji nie tylko stałe komisje rad delegatów, ale

i szerokie koło aktywu. Zapewnia to bardziej gruntowne i wszechstronne omówienie spraw na sesjach.

Jedną z form wciągnięcia ludzi pracy do czynnego omawiania zadań budownictwa gospodarczego i kulturalnego jest systematyczna sprawozdawczość wobec wyborców ze swej pracy i pracy rady delegatów.

W sprawie tej duża odpowiedzialność spoczywa na komitetach wykonawczych rad. Obowiązane są one ze wszelkich miar pomagać delegatom, przygotowywać i przeprowadzać zebrania ludzi pracy, zapewniać delegatom niezbędne materiały informacyjne o pracy rad i jej komitetu wykonawczego.

Sprawozdania delegatów wobec ludności dobrze zorganizowały Rejonowe Komitety Wykonawcze: Wiejski Kirowski, Kujtuński, Olchoński, Tajszecki i niektóre inne. W rejonach tych w roku 1951 prawie wszyscy delegaci zdawali sprawozdania wobec wyborców. Komitety wykonawcze zaoptowały ich w notatki, w których przytoczone były materiały o pracy komitetów wykonawczych, o rozwoju gospodarki i kultury w rejonach, wskazane były zadania na najbliższą przyszłość. Komitety wykonawcze zatroszczyły się także o powiadomienie ludności o miejscu i czasie sprawozdań. Na zebranie przychodziło dużo ludzi pracy, żywo omawiali oni sprawozdania, rzeczowo i ostro krytykując braki w pracy delegatów i rady.

Rady obwodu irkuckiego powołały 2.160 stałych komisji, do których wybrano ponad 7.000 delegatów. Oprócz tego przyciągnięto do pracy w stałych komisjach 11.530 aktywistów spośród robotników, kolchoźników oraz inteligencji radzieckiej.

Zasługuje na uwagę doświadczenie organizacji pracy stałej Komisji Zdrowia Irkuckiej Rady Obwodowej. Na czele jej stoi delegat prof. Sorokina. Komisja powołała do współpracy aktyw pracowników naukowych Instytutu Medycznego, lekarzy miasta i obwodu w liczbie 103 osób. Przy pomocy tego aktywu Komisja zbadała i przedyskutowała na swych posiedzeniach stan obsługi lekarskiej robotników przemysłu leśnego i szkół obwodu, stan ochrony zdrowia w rejonie niżnieudińskim, pracę zarządu aptek. Komisja przedstawiła szereg spraw do rozpatrzenia Komitetowi Wykonawczemu Rady Obwodowej. Aktywna praca Komisji Zdrowia znacznie pomogła usprawnić obsługę lekarską ludzi pracy obwodu.

Liczne stałe komisje Rad Rejonowych: Tajszeckiej, Tułuńskiej, Śludańskiej, Tyreckiej oraz Rad Miejskich Usolskiej i Czeremchowskiej pracują z dużą inicjatywą. Rady przy ich pomocy rozstrzygnęły liczne ważne sprawy gospodarczego i kulturalnego budownictwa oraz zaspokojenia potrzeb bytowych ludzi pracy.

Ważne znaczenie w powstawaniu szerokiego aktywu wokół rad mają komitety uliczne i komitety kwartałów oraz komisje współdziałania z ad-

ministracją domów. W miastach Irkucku, Czeremchowie, Usolju tysiące ludzi pracy objęte są takimi formami pracy organizatorsko-masowej. W samym tylko Irkucku utworzono 38 komitetów ulic i kwartałów i 100 komisji współdziałania, w których bierze udział ponad 1000 robotników, pracowników i gospodyń domowych.

Wzrastające z dniem każdym zadania rad w zakresie kierownictwa gospodarczym i kulturalnym budownictwem wymagają od komitetów wykonawczych rad dalszego poważnego ulepszenia pracy z ludnością, okazania pomocy w tej sprawie delegatom i aktywowi.

Jedną z ciekawych form systematycznej codziennej pracy, mającej duże znaczenie dla rozpowszechnienia przodującego doświadczenia delegatów i aktywu, dla rozszerzenia ich horyzontów, są gabinety delegatów przy komitetach wykonawczych rad.

W naszym obwodzie gabinety delegatów utworzono przy Radach Miejskich: Irkuckiej i Ugołskiej, przy Kirowskiej Radzie Rejonowej w Irkucku, Tajszeckiej Radzie Rejonowej i niektórych innych.

Gabinet delegata przy Komitecie Wykonawczym Irkuckiej Rady Miejskiej jest dobrze urządzony. Znajduje się w nim literatura informacyjna dotycząca budownictwa radzieckiego, są gazety i czasopisma. Są tu systematycznie prowadzone wykłady, odczyty i referaty dla delegatów i aktywu na tematy budownictwa radzieckiego, zorganizowana jest konsultacja prawna, zwoływane są narady stałych komisji co do wymiany doświadczeń, wydaje się biuletyn „Delegaci przy pracy“. W ciągu ostatnich 3 lat w gabinecie delegata odbyło się 256 imprez masowych (wykładów, referatów, narad), w których brało udział ponad 5,500 osób.

Komitet Wykonawczy Rady Obwodowej bada doświadczenia pracy gabinetu delegata przy Irkuckiej Radzie Miejskiej po to, aby wszystko dodatnie przekazać rejonowi i miejskim radom obwodu.

Formy pracy organizacyjno-masowej doskonalą się w miarę tego jak rosną zadania stojące przed radami. Kłopot sprawia to, że nowe bardziej doskonałe formy pracy organizacyjno-masowej dotychczas są badane i rozpowszechniane nie wystarczająco sprawnie.

Praktyka, metody i formy pracy rad miejscowych w wielu przypadkach oparte są na doświadczeniu przechodzącym z roku na rok od jednych pracowników do drugich. To wszystko jest dobrze, ale to za mało. Szereg zagadnień wymaga uregulowania ich ściślejszymi przepisami.

...Ważną formą pracy delegatów są też interpelacje na sesjach. Interpelacje znacznie ożywiają pracę sesji rad, podnoszą aktywność delegatów, podnoszą odpowiedzialność pracowników aparatu komitetu wykonawczego za powierzone im sprawy...

I. Nikolski

Wiadomości urzędowe

KANCELARIA RADY PAŃSTWA

Warszawa, dnia 10 lipca 1952 r.

OKOLNIK Nr 4

**w sprawie uroczystych sesji rad narodowych
w związku ze Świętem 22 Lipca 1952 r.**

Tegoroczne Święto 22 Lipca — ósmą rocznicę wyzwolenia Polski przez Armię Radziecką i ustanowienia władzy ludowej — obchodzić będziemy pod hasłem frontu narodowego walki o pokój i Plan 6-letni, pod hasłem umocnienia sojuszu robotniczo-chłopskiego, spójni między miastem i wsią, pod hasłem dalszego wzmoczenia wysiłków w celu przyspieszenia budowy podstaw socjalizmu, wzmocnienia siły naszej ludowej ojczyzny, ważnego ogniwa w światowym obozie pokoju.

„Polska przestała być krajem biednym, bezbronnym i niezaradnym“ — stwierdził w swym przemówieniu na VII Plenum KC PZPR Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bolesław Bierut. W tym stwierdzeniu podsumowany jest wynik ofiarnej pracy narodu polskiego w ciągu ośmiolecia niepodległości.

Nasze osiągnięcia zawdzięczamy zjednoczeniu sił całego narodu z klasą robotniczą na czele pod przewodnictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej do realizacji zadań Planu 6-letniego i przyspieszenia naszego marszu do socjalizmu.

W tegorocznych obchodach Święta 22 Lipca na czołowe miejsce wysuwa się sprawa uchwalenia Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, stanowiącej podsumowanie zdobyczy polskich mas pracujących, wielką kartę praw i obowiązków narodu budującego socjalizm. Jednocześnie w związku z odbywającym się Zlotem Młodych Przewodników — Budowniczych Polski Ludowej obchody 22 Lipca powinny przebiegać pod znakiem wzmoczonej troski i opieki nad młodzieżą, w celu zapewnienia jej jak najlepszych możliwości rozwoju. Powinny one podkreślić nasze głębokie zaufanie do młodego pokolenia, które jest przyszłością i nadzieją naszego narodu.

Ośrodkiem organizacyjnym obchodu Święta 22 Lipca będą rady narodowe, jako organy jednolitej władzy państwowej w terenie.

W związku z tym Kancelaria Rady Państwa w porozumieniu z II Zespołem Prezydium Rady Ministrów zaleca co następuje: rady narodowe wszystkich szczebli odbędą w dniach 19 — 21 lipca uroczyste otwarte sesje z udziałem szerokiego aktywu społecznego.

W zależności od miejscowych warunków sesje gminnych rad narodowych mogą być organizowane również i w dniu 22 lipca.

W miastach wojewódzkich można organizować wspólne sesje wojewódzkiej i miejskiej rady narodowej. W miastach powiatowych można organizować wspólne sesje powiatowej rady narodowej i miejskiej rady narodowej miasta nie stanowiącego powiatu. Sesje miejskiej rady narodowej miasta stanowiącego powiat należy zorganizować oddzielnie. W mieście stołecznym Warszawie i w Łodzi zorganizować można wspólną sesję miejskiej i wszystkich dzielnicowych rad narodowych. Oddzielne sesje odbędą w tych miastach wojewódzkie rady narodowe.

Na wspólnych sesjach referat poświęcony do robotkowi ośmiolecia niepodległości wygłasza przewodniczący prezydium wojewódzkiej (powiatowej) rady narodowej. W tym wypadku należy również szeroko uwzględnić w referacie zagadnienia dotyczące rozwoju miasta wojewódzkiego lub powiatowego.

Po referacie przewodniczącego prezydium rady narodowej powinna odbyć się część artystyczna. W tym celu należy wykorzystać działające w terenie robotnicze i chłopskie zespoły amatorskie, chóry, zespoły młodzieżowe.

W miarę możliwości należy zapewnić również udział artystów zawodowych.

Prezydium rad narodowych powinny dołożyć wszelkich starań, by sesje miały charakter uroczysty i masowy. W tym celu należy zwrócić specjalną uwagę na dekorację budynków i sal, w których odbywać się będą sesje rad narodowych. Należy w porozumieniu z organizacjami masowymi i zakładami pracy zapewnić jak najliczniejszy udział w sesjach miejscowego społeczeństwa.

Szef

Kancelarii Rady Państwa
Marian Rybicki

Przegląd ustawodawstwa

(Dz. URP Nr. 29 i 30. M. P. Nr. A-51 — A-54).

1. FINANSE I PLANOWANIE GOSPODARCZE

Inwestycje — zmiana zarządzenia przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów w sprawie jednostek nadzoru inwestycyjnego i komórek wykonawstwa inwestycji systemem gospodarczym (MP Nr A-51, poz. 694).

Podatki — zasady zaokrąglania kwot należności podatkowych, odsetek za zwłokę i kosztów egzekucyjnych (MP Nr A-53, poz. 785).

Podatek dochodowy i obrotowy — zwolnienie Ligii Przyjaciół Wojska (MP Nr A-51, poz. 697).

Podatek od nieruchomości i od lokali — przyładki, w których należy zaniechać ustalenia zobowiązania podatkowego (MP Nr A-51, poz. 696).

Terenowe plany gospodarcze — zmiana instrukcji Nr 7: wyłączono z terenowych planów gospodarczych sklepy wzorcowe centralnych zarządów i centrali handlowych (MP Nr A-51, poz. 686).

Wymiar doraźny podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej wprowadziło zarządzenie Ministra Finansów z 27 maja 1952 r. (MP Nr A-51, poz. 695).

2. ROLNICTWO

Dostawy zwierząt rzeźnych — zmiana ustawy o obowiązkowych dostawach: na poczet dostaw mogą być zaliczone zwierzęta użytkowe i hodowlane (Dz. URP Nr 29, poz. 195).

Dostawy zwierząt rzeźnych przez indywidualne gospodarstwa rolne — rozporządzenie Rady Ministrów zmieniło przepisy wykonawcze ustalające sposób wykonania wspomnianej powyżej ustawy. Zwolniono od obowiązku dostaw gospodarstwa przydzielone osiedleńcom oraz działki przyzgodowe osiedleńców w ciągu roku, w którym nastąpiło osiedlenie oraz w roku następnym (Dz. URP Nr 29, poz. 199).

Inspekcja zbożowa — utworzona ustawą z 9 czerwca 1952 r. podlega prezesowi Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji. Na czele inspekcji stoi Główny Inspektor, któremu podlegają delegatury wojewódzkie. W miarę potrzeby będą powoływane delegatury powiatowe. Do zadań Inspekcji Zbożowej należą w szczególności:

1) inspekcja skupu oraz zbytu zbóż i przetworów zbożowych w zakresie składowania, przetwórstwa i transportu, 2) badanie i określanie jakości zbóż i przetworów zbożowych stanowiących przedmiot skupu i zbytu (Dz. URP Nr 30, poz. 202).

Zwłoki zwierzęce — obowiązek zgłaszania i dostarczania do zakładów utylizacyjnych rozciągnięto na szereg powiatów i gmin (MP Nr A-53, poz. 786).

3. KOMUNIKACJA

Materiały pędne — normy zużycia (MP Nr A-53, poz. 788).

Samochody ciężarowe — rozporządzenie Rady Ministrów z 4 czerwca 1952 r. unormowało wykorzystanie próżnych przebiegów w transporcie między osiedlami (Dz. URP Nr 29, poz. 197).

4. ZDROWIE

Apteki — kwalifikacje fachowe pracowników określiło rozp. Min. Zdrowia z 17 czerwca 1952 r.

Prezydium Woj. RN stwierdza posiadanie kwalifikacji i w okresie do końca 1955 r. mają zwalniać od niektórych wymogów (Dz. URP Nr 30, poz. 205).

Farmaceutyczne środki — zadania wydziałów zdrowia prezydiów Woj. RN w zakresie kontroli (MP Nr A-53, poz. 790).

Felczerzy — przejściowy tryb nabywania uprawnień określiła ustawa z 9 czerwca 1952 r. (Dz. URP Nr 29, poz. 194).

Odpowiedzialność zawodowa pracowników służby zdrowia — Minister Zdrowia przekazał swe uprawnienia dotyczące zezwalania na pociągnięcie do odpowiedzialności zawodowej prezydium Woj. RN w odniesieniu do fachowych pracowników służby zdrowia zatrudnionych w wydziałach zdrowia prezydiów rad narodowych oraz w instytucjach utrzymywanych z budżetu terenowego (MP Nr A-53, poz. 789).

5. PRACA

Werbunek niewykwalifikowanej siły roboczej — zadania prezydiów rad narodowych i sołtysów w tym zakresie określiła instrukcja Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 11 czerwca 1952 r. (MP Nr A-54, poz. 805).

6. GOSPODARKA KOMUNALNA

Mieszkania służbowe i zakładowe — zasady ich przydziału, używania oraz opróżniania zostały unormowane rozporządzeniem Rady Ministrów z 4 czerwca 1952 r. Dotychczas obowiązujące przepisy o mieszkaniach służbowych i pracowniczych zostają uchylone z tym, że będą miały zastosowanie do mieszkań już przydzielonych jako pracownicze, do czasu ich opróżnienia (Dz. URP Nr 29), poz. 196). Nowe przepisy zostaną omówione w odrębnej notatce.

7. PRZEMYSŁ

Dostawy szmat i innych odpadków włókienniczych — wg uchwały Prezydium Rządu z 4 czerwca 1952 r. prezydium Woj. RN: 1) przeprowadzać będą kontrolę przebiegu i realizacji planów zbiórki przez wydziały branżowe i organa inspekcji prezydiów rad narodowych, 2) wyznaczają pracownika odpowiedzialnego za właściwą gospodarkę odpadkami włókienniczymi. Prezydium PRN, MRN i GRN: 1) przeanalizują i zatwierdzą opracowane przez państwowe biurowe wojewódzkie Centrali Odpadków Użytkowych projekty organizacji zbiórki w domach mieszkalnych za pośrednictwem komitetów blokowych, planując jako wskaźnik 0,05 kg miesięcznie na jednego mieszkańca jako podstawę do obliczania wyników zbiórki w ramach ewentualnego współzawodnictwa, 2) zorganizują zbiórkę szmat na wysypiskach miejskich, 3) wyznaczają pracownika odpowiedzialnego za sprawę związaną ze zbiórką odpadków. Prezydium Woj. RN powinny współdziałać z Ministrami Przemysłu Lekkiego oraz Gospodarki Komunalnej w zakresie zapewnienia dostatecznej ilości pomieszczeń sklepowych z niezbędnymi magazynami i sortowniami (MP Nr A-54, poz. 799).

Makulatura — zasady gospodarki określiła uchwała Prezydium Rządu z 24 maja 1952 r. Prezydium MRN zorganizują przy współudziale Centrali Odpadków Użytkowych oraz spółdzielni pracy podległych Związkowi Spółdzielni Przemysłowych i Rzemieślniczych systematyczną zbiórkę makulatury w domach mieszkalnych za pośrednictwem komitetów blokowych oraz zbieranie makulatury na wysypiskach miejskich. Prezydium Woj. RN powinny współdziałać z prezesem Centralnego Urzędu Gospodarki Materiałowej oraz Ministrem Przemysłu Drobno i Rzemiosła w zakresie zapewnienia odpowiedniej ilości magazynów, sortowni oraz środków transportowych niezbędnych do odbioru, gromadzenia i przekazywania makulatury (MP Nr A-51, poz. 691).

Rzemieślnicze usługi dla wsi — uchwała Prezydium Rządu z 26 kwietnia 1952 r. zobowiązała prezydium rad narodowych wszystkich stopni do udzielania pomocy i opieki usamodzielnionym zakładom oraz indywidualnym rzemieślnikom obsługującym wieś, a w szczególności: 1) do rozciągnięcia kontroli nad prawidłowym wykonywaniem zarządzeń przewodniczącego PKPG i Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła w sprawie rozszerzenia działalności spółdzielczości pracy; 2) do zapewnienia odpowiednich lokali dla usamodzielnionych i indywidualnych zakładów; 3) do przesyłania Ministrowi Przemysłu Drobno i Rzemiosła opisowych sprawozdań kwartalnych o zaopatrzeniu zakładów usługowych w surowce i materiały pomocnicze, rozwoju sieci i stanu posiadania przez nie lokali. Minister Przemysłu Drobno i Rzemiosła w porozumieniu z II Zespołem Prezydium Rady Mi-

nistrów wyda szczegółowe wytyczne dla prezydiów rad narodowych w sprawie rozłoczenia opieki nad zakładami usług rzemieślniczych dla wsi (MP Nr A-51, poz. 688).

8. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY PREZYDIÓW WOJ. RN

Na obszarze: woj. białostockie — zniesienie gminy Andrzejewo oraz zmiany granic i nazw gmin Sejwy i Zaborszki w pow. suwalskim (Dz. URP Nr 29, poz. 200).

Woj. lubelskie — utworzenie gminy Krasienin w pow. lubartowskim (Dz. URP Nr 29, poz. 201).

POWIĘKSZENIE SKŁADU OSOBOWEGO PREZYDIÓW WOJ. RN

Dwuletnie doświadczenie pracy prezydiów Woj. RN wykazało, że liczbowy skład tych prezydiów nie był dostateczny, przede wszystkim w odniesieniu do członków stałe urzędujących.

Dotychczasowy skład liczbowy określiła ramowo uchwała Rady Ministrów z 17 kwietnia 1950 r. — instrukcja Nr 2 w sprawie składu, podziału pracy i trybu działania prezydiów rad narodowych (MP Nr A-57, poz. 653) następująco: przewodniczący, 2 do 3 zastępców przewodniczącego, sekretarz i 2 do 5 członków prezydium. W powyższych granicach skład liczbowy poszczególnych prezydiów Woj. RN określało Prezydium Rządu. Zwiększenie składu ponad wymienione powyżej granice wymaga zgody Rady Państwa.

Uchwałą z 19 maja 1950 r. w przedmiocie ilości członków prezydiów Woj. RN oraz rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi Prezydium Rządu ustaliło, że:

— prezydia rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi oraz Woj. RN w Warszawie, Poznaniu, Katowicach i Krakowie składają się z przewodniczącego, 3 zastępców przewodniczącego, sekretarza i 4 członków prezydium, a

— w pozostałych prezydiach Woj. RN — z przewodniczącego, 2 zastępców przewodniczącego, sekretarza i 3 członków prezydium.

Przy powyższych składach praca prezydiów Woj. RN napotykała na coraz większe trudności w miarę wzrostu agend tych prezydiów, którym odpowiada obecnie 35 komórek wykonawczych (20 wydziałów, 3 samodzielne referaty i oddziały, 8 zarządów wojewódzkich, wojewódzka komisja planowania gospodarczego, wojewódzki komitet kultury fizycznej, komenda terenowej obrony przeciwlotniczej i wojewódzkie komendy straży pożarnych). Tak wielka ilość komórek wykonawczych nie dawała się racjonalnie przydzielić do nadzoru i kontroli poszczególnym osobom, wchodzącym w skład prezydium Woj. RN. W konsekwencji albo poszczególni członkowie prezydium otrzymywali zbyt wiele jednostek do nadzoru i kontroli, albo też przydzielano do nadzoru i kontroli resortowe komórki organizacyjne przewodniczącemu i sekretarzowi prezydium Woj. RN odrywając ich tym samym od ich zasadniczej funkcji, tzn. od wypełniania zadań kierowniczych i organizacyjnych. Największe trudności powstawały w tych prezydiach Woj. RN, w których działało tylko 2 zastępców przewodniczącego, z których jeden, w myśl instrukcji Nr 6, powinien był pełnić funkcje przewodniczącego wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego.

Z powyższych względów powzięta ostatnio uchwała Rady Ministrów o zmianie instrukcji Nr 6 (MP Nr A-50, poz. 677) zniosła zasadę, że przewodniczącym wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego jest jeden z zastępców przewodniczącego prezydium Woj. RN. Na podstawie zmienionych postanowień instrukcji Nr 6 funkcje przewodniczącego mogą być

powierzone albo zastępcy przewodniczącego prezydium Woj. RN, albo jednemu z członków tego prezydium. Tym samym z jednej strony utrzymano zasadę, że ze względu na wagę zagadnień, dla których właściwa jest WKPG, przewodniczący jej musi zawsze wchodzić w skład prezydium Woj. RN, z drugiej zaś strony umożliwiono odciążenie zastępców przewodniczącego prezydium Woj. RN w tych województwach, w których ilość ich była niedostateczna, nie pozwalając na racjonalny podział pracy i na dostateczne odciążenie przewodniczącego i sekretarza prezydium.

Uzupełnienie reformy, zapoczątkowanej zmianą instrukcji Nr 6, stanowi uchwała Nr 438/52 Prezydium Rządu z 24 maja 1952 r., która ustaliła następująco ilość członków prezydiów:

- 1) Rady Narodowej m. st. Warszawy: przewodniczący, 4 zastępców, sekretarz i 5 członków prezydium,
- 2) Rady Narodowej m. Łodzi oraz Woj. RN w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu: przewodniczący, 3 zastępców, sekretarz i 5 członków prezydium,
- 3) Woj. RN w Bydgoszczy, Gdańsku, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Rzeszowie i Szczecinie: przewodniczący, 3 zastępców, sekretarz i 4 członków prezydium,
- 4) Woj. RN w Białymstoku, Olsztynie, Koszalinie, Opolu i Zielonej Górze: przewodniczący, 2 zastępców, sekretarz i 4 członków prezydium.

Powyższa uchwała Prezydium Rządu powzięta została za zgodą Rady Państwa, gdyż w jednym przypadku, mian. w stosunku do Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy, wykraczała poza ogólne ramy liczbowe, ustalone dla prezydiów na szczeblu wojewódzkim przez instrukcję Nr 2. Wprowadzenie w Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy 4 zastępców podyktowane było założeniem, że jednym z nich będzie przewodniczący Stołecznej Komisji Planowania Gospodarczego, a każdy z trzech pozostałych obejmie nadzór i kontrolę nad jedną z grup jednostek organizacyjnych, dotyczących następujących zagadnień: a) gospodarki komunalnej, b) przemysłu, handlu i rolnictwa, c) spraw oświatowych, kulturalnych i socjalnych.

W Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi oraz w większości prezydiów Woj. RN ilość zastępców przewodniczącego ustalono na 3. Jedynie w 5 województwach o mniejszej problematyce gospodarczej utrzymano nadal liczbę 2 zastępców przewodniczącego i w tych prezydiach należy przyjąć jako zasadę, że funkcje przewodniczącego wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego sprawuje jeden z członków prezydium Woj. RN, a nie zastępca przewodniczącego prezydium.

Natomiast we wszystkich prezydiach Woj. RN, w których jest 3 zastępców przewodniczącego, funkcje przewodniczącego wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego należy powierzać bądź jednemu z nich, bądź też jednemu z członków prezydium, co zostało ułatwione przez powiększenie liczby tych członków z 4 do 5, bądź z 3 do 4.

Obecna reforma nie tylko umożliwia przewodniczącym i sekretarzom prezydiów skoncentrować się na ich zasadniczej funkcji kierowniczo-organizacyjnej. Jednocześnie urealni się nadzór i kontrolę pozostałych osób, wchodzących w skład prezydium, nad resortowymi wydziałami, przydzielonymi im zgodnie z podziałem prac prezydium

Głosy prasy

KONTROLA PRZYGOTOWAŃ DO ŻNIW I OMŁOTÓW

Uchwała Prezydium Rządu w sprawie tegorocznej kampanii żniwno - omłotowej wyznaczyła dzień 1 lipca br. jako dzień gotowości rolnictwa do żniw i omłotów. W dniu tym komisje rolnictwa i leśnictwa rad narodowych, przy szerokim współudziale aktywów wiejskiego i fachowców-agrotechników przeprowadziły kontrolę stanu przygotowań do kampanii żniwno-omłotowej w ośrodkach maszynowych, gminnych spółdzielniach, PGR, spółdzielniach produkcyjnych i gromadach.

Komisja stwierdziła, że starannie przygotowali się do żniw i omłotów chłopcy gromady Leszczynek pow. kutnowskiego, którzy wystąpili z inicjatywą Czynu Lipcowego.

Jak wykazała kontrola stanu gotowości do żniw i omłotów w woj. krakowskim, poważne braki posiada jeszcze POM w Kacicach (pow. Miechów), który nie tylko, że nie przygotował swoich maszyn, ale również zaniedbał przygotowania maszyn w przejętym przez siebie gminnym ośrodku maszynowym w Michałowicach.

W spółdzielni produkcyjnej w Poniatowie pow. pyrzyckiego (woj. szczecińskie) zarząd spółdzielni przy pomocy agronomów POM Dolic opracował dokładnie plany poszczególnych etapów prac polowych, ustalił zakres pomocy maszynowej, jaka potrzebna będzie przy sprzecie zbóż i podorywkach oraz ustalił składy brygad. Zarząd spółdzielni opracował również plan omłotów i imienny skład ludzi, którzy będą zatrudnieni przy tej pracy.

Kontrola przeprowadzona w Gminnej Spółdzielni w Przelewicach wykazała, że sklepy spółdzielcze niedostatecznie są zaopatrzone w różne artykuły potrzebne chłopom. Brak tu jeszcze płótna, nitów do snopowiązałek, których najbardziej potrzebują spółdzielnie produkcyjne.

(Trybuna Ludu Nr 184)

CHŁOPI WOJ. POZNAŃSKIEGO ZWIĘKSZAJĄ DOSTAWY MLEKA

Od chwili wprowadzenia dekretu o obowiązkowych dostawach mleka dzienny skup mleka wzrósł w całym województwie poznańskim, powodując poprawę zaopatrzenia ludności miejskiej.

Liczba stałych dostawców mleka wzrosła w województwie o 100%. W gminie Lipno w pow. leszczyńskim liczba stałych dostawców

zwiększyła się czterokrotnie. GRN dobrze zorganizowała tu pracę uświadamiającą i starannie opracowała roczne terminarze gromadzkie z podziałem na poszczególne miesiące. We wszystkich więc gromadach tej gminy zwiększyły się dostawy mleka.

Za mało natomiast interesuje się sprawą dostaw GRN we Wróblewie w pow. szamotulskim, gdzie z obowiązkowych dostaw mleka wywiązuje się zaledwie 38% chłopów, podczas gdy w sąsiedniej gminie Kaźmierz dzięki dobrze zorganizowanej pracy aparatu skupu oraz aktywów gromadzkich, a także dzięki kierowaniu akcją przez Prezydium GRN, 90% rolników, objętych obowiązkiem dostawy, regularnie jej dokonuje.

W wielu powiatach zanotowano wypadki ponadobowiązkowych dostaw mleka, za które chłopcy otrzymują wyższą cenę. Małorolna Rozalia Stefańska z gromady Żydowo pow. gnieźnieńskiego zamiast obowiązkowych 100 l mleka odstawiła w maju 377 litrów. Małorolny Józef Kędziński ze Strzyżewa w pow. Gniezno w ub. miesiącu zamiast 116 odstawił 1.984 litry mleka.

(Wola Ludu Nr 155)

CHŁOPI Z GMINY KARPACZ, POW. JELENIOGÓRSKIEGO, ODSTAWILI ZAKONTRAKTOWANĄ ILOŚĆ TRZODY CHLEWNEJ

Do 10 czerwca br. chłopcy z gminy Karpacz odstawili 211 sztuk tuczników i 411 kg innego żywca meldując o całkowitym wykonaniu planu. Spośród gromad tej gminy na czoło wysunęła się Sosnówka, za nią Krzacyna i Głębock. Pierwsza z wymienionych gromad — jedna z największych w powiecie — zalega jednak z 19 tucznikami, Krzacyna z dwoma i Głębock z jednym. Gromada Miłków zalega z dostawą 10 tuczników. Jak się więc stało, że gmina zameldowała o wykonaniu planu?

Stało się to dzięki znacznemu przekroczeniu planów poszczególnych przodujących hodowców-rolników. Zameldowanie o wykonaniu planu, podczas gdy, jak wyliczyliśmy, wielu jeszcze nie wypełniło swego obowiązku, nie świadczy o pełnym wykonaniu zobowiązań. Plan będzie wykonany tylko wówczas, gdy wszystkie gromady, wszyscy chłopcy spełnią swoją powinność.

GRN, oceniając przebieg kontraktacji i stosunek do niej poszczególnych rolników, zmuszona była w

myśl dekretu rządowego ukarać 5 rolników za opieszałość w odstawię tuczniaka 10% podwyżką nakazu dostawy. Postąpiono w ten sposób tylko wobec wyraźnie utrudniających realizację ustawy o kontraktacji i dostawie tuczniaka.

(Gazeta Robotnicza Nr 156)

DOBRY PRZYKŁAD JEST O MIEDZĘ

Najlepszym sołtysiem w pow. pasłęckim jest ob. Wasilewski z grom. Morajny gm. Rychliki. Przetworzył on wraz z całą gromadą we wszystkich akcjach, np. zamiast 500 litrów mleka, odstawił ponad 1 tys. litrów. Dzięki sprężystej organizacji Wasilewskiego gromada zakończyła już sianokosy, nigdy też nie zalega z podatkami.

Również radni Bolesław Bajewski z Bond, Stanisław Zabiegło z Zaścianek, Bronisław Borysewicz z Plonnego i wielu innych radnych terminowo i całkowicie spłaciło należności finansowe.

Sołtys Wasilewski postanowił wyremontować dach chlewni gromadzkiej. Przetwarzającej tej gromadzie Zw. Sam. Chł., ściślej powiatowy jego zarząd, nie przyszedł z należytą pomocą.

Nie wszyscy jednak sołtysi i radni GRN w pow. pasłęckim są tacy jak ob. Wasilewski. Nie wszyscy wypełniają swoje obowiązki względem państwa.

Radny Stanisław Paczkowski z grom. Zastawne nie wpłacił należności podatku gruntowego, Jan Muszyński zalega z II ratą, Jan Piasecki z Plonnego zalega z II ratą. Niektórzy sołtysi jak Stefan Hasiura, Leon Skoczylas, Dominik Malinowski i T. Frankowski zalegają również ze spłatą należności podatkowych, co daje zły przykład gromadzie...

A dobry przykład jest przecież o miedzę...

(Życie Olsztyńskie Nr 159)

SPÓŁDZIELNIE PRODUKCYJNE OTWIERAJĄ W MIASTACH KIOSKI Z NABIAŁEM I WARZYWAMI

Stały rozwój spółdzielni produkcyjnych w woj. gdańskim, poważne osiągnięcia w uprawie roślin, w hodowli zwierząt i drobiu oraz rozwijanie warzywnictwa i ogrodnictwa pozwalają spółdzielcom nie tylko w pełni wykonywać plany dostaw obowiązkowych, dostarczać poważne ilości produktów rolnych na umowy kontraktowe, ale także

zbywać nadwyżki w miastach na wolnym rynku.

W bieżącym miesiącu spółdzielnia produkcyjna Kulice, jedna z pierwszych na Wybrzeżu, uruchomiła w Tczewie i Pelplinie kioski z nabiąłem oraz z wczesnymi warzywami. Kioski - stragany spółdzielcy zorganizowali przy wydatnej pomocy prezydiów rad narodowych.

Uruchomienie na targowiskach kiosków spółdzielni produkcyjnych powitane zostało zarówno przez mieszkańców Tczewa jak i Pelplina z wielkim zadowoleniem.

(Gazeta Handlowa Nr 46)

CZYM SIĘ ZAJMUJE WYDZIAŁ WODNO-MELIORACYJNY?

W gromadach: Szymki, Cisówek i Budy (gmina Michałowo) jest dużo łąk. Łąki te są podmokłe i bagniste, więc trawa niewiele przedstawia wartości jako pasza. Aby polepszyć zbiory siana, chłopci z tych gromad samorzutnie postanowili przeprowadzić meliorację łąk. Okazało się jednak, że nie zawsze dobre chęci wystarczają. Po wykopaniu kilkudziesięciu metrów rowu chłopci pracę przerwali. Dlaczego? Otóż nikt nie wiedział, jak należy dalej te prace prowadzić. Zwrócili się więc chłopci z prośbą o pomoc do Prezydium PRN w Białymstoku. Raz, drugi, trzeci... ale Wydział Wodno-Melioracyjny Prezydium PRN nie raczył przysłać nikogo, kto opracowałby plan melioracji i udzielił mieszkańcom fachowych rad. Czym w takim razie zajmują się pracownicy Wydziału Wodno-Melioracyjnego Prezydium PRN w Białymstoku, jeżeli nie obchodzą ich sprawy melioracji łąk?

(Ziemia Lub. i Białost. Nr 27)

DLACZEGO?

...Prezydium GRN w Brańsku, pow. bielski, nie zatroszczy się o przeprowadzenie melioracji w gro-

madzie Kolnica celem osuszenia około 100 ha bagna, choć chłopci stale się tego domagają.

(Gazeta Białostocka Nr 106)

BLISKO 400 MILIONÓW ZŁOTYCH WYDAŁO PAŃSTWO NA REMONTY DOMÓW

W bieżącym roku państwo wyasygnowało prawie 362 mil. złotych na remonty kapitalne ok. 600 tys. izb oraz na instalacje urządzeń sanitarnych, przyłączenie do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, przeprowadzenie elektryczności i innych prac w kilkunastu tysiącach domów, co przyczyni się do dalszej poprawy warunków mieszkaniowo-sanitarnych mieszkańców miast i osiedli robotniczych.

Gospodarzem tych sum są rady narodowe, które znając potrzeby terenu, kwalifikują budynki do remontu, określają zakres prac remontowych, dbają o terminowe sporządzenie dokumentacji technicznej i dostawę materiałów budowlanych

(Dziennik Zachodni Nr 143)

1.500 IZB MIESZKALNYCH WYREMONTOWANO W POW. TARNOGÓRSKIM

W Tarnowskich Górach zakończona została akcja remontowa lokali mieszkalnych. Zamiast przewidzianych planem 556 izb wyremontowano 1500. Powiat tarnogórski zajął przodujące miejsce w woj. katowickim w akcji remontów przeprowadzanych z kredytów Funduszu Gospodarki Mieszkanio-

Sukces ten jest w dużej mierze zasługą przewodniczącego Prezydium PRN w Tarnowskich Górach ob. Grzeganka, który osobiście kierował pracami remontowymi i kontrolował dostawę materiałów budowlanych.

(Trybuna Robotnicza Nr 154)

SŁABE ZAINTERESOWANIE WYDOBYCIEM TORFU

Dotychczasowe wyniki realizacji planów wydobycia torfu w woj. warszawskim wskazują na poważne zaniedbanie tej bardzo ważnej sprawy przez rady narodowe. O tym, że rady narodowe zbyt słabo doceniają znaczenie torfu, świadczy choćby fakt, że na 74 kopalnie, przeznaczone w planie na br. do eksploatacji, czynnych jest w województwie zaledwie 50, z których znaczna część pozostawia wiele do życzenia.

Poza powiatami: Mława (gdzie uruchomiono 5, zgodnie z planem kopalni) i Garwolin, gdzie plany są przekraczane, w pozostałych powiatach sprawa torfu jest zaniedbana całkowicie.

Przykładem złej pracy PRN może być Grójec, gdzie nie uruchomiono do dziś jeszcze ani jednej kopalni, choć w powiecie tym znajdują się poważne pokłady torfu.

Sprawy wydobycia torfu nie doceniają również PZGS. W powiecie siedleckim na przykład nie zadano sobie trudu wyszukania odpowiednich terenów i przystosowania ich do eksploatacji.

Aby powstałe dotychczas niedociągnięcia na odcinku wydobycia torfu w woj. warszawskim zlikwidować i plan roczny wykonać, trzeba energicznie przystąpić do pracy.

Przed prezydiami rad powiatowych stoi poważne zadanie jak najszybszego przeprowadzenia formalności związanych z uzyskaniem torfowisk prywatnych, PGR oraz należących do Lasów Państwowych. Trzeba systematycznie na posiedzeniach prezydiów analizować wykonanie planów przez poszczególne GS, udzielić GS pomocy, przy upłynianiu wyprodukowanego torfu i zapewnić odpowiednią ilość rąk roboczych.

(Trybuna Ludu Nr 176)

Adres Redakcji: Warszawa, Al. Stalina 3, Kancelaria Rady Państwa. Tel. 89000-005, Red. — 131, Sekr. — 263.

Redaguje Komitet. Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 7 zł 20 gr.

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Prenumerata i kolportaż PPK „Ruch” Oddz. Warszawa, ul. Srebrna 12. Centrala tel. 8-04-20, 22, 23, 30. Wpłaty na prenumeratę pocztową przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowo-Telekomunikacyjne. Administracja: W-wa, ul. Wiejska 12, tel. 7-52-50.

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

124. Jedno z prezydiów PRN zapytuje, czy może kwestionować przeprowadzenie remontów budynków spółdzielni produkcyjnej, jeżeli remonty, te nie zostały przewidziane planem inwestycyjnym spółdzielni na 1952 r.

Odpowiedź:

Prezydium PRN powinno ustalić, czy chodzi o tzw. odbudowę budynków, czy o tzw. remonty bieżące.

Jeżeli koszt remontu przekraczałby 30% rzeczywistej wartości bieżącej budynku, remont ten powinien znaleźć się w planie inwestycyjnym. Będzie to wówczas tzw. odbudowa. W ramach przepisów o „odbudowie” mieści się też przeprowadzanie tzw. remontów kapitalnych.

Natomiast tzw. remonty bieżące, jak drobne roboty budowlane polegające na naprawie nielicznych, drugorzędnych, szybko zużywających się części obiektu, drobne reparacje itp., podejmowane celem umożliwienia ciągłości użytkowania budynków, których koszt nie przekracza 30% wartości rzeczywistej lub szacunkowej remontowanego obiektu, pokrywane są ze środków własnych obrotowych spółdzielni.

Roboty budowlane związane z remontem bieżącym i konserwacją zabudowań spółdzielni powinny być wykonywane systemem gospodarczym, a koszty takich remontów, jak już nadmieniono, powinny być płacone ze środków obrotowych i wliczane w ciężar kosztów produkcji spółdzielni. Remonty te mogą być dokonywane przez spółdzielnie bez potrzeby zamieszczania ich w planie inwestycyjnym spółdzielni.

M. Nowakowski

125. Prezydium PRN w Będzinie zapytuje, kto jest obowiązany do sporządzenia projektu uchwały Prezydium PRN uchylającej uchwałę Prezydium GRN w sprawach finansowych — Wydział Finansowy czy Referat Organizacyjny.

Odpowiedź:

W przedmiotowej sprawie należy stosować praktykę następującą:

Analizowane przez Referat Organizacyjny Prezydium PRN uchwały prezydiów GRN powinny być przesyłane do właściwych resortowo wydziałów (oddziałów lub referatów) celem ustalenia ich zgodności z przepisami prawa oraz zasadniczą linią polityki państwa. W razie stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem lub zasadniczą linią polityczną, właściwy wydział zaś w konkretnym przypadku Wydział Finansowy, zawiadamia o tym Referat Organizacyjny proponując umieszczenie sprawy na posiedzeniu Prezydium PRN celem ewentualnego uchylecia kwestionowanej uchwały. Wraz z wnioskiem Wydział przesyła projekt uchwały Prezydium PRN.

Opracowywanie projektów uchwał przez wydziały resortowe znajduje uzasadnienie w tym, że resortowe wydziały łatwiej zapewnić mogą prawidłowość (bezbłądność) uchwały pod względem merytorycznym.

Referat Organizacyjny obowiązany jest natomiast współpracować z wydziałami resortowymi dla zapewnienia projektem prawidłowości układu, sformułowań prawnych itp.

N. Brzeszczyk

126. Prezydium GRN Świniarów pow. Siedlce zapytuje a) czy pracownikowi Prezydium GRN powołanemu do odbycia 2-miesięcznego obowiązku przysposobienia w Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” należy się uposażenie za cały czas pobytu w „SP”, oraz b) w jakim trybie podlega zwrotowi nadpłacone uposażenie pracownika państwowego.

Odpowiedź:

Pracownikowi prezydium GRN powołanemu na okres dwóch miesięcy do odbycia powszechnego

obowiązku przysposobienia w Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” na podstawie ustawy z 25.II 1948 r. o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży oraz o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu (Dz. URP Nr 12, poz. 90) należy się wynagrodzenie za wspomniany 2-miesięczny okres.

Uzasadnienie:

Ustawa z 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. URP Nr 7, poz. 39) przewiduje w art. 20 ust. 2, że pracownikom państwowym w czasie odbywania okresowych ćwiczeń lub przeszkolenia wojskowego oraz wykonywania powszechnego obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego służy nadal prawo do uposażenia za okres nie przekraczający trzech miesięcy.

Nadpłacone uposażenie pracownikowi prezydium GRN podlega zwrotowi w drodze potrącenia z uposażenia na podstawie zarządzenia władzy dokonywającej wypłatę uposażenia, tj. prezydium GRN. Do potrąceń tych stosuje się przepisy o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych, dotyczące dopuszczalności i wysokości potrąceń oraz o pierwszeństwie zaspokojenia roszczeń (patrz art. 22 ustawy z 4.II 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych i samorządowych oraz przewodniczących organów wykonawczych gmin miejskich i wiejskich (Dz. URP Nr 7, poz. 39).

M. Nowakowski

127. Prezydium PRN w Sokółce zapytuje, jaką datę należy podawać przy sporządzaniu wypisów z aktu stanu cywilnego sprzed 1918 r. sporządzonych w języku rosyjskim i zawierających datę według starego stylu.

Odpowiedź:

Przy wydawaniu wypisów z akt stanu cywilnego sporządzonych w języku rosyjskim stosować należy następujące zasady:

1. jeżeli w aktach st. cywilnego są podane daty według starego stylu, w wypisach takich aktów należy wymieniać te same daty,

2. w przypadkach, gdy w aktach są podane daty według starego stylu i równocześnie według nowego stylu, w wypisach takich aktów powinny być wymienione obydwie daty, tj. według starego i nowego stylu,

3. o ile w aktach, sporządzonych w języku rosyjskim zostały podane daty bez oznaczenia stylu, w wypisach należy wymieniać te daty, które figurują w aktach, tj. bez oznaczenia stylu.

D. Zapolski

128. Prez. GRN Lubawa Wieś pow. nowomiejskiego zapytuje, czy sołtysom przysługuje wynagrodzenie za prowadzenie przez nich na swoim terenie meldunków.

Odpowiedź:

Sołtysom za prowadzenie meldunków na terenie gromad nie przysługuje odrębne wynagrodzenie.

Uzasadnienie:

Uchwała Nr 536 Prezydium Rządu z 1 sierpnia 1951 r. w sprawie powołania prowadzących meldunki (Monitor Polski Nr A-73, poz. 961) w § 6 przewiduje jedynie wynagrodzenie dla osób prowadzących meldunki w miastach. Natomiast sołtysom prowadzącym meldunki na terenie gromad żadne dodatkowe wynagrodzenie z tego tytułu nie przysługuje.

A. Szklarczyk

129. Prez. GRN Dłużnica pow. Olkusz zapytuje, czy urząd pocztowy może wyłączyć telefon Prezydium GRN z powodu niepłacenia opłat abonamentowych i czy Prezydium GRN ma obowiązek pokrywać należności za korzysta-

nie z telefonu przez inne instytucje jak CUSiK, SP, ZSCh itp.

Odpowiedź:

Według § 15 rozp. Ministra Poczty i Telegrafów z 27 października 1934 r. w sprawie ordynacji pocztowej (Dz URP Nr 106, poz. 944), o ile jakkolwiek abonent nie uiści opłaty abonamentowej w ciągu 7 dni od terminu płatności, państwowe przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ ma prawo wyłączyć urządzenia telefoniczne z sieci, a po upływie następujących 7 dni uznać umowę za rozwiązaną z winy abonenta i własne urządzenia abonamentowe usunąć.

Jeżeli jednak Prezydium GRN ma czasowe trudności w terminowym zapłaceniu zaległych należności telefonicznych, to powinno zwrócić się do właściwego urzędu pocztowego lub dyrekcji okr. poczt i telegrafów z prośbą o niewyłączanie telefonu ze względu na konieczność posługiwania się nim w sprawach publicznych, określając jednocześnie termin spłaty zaległości abonamentowych.

Słuszne jest stanowisko Prezydium GRN, że umożliwiałoby delegatowi CUSiK, ZSCh czy SP korzystanie ze swojego telefonu, niemniej Prezydium GRN nie ma obowiązku pokrywania opłat za rozmowy przeprowadzone przez te organizacje. Dlatego Prezydium GRN powinno wejść w porozumienie z tymi organizacjami odnośnie do pokrycia przez nie wydatków za przeprowadzone rozmowy telefoniczne z aparatu Prez. GRN oraz przyjąć na przyszłość praktykę, że rozmowy prowadzone przez te organizacje powinny być zamawiane wyłącznie na rachunek organizacji korzystających z telefonu Prez. GRN.

K. Michałowski

130. Prez. PRN w Szubinie Wydział Rolnictwa i Leśnictwa zapytuje, czy pracownikowi prezydium rady narodowej otrzymującemu zryczałtowane diety i koszty podróży na terenie powiatu na podstawie zarządzenia Min. Rolnictwa z 13.II.1951 r. w

przypadkach delegowania do czynności urzędowych poza teren powiatu (np. na konferencję w Prezydium Woj. RN) przysługują diety i prawo do zwrotu kosztów podróży i noclegów.

Odpowiedź:

Pracownikom pobierającym określone wyżej zryczałtowane diety i koszty podróży na terenie powiatu, w przypadku odbywania podróży służbowych poza teren powiatu (województwa) przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadzie rachunków kosztów podróży służbowych, jednak pracownicy ci nie pobierają diet za ten okres czasu.

Uzasadnienie:

Zarządzenie Ministra Rolnictwa wydane w porozumieniu z Ministrem Finansów z 13 lutego 1951 r. Nr M 2-II-3/5/51 przyznało pracownikom wydziałów rolnictwa i leśnictwa (gminnym instruktorom rolnym) zamiast kosztów przejazdu, diet i noclegów ryczałt, który obejmuje jedyną podróż i diety za czynności dokonywane na terenie powiatu. Podstawą obliczenia ryczałtu jest ilość dni i odległość miejsc inspekcjonowanych na terenie samego powiatu. Dlatego też przy wyjazdach poza teren powiatu przysługuje tym pracownikom zwrot kosztów przejazdu i noclegów. Nie przysługują natomiast diety.

A. Zieliński

131. Sekretarz Prez. GRN w Bobolewie zapytuje, czy powinien zwrócić pieniądze otrzymane jako ekwiwalent za bezpłatne świadczenia w naturze (mieszkanie, światło, opał), które pobierał od 1. XI. 1951 r.

Odpowiedź:

Sekretarz prezydium GRN jest zobowiązany do zwrotu pieniędzy pobranych z tytułu ekwiwalentu za bezpłatne świadczenia w naturze, przewidziane dla b. sekretarzy b. zarządów gminnych, tylko od końca tego miesiąca, w któ-

rzym do prezydium GRN nadesłane zostało pismo Prezydium Rady Ministrów Zespół II z 22 sierpnia 1951 r. Nr O-1/2579/51. Wartość świadczeń pobranych przed tym terminem nie podlega zwrotowi.

Uzasadnienie:

Powołane wyżej pismo Prezydium Rady Ministrów z 22.VIII. 1951 r. Nr O-1/2579/51 wyjaśniło w sposób wyraźny sprawę pobierania ekwiwalentu za bezpłatne świadczenia w naturze, stanowiące, że b. sekretarzom gminnym, którzy zostali powołani w drodze wyboru na stanowisko członków prezydiów GRN, nie przysługuje prawo do bezpłatnego mieszkania wraz z opałem i światłem lub prawo do otrzymania w gotówce równowartości tych świadczeń.

Świadczenia podlegają zwrotowi w wypadku stwierdzenia pobierania w dalszym ciągu przez b. sekretarzy gminnych, a obecnie członków prezydiów rad narodowych świadczeń w naturze. Świadczenia pobrane w okresie do chwili dostarczenia wspomnianego pisma do Prezydium GRN nie podlegają zwrotowi.

A. Zieliński

132. Prez. GRN w Łądku zapytuje, czy jest obowiązane pokrywać koszty lokalu mieszkalnego wynajętego przez kierownika szkoły podstawowej.

Odpowiedź:

Jakkolwiek Prezydium GRN powinno ułatwić nauczycielom i kierownikom szkół uzyskanie odpowiednich mieszkań, to bynajmniej z tego nie wypływa obowiązek pokrywania przez Prezydium GRN kosztów czynszów mieszkalnych za lokale wynajęte przez nauczycieli.

Okólnik Prezydium Rady Ministrów, Zespół II, z 28.II. 1952 r. Nr 01-1/486/2/52 przypominający prezydium GRN (MRN) obowiązek dostarczania mieszkań nauczycielom, jednocześnie stanowi, że mieszkania te należy dostarczać odpłatnie zgodnie z obowiązującym czynnem ustawowym.

K. Michałowski

133. Prez. MRN w Lesznie zapytuje, czy w związku z brzmieniem art. 39 ustawy o państwowej służbie cywilnej (Dz. URP Nr 11 z roku 1949 poz. 72) kobieta ciężarna, która nie wykorzystwała przed porodem 2-tygodniowej przerwy w pracy, traci prawo do tej przerwy po okresie porodu i w związku z tym, czy kobietom takim przysługuje jedynie 10-tygodniowa przerwa po porodzie.

Odpowiedź:

Kobiecie, która nie wykorzystwała 2-tygodniowej przerwy w pracy przed porodem, nie przepada ten 2-tygodniowy okres, a może ona go wykorzystać po porodzie. Mimo to jednak należy zwracać uwagę, aby kobiety z reguły wykorzystywały swój dwutygodniowy okres zwolnienia przed porodem.

Uzasadnienie:

Art. 39 ustawy o państwowej służbie cywilnej stanowi, że kobieta w stanie ciąży ma prawo przerwać pracę na okres dwunastu tygodni, z których co najmniej dwa powinny przypadać przed, a co najmniej osiem po porodzie, pozostałe zaś dwa tygodnie kobieta może wykorzystać dowolnie bądź bezpośrednio przed obowiązkową dwutygodniową przerwą przed porodem, bądź bezpośrednio po obowiązkowej ośmiotygodniowej przerwie po porodzie. Stosownie do podanego przepisu kobieta powinna wykorzystać co najmniej 2 tyg. przed porodem.

Obowiązek wykorzystania przed porodem 2 tygodniowego zwolnienia od pracy nie jest sformułowany bezwzględnie już choćby ze względu na możliwość mylnego określenia przypuszczalnej daty porodu. Nieścisle ustalenie tej daty nie stanowi przyczyny ograniczenia kobiety do 12-tygodniowego urlopu porodowego.

St. Ślubowski

134. Prez. GRN Jastrzębie w Lipnie pow. lipnowskiego zapytuje, od jakiej chwili należy obliczać diety przy wyjazdach służbowych: od chwili wyjścia z biura, czy też od odejścia pociągu?

Odpowiedź:

Diety należy obliczać od chwili planowego odejścia pociągu uwidocznionego w urzędowym rozkładzie jazdy.

Uzasadnienie:

Sprawę poruszoną w pytaniu wyjaśnia § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z 24 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. URP Nr 38 poz. 279). Przepis ten stanowi, że przy przejeździe środkiem lokomocji, mającym rozkład jazdy (np. kolej, samolot), początek przejazdu liczy się od ustalonego w rozkładzie jazdy czasu odjazdu. Przy przejeździe innym środkiem lokomocji, nie mającym rozkładu jazdy, początek przejazdu liczy się od chwili ruszenia z miejsca.

Opóźnienie przyjazdu środka lokomocji, mającego rozkład jazdy, bierze się w rachubę tylko w przypadku, gdy wynosi więcej niż godzinę.

St. Ślubowski

135. Prez. GRN w Makowie zapytuje, czy ma ono obowiązek przyjść z pomocą renciście zamieszkującemu na terenie gminy. Renciście ten pobiera kilkudziesięciolotową rentę i zgłasza się o udzielenie pomocy, w trybie pomocy społecznej, do Prezydium GRN.

Odpowiedź:

Prezydium GRN stwierdziwszy, że pobierający rentę znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, ma obowiązek udzielić mu pomocy w ramach swych możliwości.

Mając jednak na uwadze, że największą formą zabezpieczenia warunków bytowych rencistów lub emerytów jest umieszczenie ich w odpowiednim zakładzie, zapewniającym pensjonariuszom należyte warunki bytowe jak mieszkanie, wyżywienie, potrzeby kult.-oświatowe itp. Pre-

zydium powinno zaproponować zainteresowanemu wystąpienie z prośbą o umieszczenie go w państwowym domu rencistów. Państwowy dom rencistów jest zakładem pomocy całkowitej przeznaczonym wyłącznie dla rencistów i emerytów niezdolnych do pracy (mężczyzn i kobiet). Do domu rencistów mogą być skierowane również wdowy po rencistach i emerytach. Rencisci i emeryci mogą być przyjmowani do zakładu razem z żonami. Pobyt w domu rencistów jest odpłatny w tym sensie, że każdy pensjonariusz rencista lub emeryt rentę swą (z wyjątkiem nie mniej 20% renty, które zachowuje do swej dyspozycji) powinien wpłacić na koszt utrzymania w zakładzie.

Do domu rencistów kieruje prezydium Woj. RN na wniosek prezydium PRN (MRN, właściwej dla miejsca zamieszkania petenta. Prezydium GRN w przypadkach zasługujących na uwzględnienie występuje z odpowiednim wnioskiem do prezydium PRN.

M. Rudziński

136. Prez. GRN Gradzanowo zapytuje, czy członkowie ochotniczej straży pożarnej podlegają obowiązkowi pełnienia wart ochrony przeciwpożarowej.

Odpowiedź:

Według § 6 ust. 1 pkt. 5 zarządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z 29 stycznia 1951 r. w sprawie obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnych, w związku z tym Nr A-11, poz. 166) od obowiązku pełnienia warty przeciwpożarowej wolni są m. in. **pracownicy liniowi** wszelkich organów ochrony przeciwpożarowej.

Członkowie ochotniczych straży pożarnych nie są **pracownikami** straży pożarnych, w związku z tym podlegają oni obowiązkowi pełnienia wart nocnych na równi z innymi obywatelami.

N. Czaplicki

137. Prezydium GRN w Krzynowłodze Małej pow. Przasnysz zapytuje, jakie przepisy regulują sprawę wart nocnych oraz czy koloniści zamieszkali w koloniach w odległości ponad 500 metrów od wsi obowiązani są do pełnienia warty nocnej.

Odpowiedź:

Organizacja wart nocnych dla ochrony przeciwpożarowej została uregulowana zarządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z 29.I. 1951 r. w sprawie obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnych (Monitor Polski Nr A-11, poz. 166) oraz w regulaminie pełnienia wart nocnych wydanym przez Komendę Główną Straży Pożarnych z 18.VI. 1951 r. Nr III-1-5-10/1/51.

Według tych przepisów gminna (miejska) rada narodowa może, o ile szczególne warunki tego wymagają, wprowadzić obowiązek pełnienia przez ludność nocnych wart przeciwpożarowych. Obowiązek ten obciąża wszystkie osoby fizyczne na terenie miasta i gminy z wyjątkiem osób wymienionych w § 3 powołanego na wstępie zarządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej (osoby chore, ułomne fizycznie, psychicznie, kobiety w ciąży, osoby nieletnie do lat 16, osoby powyżej 60 lat życia, matki i inne kobiety sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 7).

Do pełnienia służby w wartach przeciwpożarowych mogą być powoływane osoby jedynie w miejscu swego zamieszkania. Jeżeli gminna (miejska) rada narodowa powołała uchwałę w przedmiocie wprowadzenia obowiązku pełnienia wart przeciwpożarowych, komenda powiatowa straży pożarnych ustala **plan pełnienia w rt przeciwpożarowych**. W gminach plan wart przeciwpożarowych powinien być ustalony **dla każdej gromady oddzielnie**. W tych warunkach mieszkańcy kolonii położonych tak blisko osady głównej, iż stanowią one wraz z tą osadą „jedną miejscowość“, obowiązani będą do pełnienia wart w tej gromadzie, do której dana kolonia należy. Gminna rada narodo-

wa ustalając zatem obowiązek wart nocnych może wyłączyć od tego obowiązku mieszkańców tych kolonii, które nie stanowią z osiedlem (wsią) głównym jednej miejscowości. są od niej zbyt oddalone, a w szczególności, jeżeli obowiązek obchodu wartownika nie obejmuje tych kolonii.

Należy przypomnieć, iż trasy obchodów wartowników ustala komenda powiatowa straży pożarnych za zgodą prezydium gminnej (miejskiej) rady narodowej, uwzględniając przy tym obiekty publiczne i specjalne. Jeżeliby mieszkańcy danej gromady czuli się pokrzywdzeni planem wart przeciwpożarowych lub trasą obchodów, mogą zwrócić się do prezydium powiatowej rady narodowej o przeprowadzenie zmian uwzględniających słuszne ich żądania oraz interes całej gromady.

N Czaplicki

138. Prez. PRN w Lipnie zapytuje, czy rozporządzenie Rady Ministrów z 17 kwietnia 1959 r. (Dz. URP Nr 18, poz. 153) zawierające przepisy wykonawcze ustawy z 7.III.1950 r. o zapobieganiu płynności kadr pracowników (Dz. URP Nr 10, poz. 107), przewidujące zawieszenie prawa rozwiązywania umów o pracę do 31 grudnia 1951 r. obowiązuje nadal oraz jak należy postąpić w przypadku złożenia podania o zwolnienie z pracy z dniem 31 maja 1952 r. przez starszego księgowego.

Odpowiedź:

Moc obowiązująca przepisu o zawieszeniu prawa rozwiązywania umów o pracę pracowników podlegających przepisom ustawy o zapobieganiu płynności kadr (Dz. URP z 1950 r. Nr 10, poz. 107 i Nr 18 poz. 153) przedłużona została na okres do 25 kwietnia 1952 r. (Dz. URP z 1951 r. Nr 63 poz. 431). Dlatego też wymieniony starszy księgowy może rozwiązać umowę o pracę z trzymiesięcznym wypowiedzeniem licząc wypowiedzenie najwcześniej od 25.IV.52 r.

A. Szklarczyk

CENA 1 zł 20 gr